

SÁRKÁNY TAMÁS

TÖRT TÜKRÖK

VÁLOGATOTT VERSEK

1985 – 2005

VALAMI ÖREGSÉG

VERSES TÖREDÉKEK EGY LÁZADÓ IFJÚ NAPLÓJÁBÓL

1985 – 88

I.

Még akkor is ha nyűtt szívem
bakancsom ütemére kondul,
még akkor is ha elbukom,
akarlak szolgálni bolondul.
Imám mit ért a ferencesek templomában?
A galambok csak vadak maradtak,
én nem prédikáltam a madaraknak,
s hazug fohászom fáj ma.

II.

Azt nem lehet kimondani
milyenek is voltak
Czenstochova tornyai.
Harangok, gúnyotok öltsetek,
nyelvetek mérgével marjatok!
Kórusok, karzatok, barokk bútorzatok,
mostan felajzzatok!
Hogy ver a sötét,
felissza lelkem minden örömét,
s én, ki kolduló-konduló gongok
lélekricsaján borongok,
könyörgöm kegyelemért!

III.

Nem akartam zsolozsmázni,
se mormolni a rózsafüzért,
nem akartam bűnbánó Magdolnát,
és nem akartam a feketét.
Egy asszony tördeli kezét itt.
Összetörte őt a bánat.
Ha soká nézem ráncos képit,
kicserepesíti a számat
Nem akarok jól hangzani!
Redőzött ajkam titka:
néma, hogy alig hallani
mit susmorog a szitka

IV.

Tűzpróbára vitt a lélek,
s most mondjátok meg, mit üzenjek
a nevetések tengerének,
mit beszéljek a füleknek?
Mert nincs már semmi,
könny sincs, mely oltsa;
izzó zsarátnokba szórva
hamu-lelkem eltiporva,
szótlanul egy dalt tanul,
részegen és józanul.

S nézem meredt pillákkal,
bámulom árgus szemekkel:
a három mágus jön-e már
tömjénnel és mirhával,
jön-e már napkelettel?

V.

Nem akarok alkuban élni,
sem cinkos mosolyba,
bánatos részvétbe alélni.

Összekacsintani, mint akik értik
a világ dolgait, s a jobbulást remélik.

Nem akarok hazug áltatást!
Sem tort a gyászon,
mosolyt a nászon,
sem látni a finomult kint,
mint élvezkedik saját bajain.

Kalapom homlokomba hajtom,
lehanyatlik a fejem,
mint keleti nők a fátyolt, úgy hordom;
szemérmem mímelem.

VI.

Törjétek szét arcomat,
zúzzátok szét darabokra,
mert nem bírom, hogy
fulladnak a felhők,
s nem bírok füvet a gyomban!
A láz házában én vagyok.
Didergem a tegnapot,
izzadom a holnapot,
a láz házában én vagyok.

Félrevert lélekharangok,
riadt szemek, síró hangok,
de nagyon félek, szorongok!
Nyissatok ablakot,
nyissatok ablakot végre!
Hadd verjem szemeim
még egyszer az égre!

VII.

Mint skarlátos beteg testén
kicsinyke vöröslő napok,
úgy ragyognak föl ez estén,
felhőkön túl a csillagok.

Dudorászok én és jó nagyokat lépek,
utamon virágzó gesztenyék kísérnek;
viráguk illatoz s mint hernyóból a lepke,
átalakulnak gyertyákká nevetve.

Csöndbe burkolózva alusznak a házak,
s villámhárítók keresztjei közt
jó szagú szelek dudorásznak.

S kihalt utcák rút kövén,
mint őrzőangyalom:
az árnyékom kísér.

VIII.

Szirmok évadja, ó tavaszunk!
Csillagmáglyák égnek és parázs szemünk,
ében-bársony éjben, hogy lángolunk;
násszal és gyásszal szeretkezünk.

Milyen hófehérek a fák!
Minden liliom és minden virág.
Gerlicék csacsognak csillagokkal,
s mi göncöl-rózsafüzéren mondunk imát.

Oldozz fel szépség, nagy áhítat!
Húsom és vérem átka alól
engem, kit csillagkoszorúk vére itat.

S keresztelj keresztté,
hogy végtelen legyek,
nehézkedés nélkül legyek fellegek.

IX.

Fekete arcod láttam, Uram!
Sejtem mégis csak tűz lehetsz,
hisz benned a szén gyémánttá érik,
s a hamvadt parázs láng lehet.

Fekete arcod, Istenem;
a vak véletlent, a zuhanást,
semmi csöndjét, kígyómarást;
már ismerem.

Lehet, hogy nincs is fekete arcod.
Föld ránca, hullámtemető?

Igen, biztosan vak vagyok,
s mindez csak szemérmedre redő.

S lehet, hogy örök kínra fogva,
vak óriásként álmodozva;
önmagam járom körül.
E rettentő pokolmalomban!

X.

A falon, a sarokban megtörik az árnyék.
Ki hitte volna, hogy tört lélekkel jársz még,
hogy kockás inged mértana
befalazott önmagadba. Ó jaj!
Zokog a megbánás s a sóhaj.

Megbotránkoztat kezem, lábam,
megbotránkoztat mindenem.
Az Istenen is botránkozom,
ordítózom, könnyezem;
sírok vanos-nincsemen.

Nyakkendőm bitójára vontan,
pojáca létem örök ingajarat.
Csak lendülök előre és hátra,
s még mindig, mindig
megátalkodottan.

XI.

Ki vagyok én,
hogy testem illanó hevében
egyre szítom a lángot,
és várom, hogy jöjjön a szél,
reám lobogtatva a világot?

Ki vagyok én,
hogy világ alvadó havában
egyre inkább fázom, vérzem,
s úgy teszek, mint ki iszonyatában
hátat fordít az egésznek?

Láttam a jóság és rúttság képeit, de hidd el, egyik sem kell.
Nem vágyom dicsre, pénzre, nőre, úgysem tarthatom meg örökre.
Már csak rombolni, tombolni, vájni...
A terítőt magamra húzni,
az ablakból valakit lehányni.

XII.

Borzalmas a világ.
Reám nehezül,
mindenki ellenemre tör,
mindenki bánt.

S ha netán szökni próbálok,
és száz forint áron
vásárolt elragadtatáson
utcák hosszú során át kóválygok;
másnap megbosszulja magát
esztelen szenvedélyem, a vágy.

Nem tehettem semmit, tudom.
Ellenük forduljon haragom?
Minek? Inkább imádkozom.

Nem mintha hinném, jobb lesz attól,
csak, hogy mentsem magam a haragtól.
Nehogy olyan legyek, mint a törpe,
ki gonoszszággal áll bosszút azért,
mert a természet a hosszát megtörte.

S lehet, hogy a közöny
előbb-utóbb megbékül
e tájon, legvégül,
s talán azt is mondja majd,
hogyan köszönöm.

S tán fásult örömet is érez,
míg száz sebből vérez.
De sajnos olyan csak e béke,
mint elmebetegek gyanús üdvössége.

XIII.

Nem kérlelem tovább a sorsot,
ha nem akarja nekem megadni
a békét, örömet, derűt, megannyi
rossz után, hát nem kell.
Odaadom Isten, tessék, vedd el!
A te kérlelhetetlen kezeddel.
Nem fogok én tovább könyörögni,
hogy kis álmaim váljanak valóra;
ismered az életem, ez volt, ennyi,
s még mindent megfordíthatsz jóra.

Nem vagyok bátor, mégsem félek,
mert már látom:
itt egy más érdekkal szemben élek.

Sokat látott már e szem,
pedig még fiatal, hiszen
alig múlt huszonhárom éves,
de a szívem már dühös és kérges,
s a szerelmet már nem hiszem.

Mert már látom, csak egy szeretet van: Isten,
de néha nincs bennem elég alázat, hogy higgyem.

XIV.

Huszonhárom év, Istenem!
Felkiáltanék, mint akit
láthatatlan törvény élni kényszerít.

Huszonhárom év, jaj de fiatal!
Beszélnek ök, de csak én ismerem,
hogy valami öregség van a szívemen,
csak én tudhatom, hogy a hegyorom
mire hágni vágytam: érhetetlen.
Alattam mélység, üresség fölöttem,
azt hiszem elvesztem.

XV.

Nikotin-lepelbe pólyált kisdéd!
Szögesdrót-vályúba emelt ártatlanság!
Megváltottad az embert a kereszten,
de csak ugyanaz maradt az álnokság.
Nehéz hinnem téged,
ma embernek lenni nehéz.
Nem nézni jövő messzeséget,
s múltat mi távolba enyész.

Nem akarok élni.
Távcsöves puska keresztjébe nevetek.
Mi más tehetek?
Nem akarok hinni és remélni,
de hangtalan kínlódom, szeretek.
Szeretet! Magamban borzalmakat
élek, nélküled!

XVI.

Palástjait régi mának
nem kívántam pusztulásnak.
Mindig ugyanaz a nóta,
és semmi se válik valóra.
Nem tudom mi ütött belém.
Ocsmány árnyékszék-világ,
felültetett.
S most újra szeretném
álmodni a letűnteket.
S mintha sírkövemre írnám,
úgy írom hát versemet,
mintha a vágyamat hazudnám,
mert minden betű eltemet.

XVII.

Enyém a legaljasabb kocsmá,
s e hely minden szegénye, enyém.
Nirvána-tengerekben fulladtam borokba,
de arról igazán nem tehettem,
hogy paradicsom ígérete van oltva belém.
Tanár, orvos, hivatalnok!
Én csak ember szeretnék lenni,
meg egy kicsit még szédelegni;
mielőtt végleg elárultok.
Okosok, el a kezekkel!
Nékem dicsőségetek nem kell.
Nyilván-nyalván emberek el,
s el a kondottierekkel!
A borbélytányér: kalap,
s acélpenge a fű,
kínoznak szikáriusok
értelmetlenül.
Égnek áll loboncod,
acélpenge hajad,
zsebedben bicska nyílik,
a keserves mindenségit!

XVIII.

Már nem keresek, mindent megtaláltam. Titkok tudója, lám!
Csak nem tudom mit kezdjek mindezzel,
s örülök ha alhatom asztalom borán.

Még inni kéne, nem is tudom miért,
csak mélán nézni a kupa fenekére.

Ki nem látta pohár aljáról a világot,
az bizony még semmit se látott.
Nem látta vérben, felszabdalt tetemben,
nem látta gyilkos pengeélben,
érthetetlen szenvedésben,
nem látta örök szeretetben.

XIX.

Öröletek borán élek,
szédületek kenyerén,
ó, csak el ne varázsoljon
egy eksztatikus lelemény!

Kék pázsitok árnyékán,
búsuló keresztek tövén
vad melankóliák lepnek meg,
e hangulatok csömörén.

Kávék folytak s ideglázak
márvány életemre áztak,
s vérembe ki pennát mártott,
belőlem írt szabadságot.

Minden írás megocsmányult.
Valami örök kell, hogy éljek.
Időtől és dohánytól sárgult
önkények korbácsolta lélek,
veti magát a tömjénnek.

Királyoknak sohasem,
még akárha Isten,
sohase adnám magam
esztelenül ingyen.
De ennek a töviskoszorús főnek
minden gazdagságom: semmi.
Ily kivetkőzötten,
már csak ő tudhat szeretni.

Átöleltem a lábadat,
szent sebedbe folyt a könnyem,
Júdás volt mindig a csókom,
de látod, mégis
tehozzád én visszajöttem.

XX.

Ha egyszer innen elmegyek
hűlt helyemet hagyom rátok
örökségül, emberek!
Aszalt nap helyett szűz dohány,
s most szilva helyett hagyom télre
testemet, mit mostohán testálok a mézárszékre.

Füstölt hús gyanánt talán
negyvenöt telén elkeltem volna,
de most is valamely lakomán,
akadna ki megkóstolna.

Ti, polgárok!
Nyakkendők bitójára
vonatott kobakok.
Járjátok a haláltáncot,
de ne legyen ily vontatott!
S ti, emberek, babér helyett
rózsafüzérrel koszorúzzátok
életeteket!

XXI.

Miért, hogy a ruha lemeztelenít?
Itt a zakóm, melyben járni szoktam.
Miért, hogy senki se segít,
virág helyett tán rozsdát hoztam?

Kárörvendő gyertyacsonkok virulnak a sápadtságban,
mágikus és bűvös dolgok ölelnek az árvaságban.
Ösvényeim őrei csahos ebek,
csillagok csillárja hintázik a szélben,
dicsérek mohamedán szeretetet,
tél jegével melegít az éjben.

Szívem ezért hát elmereng.
Tömjén, mirha illata leng
lágyan körül azúr éjben,
hiszek fehéret a feketében,
s tudom: meszelt disznóól fehérsége,
az, az ében.

XXII.

Langy söröm vedelem e nyári estén,
és lázadt homlokom a Tóth Árpád sétány
ágyúinak hideg vasán borogatom.
S valahogy ébren alszom,
s a város velem álmodik.
E két millió ember lakta hangyabolyban
találkozások jóleső „anyagcseréje”
történik éppen.
S ha a szürke beton utcákat rovom,
női testek izgató illata
az akol hívogató szaga;
bűvkörébe von.

De a Duna, e gigantikus szennycsatorna
mindent elnyel, elvezet.
Akár a belé szökkentett vizeletet,
kocsmások sörszagú levét,
mint hirtelen fogyatkozó reményt,
elnyel, levezet.
S én csak fekszem itt, ez ágyúcsövön,
szemeim az égre merednek,
s ugyanolyan közönyt színlelek,
mint fölöttem a lassú fordulású ég,
mely káprázatait hinti felém.

Csillagok, mért vagytok oly ragyogók?
Égnek engedelmes katonái!
Fenségeitek ígézetében élek
én, az ember, a parányi.
Élek-halok.
Szívemmel örült ritmust így dobolok.
Bőrömből majd kiugrom.
Élek, hogy majd meghalok,
de a ti járástok lassú, nyugodt.
Mi végre ingereltek, minek is csábítottok,
ha ti magatok nyárspolgárok vagytok?
Nem tévedt üstökös örült csóvjaja,
hanem inkább a rendnek mintája?
Gyűlölöm buta törvényetek!
Csillagok, gyilkos virágok,
szépségeitek mi végre áltat?

XXIII.

Mifelénk hidegek a telek,
ezért mezítláb hóban nem mehetek,
s ha madaramat szabadon engedném,
a zord éghajlat miatt elpusztulna szegény.

De te mindent oly egyszerűnek láttál.
Ha felkelt a nap, himnuszt énekeltél
Isten szabad ege alatt.

És nem ismerted az önfeltés kétségbeesését,
és nem ismerted a számkivetettséget,
bár kivetettek téged;
s te Assisit megáldottad halálod előtt,
de Budapestet megáldanád-e az ítélet előtt?

Nézd e fények korbácsolta folyót,
ez apokaliptikus állatot,
ez ő Sátán-kígyót,
nézd a bűnös Babilont!

Nekem átkaim vannak, atyám!
Magamat s a világotátkoznám,
de te a bűntöt sírva tűrőnek kenyeret nyújtottál,
s mindig megértő, jó voltál.

Hogy a tóba nem omlik a hegy,
de mégis, mi állítja meg?
Légy gyámolunk ínséges időkben,
légy pártfogónk sanyarú esztendőkhöz!
Mert hisz bezárultak az egek.

XXIV.

Felindulni? Nekem kevés is elég,
de bolond volnék ha siratnám
a színpadon kiöntött művért;
mely tegyük fel, fennkölt
érzelmekekre hangol,
hogy szinte már meghatódom magamtól,
mint egykor Néró, ki felgyújtatta Rómát,
csak, hogy lángjánál írhasson egy ódát,
s „mily nagy művész veszik el bennem” mondta,
mikor önmagán sajnálkozva,
gyáván és kényszeredetten
végre kardjába dőlt,
ez a gonosz örült,
ez az önkéntes isten jelölt.
Köszönöm, ebből nem kérek.

Valami mást kell, hogy mutassatok
ahhoz, hogy engem meghassatok!
Mert ez kevés, s már az sem volna elég,
ha vérembe mártanám a tollam,
hogy tanúsítsam, komolyan gondoltam.
Nem, barátom!
Itt, kézzel-lábbal kell írni,
barlangok falára karcolni az üzenetet,
s nem újságok hasábjaira kell
nyomtatni a verseket!

XXV.

Isten, ha vagy, legyél enyém!
Váltsd meg bennem a világot,
tedd meg újra, a kedvemért,
mert éhségként gyötör hiányod.

Vagyok a hős, a lovag,
elég ha te vagy dicsőségem,
a félelmem, a bátorságom,
az ínségem, a bőségem;
vedd el bohóc arcomat!

Hódolni akarok immár, de rajtad kívül nincs kinek,
csak a mammonnak, a semminek.

Hamut szórok szerteszét,
fetrengék halotti porban;
elmúlás a mindenség,
eltemetkezés a porban.

Száttöröm hát művedet!
Lám itt hever szilánkokban,
halálképbe mártózottan,
üszőkben és merő csonkban.

De hiába minden ellened.
Neked megbocsátásod a nagyság
s úgy leszel nagyobb, hogy engeded
mi káprázatok homályába veszend.

Így vagy te növekvő
és egyre félelmetesebb!

XXVI.

Fényarcú! Nekem fáj a hiányod
és szenvedek, hogy nem vagy itt.
Adósomnak tudom az egész világot,
mely tevéled tartozik

Nélküled csak fű hiány van,
meg ég hiány, meg föld hiány.
S ha éjszakám kitárom,
világvégi pompa tárul ablakomba,
hogyan elhűlve hallgatom
a mezőtlen rét semmi neszét.

A kibiztosított füvek között
pokolgép ketyeg, műtűcsők ciripel.
A csillag-némasághoz kell
ez átkozott zörejt: hangaláfestésnek,
jobbágyházadókknak karókerítésnek!

Háború van s mi nem alkuszunk.
Minden osztagunk menetkészültségben
vonul ellened az éjben.
Időzített bomba fénye lobban.
S minden lobbanás egy visszavonás,
egy újabb lehetetlen közted és közötttem,
hogyan már-már sikerült, de mégsem találkoztunk össze.
Szét tudnád törni ezt a börtönt,
meg tudnád nyitni ezt a várat;
lefegyverezve a katonákat,
kik töltött puskával vonulnak utánad?

A hold most sajgó fájdalommal kel.
Bordáim közt szűrő pont: a májam.
E kinti hideg éjszaka, hogy rímél éjszakámra.

Hogyan díszletez a szenvedés,
nagyon nagy drámaíró,
de úgy látszik a szó kevés,
s ezért fájdalommal bíró
alanyokat keres művéhez az Író.

A kín minden percben figyelmeztet:
teljesebben élj, barátom!
Az Isten most ekként figyelmeztet,
hogyan jól teszi, bizony belátom.

Mégis fáj, mégis nehéz,
mint a haldokló, ha tudja
mi okozza vesztét,
attól még nincs nyugta.
S oly nehéz mondanom: ne legyen,
s elhinnem, hogy nem lesz egyszer
a vidéket fürkésző szemem.

S bordáim fehér kövek,
közöttük fű is érik,
és felkúszik a kövület pereméig.
S bordáim jajgató tagok,
zörgő csontritkulás-erdő,
melyben fekete nap ragyog,
s melyben csupa rémület nő.

S most kikelnek ellened,
mint szelídített vadállat,
ha vicsorog az idomárnak.

S ha szép szóval elérni mit se tudnál,
el se hinném, meg is unnám,
légy kegyetlen, ha tetszik, ölj meg!
Biztos rejteked mögül
szurkálj és ne könyörülj,
szórd rám hamvadat, a földet,
vagy ha kell, hát éljek,
tégyszer akármilyen, csak ne féljek!

VERSEK

MELYEKET A BÚSKÉPŰ LOVAG
SZÍVE HÖLGYÉHEZ ÍRT

Prológus

Ha ismerni akarsz,
ismerni teljesen, egészen,
– sok bátorságra lesz majd szükség –
neki kell vágnod merészen,
hogy megismerd lelkemet, a büszkét;
parancsolj, lépj be!

Kezdődik a magamba-avatás
komor szertartása.

Lelkem: elhagyott templom,
melyben nem telik gyertyára,
s mely kívül-belül csupa rom.

I.

Megvallom mostan, kedvesem:
szerelmet féltettem mindig magamban,
s ha gyűlöltem, hogy magamra maradtam,
az is csak azért volt, mert szerettem.

Tudom, minden rossz bennem
egy nagy elégtetlen vágyból fakadt;
aki akar, csak nevéssen,
nincs megtiltva, szabad.

Nagy bolond voltam, tudom,
de nem tehettem máshogy.
Magam gyártotta ábrándot követtem,
s most, hogy összedőlnek az álmok,
s a valóság rendelkezik helyettem,
most talán megértettem:
hozzájuk lehetetlen a hűség,
ha más nem, az idő rabolja el
az ifjúság megannyi drága kincsét.

De valami mégis megmarad.
Több alázatra volna szükség,
mert kevés a hasonlat, szavak;
valami végső egyszerűség.

II.

Nem érdekel már az sem,
ha kihullik mind egy szálig a hajam,
s nem nézegetem magam eztán
sose a tükörben
elégedetlenül vagy boldogan.

Emlékszem, egykor
próbálgattam a hangom,
hogy szenvtelen legyen,
s arcomra kínlódtam
örökös mosoly-jelmezem.

De nem érdekel már a társaság;
hogy sikerül-e bolond csókot lopni,
én mondom, nem ér sokat, balgaság,
s a kéjt is csak undorig lehet fokozni.

Mit számít mindez már?
A fogyasztásról kész a leltár.
Múltkor felestől fájt a májam,
hogy javulok-e? nem tudom,
mert nincs idő, hogy kipróbáljam.

Furcsa sors ez az én sorsom.
Tőlem mindig lehetetlent kíván,
s lehet, hogy ebben osztozom
nem egy kortársammal, talán.
S csak későn derül ki sajnos,
hogy másként kellene,
akkor, mikor már megcselekedtük,
s nem tehetünk semmit ellene.

Állandó későn érkező.
Ellentmondásom magamban rejtem.
Titkon társat kívánok belül,
de nem lehet, mert magányossá tesz a Szellem,
s mert szeretni vágyok,
látom, azért vagyok egyedül.

III.

Egy szobát gondolok,
hol feledett emlékek
lobognak újra a falon,
hogyan a bennünk alvó
gyermek megéled
és játszani akar nagyon.

S játszani kezdünk újra, mint két gyerek.
Meghitt szoba,
meleg sarokba bújva
kémlelem a hideg telet.
S elnyúlok örömmel egy dunyhán;
bár csak az időt megállítani tudnám!
Ezt a percet soha meg nem unnám.

Érkeztem akár a férfi,
kinek erős vállát
megsebezték ellenséges dárdák,
s most sok sebből vérzik,
sok sebtől sebes;
s mielőtt halálos döfések átjárnák,
menedéket asszonynál keres.

Harcoltam, mert harcolni kellett,
s nem kérdeztem mi végre a harc.
Sok ádáz ellenem akadt,
olyanok, kiktől féltem,
s tudtam: egykönnyen diadalt
barátocskám itt nem aratsz.

Így éltem,
s hogy voltam esztelen, megértem.
Most már csak az a kérésem:
borogasd kedvesem, sebem!

Nyűgözd le a vállam ha kelni kívánnék,
hajolj fölém, mint anyám hajdanában,
mert erős bennem még a szándék,
s ha újra s újra harcolni akarnék:
értesd meg velem drágám, hogy hiába!

Nagy erőmet mire pazaroltam?
Nem mondhatom, hogy megérte,
de eltékozoltam s ezáltal
megszabadultam tőle végre.

IV.

Azt hiszem, gonosz ember vagyok,
ha idegesít a kutyám, belerúgok.
Szerelem álma, te hazug
életem közén árnyas zúg.

Téged őriz még hűen a szívem,
s tán már magam sem hiszem,
hogy valóban beteljesülhet;
de hát a sötétből hova meneküljek?

Csak most döbbenek rá milyen ostoba
félreértés volt a sorsom.
Én nem akarok felnőni soha,
elveszett gyerekként vak éjben kuporgom.

Hátha nem virrad fel újra,
hátha álmaim igaznak találom,
hátha nem jó el a reggel álmainkat dúlva!
Hiú remény, nagyon hiú, látom;
de már ez sem zavar,
hisz a nappal is csak álom.

V.

Azt hiszem,
előbb-utóbb megszakad a szívem.
Annyira fáj néha, nem tudom miért,
de az jutott eszembe,
hogy ez talán azért van,
mert keveset szerettem;
s azt muszáj gondolnom mostan,
hogy mindez a kín
elmulasztott szeretések miatt van,
s ölelnék én bármit
ha megtartana engem
a szeretetben.

Mert hisz merő seb vagyok.
Bár ügyesen leplezem,
nevetgélek, tréfálkozom,
azért tudja a szívem,
hogy mindennél erősebb bennem a fájdalom.
Pedig mindent megteszek, oda se nézek,
közönyös vagyok, kegyetlenkedem,
háttal fordítok a szenvedésnek;
vagy olyan vagyok,
mint erdőtűz idején a riadt állatok,
semmit se értek,
csak, hogy én fogok feszülni,
azt tudom, hogy én vagyok soron,
s akármit teszek,
el kell ismételnem
a golgota-jelenetet.

Csupa merő seb vagyok.
Megadom hát magam ennek,
mit bánom én, ha felszögeznek;
hisz jó ez Istenhiány-fájdalom,
jó, hogy fáj, jó nagyon,
egyetlen emberi érzés,
mely túlélte magát bennem az iszonyaton.

VI.

Eljött a nyár, s a hirtelen támadt melegben
törött karral, kedvszegetten
ülök a teraszon, a csendben.
Lehet, csak a megszokás hatalma
mi elém varázsolja alakod;
mint sors-szigorú apáca állsz az úton
ígérve bánatot, örömet?

S közben lehet, hogy a pálca rég törött,
s rég eldöntött már a kérdés:
enyém nem lehetsz.

Mindegy. Én a te kezedből
szeretném magamhoz ölelni a végzetet.

Mindegy mily alantas érdek
őrzött meg nekem,
mert már sokkal több lettél:
ígéret, szerelem.

De talán ha egy kéz, egy isten keze
takarná szemem, hogy ne lássam
mennyi álnokság van a világban;
hogy ne kívánjam, kimondva: hűség,
hogy reám szakadjon a derűs ég,
mely oly részvétlen feszül fölöttem,
mintha nem értené a bánatom, a könnyem.

A végtelen kék ég,
mely hajdan szinte észrevétlen
bújt meg a gyermek szemében,
s csak komoruló tekintetétől
lett egyre feketébb.

S most, hogy végképp
baljóssá vált az égi térkép,
hogyan remélhetnék még?

Félek, Életem!
Hiába bennem a szándék,
mégsem jutok el a szeretetre.
Eddig csak nevettem,
de most, hogy a játék
komolyra fordult,
s úgy tűnik, talán még
minden jó lehetne;
félek, most szalasztom el a lehetőséget,
hogy szeresselek téged.

VII.

Tanulni szeretnél, minek?
Önnön tökélyedtől részegen,
kölcsonzótt szellemességek tán jobban ékítenének?
Nem hiszem.

Ha már a természet elhalmozott kegyével,
hogy szépséged készlet:
bájos, kedves légy,
ekként tökéletesítve lényed,
most miért szórnád széjjel
mit ily remekül összerakott?
Nem, ne legyél ily megátalkodott!

Hozzád nem illik az összevont szemöldök,
ráncolt homlok, töprengő szemek,
hanem csak a férfi, ki bámulja szépségedet;
tanácsolom: dobod félre a könyveket!

VIII.

Fekszem a sötétben mindenféle gonddal
megrakottan, s okkal.

S ezernyi viszketés, titkos gyötrelem
jönnek ellenem;
de mintha ez is kevés volna
s kéne még újabb gyötrelem-ráadás,
tűzoltócsákányos hátbatámadás.

Látod milyen buta vagyok?

Csak fecsegek.

De van e mindezeken mögött

lelki-fedezet, vágy-valuta,

vagy álmennyezet a sok duma?

S bármely percben ránk omolhat,

összedőlhet, szétfoszsolhat,

mely akárhogy is, egy embert takar,

egy embert, ki valamit akar:

szeretni szeretne;

de hiába akarja,

elment tőle a kedve,

s már-már bevallja.

S most hangosan gondolkodik éppen.

Nem hazudik, csak latolgat,

egy-egy létlehetőséget nézeget, megforgat

aztán elejt, mert mindegyik selejt.

S így játszik a dőre,

de már látszik előre,

jó nem sül ki belőle.

S én vagyok ő, a töprengő,

s én vagyok ki gondolkodom s tudom,

hogyan milyen rossz ez a vad közöny;

reggel szól a vekker, mosakszom,

felöltözöm, munkába megyek és dolgozom.

De kimaradtak életemből a simogatások.

Igen, mint egy gyermek, simogatásra vágyom,

és kezekre, borzoló-becéző meleg ölelésekre,

és szájakra, csókra és szemekre,

ígéző jóra csábítókra!

IX.

Nékem még túl világos e tájék,
nem fordulhat eléggé befelé a szem,
magamba nézve észre sem veszem,
hogyan szakadék szélén állék.
A lenti mélységet meg sem látom,
mindenre oly vak már szívem,
s körös-körül a láthatáron
nincs boldogító tárgy, hiszen
elhagytak már az örömök
s most kételyek mélyei között
vergődöm akár a vak madár,
örvények közt, szirt fokán.

Mert kettős érzélem gyötör régóta.
Nem mintha nem lennél szerelmemre méltó,
de habozok még, mint egy idióta,
ki megfontolta már, hogy épp oly
jó vagy, mint ahogy gondolta,
s már tudja, téged szeretni érdemes,
de szabódik, mert sejti,
ez sem végleges.

Ha túl sokra tartalak,
hogyan magam semmibe veszem,
hogyan is akarhatlak?
Úgy látszik elment az eszem.
Ha pedig oly fényes erényed
mégiscsak kevésnek találom,
akkor, miként szerethetlek?
E kétség a halálom.

X.

Szétszórt vagyok és gyakorta
járkálok erre-arra néha,
nem tudva, hogy mit akarok.
Keresek valamit,
de semmit sem találva
térek meg sívár szobámba.

Kivégzést könnyel végignézek, ha kell.
De mégsem értem én, hogy a szívem mért kemény?

Nézd, én már nem merek szeretni,
de akarom hogy szeressenek,
mint bányaló, ki fénytől beteg, úgy sóvárgom az életet.
S mint éhező ki ételt kíván,
de a jóllakás halála lenne,
oly végzetes bennem
e szeretethiány.

XI.

Azt mondom, bár szeretlek belül,
vad, féktelen vágyam elől, menekülj!
Mert meg akarlak kímélni magamtól,
s csak újabb gyötrelem, ha látlak,
de, hogy én menjek árván a némaságnak,
ahhoz nincs erőm.

Magányom: halálom.

Mint követ dobnám fejem,
csak ne fájjon.

Magányom: kígyóméreg,
mást megöl, de engem éltet.

XII.

Az odaadás belénk rejtve mélyen,
csak alkalom vagyunk, hogy szeressünk,
mert kell, hogy lángoljon s égjen
áldozat-oltáron a testünk, a lelkünk.

De jaj, én hozzád méltatlan!
Gyötrelem, hogy nem lehetsz enyém,
hisz amiért nekem kellenél,
azért gyűlölöm magam.

Életem emiatt régóta csak bosszú,
hisz te vagy az élet és a fény,
de haragom órája túl hosszú,
s látom már, én halok belé.

Mert a lángnak nem csak
az kell, hogy égjen,
hanem, hogy emésszen.

XIII.

Belátom, így kell lennie,
hogy másként nem szabad,
hisz dolgát mindünk másként tölti be,
mégis elszomorít a gondolat,
mivé lesz tíz-húsz év múlva?
Még szerencsésebb esetben is,
békés egymás mellett éléssé fajul majd,
ésszerű törvények szerint.

Mert mindkettőnknek más a sorsa.
Még akkor is ha egymáson át,
taposva egymás lába nyomát,
egymásnak két síríg adósa.
Még akkor is két külön világ
maradunk mindvégig valóban.

XIV.

Én nem akarok tíz év múlva látni,
nem, én ezt a mai szerelmet akarom,
s azt vágyom, hogy mindig olyan légy,
mint a mai napon.

És szeretnék, mint kóbor lovagok
vezekelni, kenyéren vízen élni,
csak, mert vagy s oly jó ezt tudni,
rád gondolni, nézni.

És szeretnék érted már nem élni,
mert annyira szeretlek,
s furcsa, hogy semmi sem történik,
nem nyílnak meg a mennyek.

És már nem tudok várni.
A régi életem nem akarom,
minek volt? Nem értem,
megtagadom.

Gyenge vagyok, láz gyötör,
tedd a kezed homlokomra,
ez elomló csonthomokra,
hadd hűsítsen a gyönyör!

Te vagy a beteg,
hideg a kezed, jaj, meghalok,
mert nem akarom, hogy ne legyek veled!

XV.

Ha a sötétséget termeimre zárom,
mert nem lenni könnyebb,
téged kereslek, kít sehol sem talállok,
érted csetlek-botlok
végtelen szobákon át és városok.
Az álom bárcsak jönne, jönne!
Ölelő karjaink kerevetére dőlve
szeretnék veled csókban megnyugodni,
s e pecsét alatt örökké lakozni.

S a falon tükrök, a Styx zavaros vize,
mint hullám hasít a homályon keresztül
érezni nem akaró érzékeinkbe
Aztán megint csend, s a tágas ürességben
elengedhetjük magunkat végre.

XVI.

Legszívesebben láthatatlanná válnék!
S tényleg, ha esetleg találnék
egy olyan helyet,
honnan észrevétlenül figyelhetek...

Hogy ne tapadjon szennyem piszka hozzád,
inkább meg sem érintenének,
félek, csókom, mint marhabélyeg
elcsúfítaná orcád.

S ha természetellenesnek tűnik tartózkodásom,
emelkedj csak felül a megszokáson,
s ne törődj azzal miről mit beszélnek!

Azt mondod, egy vagy a sok közül,
hazudsz, önmagad elől ne menekülj!
Hisz épp én álmodlak a Szépnek.

XVII.

Csak játékomnak kellenél,
mert sok játékot tudok
s ha egyet már unok,
másikat kezdek.

Csak játékomnak kellenél,
de nevezhetjük szerelemnek
a „soha nem elég” játékát,
ezt az örökös bújócskát,
csak csóknak kellenél,
ölelésnek, sebnek.

De nem te kellesz, ne hidd!
Nem áztatlak, nem hazudok neked,
mert mily bárgyú, ócska
filmek giccses jeleneteit
újrajátszani, végszóra.

Csak a csókod íze kell,
mely emlékeztet valamire,
csak a kétségbeesett ölelés,
mert megtartani az életem
minden kevés.

Csak karjaink jól támasztott hídja,
jaj, rettegem mikor hanyatlik alá
öleléseink viaduktja.

Mondom, nem te kellesz, nem a kék vihara,
ernyedő tagjaink diadala,
nem ez kell már nékem.
Olcsó kis kielégülések
az ismeretlen hasonlataképpen.

Mert már én hasonlítok túlfent mindenhez,
kőhöz, fához, állathoz, istenhez.

S ölelésünk hídjának kapuit kitárom,
kérlek, eressz el!
Hisz csókjaink pecsétje csak bélyeg,
jele a cinkos összeesküvésnek;
de a madaraknak repülniük kell!

S két karom immáron
a négy égtájon szerte-tova
rebbenő madarak felé kitárom.

XVIII.

Ha akarsz, hagyj el hűtlen hívem,
ne legyél többé utolsó reményem!
Nekem marad a semmi, vele is beérem,
míg végleg meg nem vakít az Isten.

Vagy mondd, miattad van minden,
a világ, a hazug és a rossz,
és hited is el velem, hogy higgyem,
mert már csak érted bírnám,
hogyan ne legyek gonosz.

Mondj akármit, elhiszem neked.
Sugalld azt, hogy igaz a jószág,
a kedvedért ezt is biztosra veszem
pedig lehet, hogy mégiscsak hazugság.

S ha ébredek, mielőtt nyitnám,
borítsd ezer csókkal pillám,
hogyan, ne lássam a rosszat, rémeket!

XIX.

Az aljast, nyomorultat, gyávát,
a haldoklót, bénát, beteget,
ezt szeresd bennem, drágám,
mert azt hiszem ez a szeretet.

Ne a boldog harcost
ki mindeneken bajnok,
hanem azt aki kudarcok
árán tanult meg lenni: ember,
azt becézd anyai türelemmel!

Úgy szeressél, mint az Isten,
semmiért, ne valamiért, másért,
önzetlenül, egészen ingyen,
mert már nem tudlak elfogadni másként.

Vagy ne szeressél engem soha,
hisz nagyon gyűlölöm magam,
hogy szeress, ezért volna igazságtalan.

XX.

Érintésed nem rideg gyönyör,
ingerelt idegek olcsó élvezé-kínja,
hanem, mint koldusnak a könyöradomány,
vagy betegnek bajára: írja

Mert kellett, megkeményítettem szívem,
gyűlöletben, dacos magányban éltem,
de azt hiszem jönni kell valakinek,
kiért e nagy háborúság megérte.

Mert nem bírom már soká tartani
gőgöm bevehetetlennek vélt várát.
Szeretném fejem lehajtani,
lerakni terheim jármát.

Hidd el csak erre vágyom,
míg e szavakkal játszom.

XXI.

Táncolj csak kis idétlen,
hadd omoljon le szívemről a gond!
Tán még egyszer megifjulok, érzem,
dalolj csak, vidám bolond!

Végy kosarába karjaidnak,
mint pillangó repdess,
jelezve, itt vagy,
aztán meg csókként telepedj le
megüresedett szívemre!

Áltass, éltes! Mást nem is szeretnék.
Ha még egyszer hihetném,
hogy teljesülten élek,
újra boldog lennék!

XXII.

Ha kínozni akarom magam, azt gondolom, sose látlak többé,
s a bennem rejlő minden boldogság
hirtelen átváltozik örömmé.

Akárhányszor látlak
felvillanyoz lényed.
Miféle mágia, varázslat,
csoda, kényszerképzet
játszik egyre velem?

Hogy csak érted vagyok boldog,
és már nem is félek,
csak aggódom, érted?

XXIII.

Ne félj amíg engem látsz!
Én se félek amíg látlak téged.
Az előbb aggódtál
s most nyugtot találsz.
Csodás dolog!
te talán érted?

Mert ez igazából érthetetlen,
hogy most csak e szerelem van,
ne is gondold másra!
Legkevésbé a halálra.
Most meghalt a halál.

Mit ígérnek e szemek, ha beléjük révedek,
miről beszélnek?
Isten vagy talán és mindent megtehetsz,
ki érti ezt? Én nem.

Vajon ez már valóban végleges,
vagy balgán és cinkosul csalatunk?
Eldönteni fölösleges, hisz ide már nem kellene tanúk.

XXIV.

Szépséged megaláz.
De nem, mégis felemel,
majd újra porba ránt
s mit alig hittem el most biztosra veszem.
Úgy látszik elment az eszem.
Tudom, csak azért kellek,
hogy még gyönyörűbb légy,
s csodálatomtól szépülve
hatványozottan áraszd rám a fényt.

XXV.

Álmaim kellékeit ne lopjátok meg,
rozsdamarta vértemhez ne nyúljatok!
Mert nekem nem kell sok,
csak egy kivénhedt gebe: a Rocinante,
és egy hű fegyverhordozó szolga
meg egy hagymaszagú parasztlány aki,
– én nem tehetek róla –,
de kísértetiesen hasonlít
Dulcinea Del Tobosóra.

Álmaimban hagyjatok hát békén!
A talpalatnyi földön, területen,
hol meggyökerezhetem.
Álmaim archimédesi pontja,
mely a világot sarkából fordítja.

Dulcinea hagymaszagú?
Mégsem. Ő Szívem hölgye,
akár a meséknek jószágos tündére.
Mert a való itt bennem
sokkal igazabb, mint az a
tőrbecsaló nyilvánvaló,
mit a gonosz varázsló ármánya folytán
valóságnak kell neveznem.

S én, gonosz varázslat rászédettje!
Mikor a szélmalom földhöz teremte
hiába kerestem az óriásokat,
a sok gyáva mind elinalt.
És a Mambrin sisakja
mely ott a borbély fejről
a napba csillogott?
Még hogy réztányér, figaró kacatja,
mellyel az mesterségét úzi,
s miben a habot borotválás előtt
keményre köpüli?
Hányszor becsapott már
ez az átkozott ocsmány
nagybetűs Valóság,
miről a végén kiderült,
hogyan hazugság.

Csak az álmaimat hagyjátok meg nekem!
Jó erősen az egek sarkához láncolva,
hagyjatok szép dolgokon merengésem.

XXVI.

Távol vagy és rád gondolni kín.
Tudom, még sokáig nem látlak,
felejtlek hát, hogy könnyítsek szívem terhein,
s e hűtlenség árán szerzett boldogságnak
percét élvezhessem kéjjel,
aranyamat, tömjént,
mit hoztam, éltem kincsét
szórva szerte-széjjel.
S már azt mondom: nem vagy.
S a százszor beteljesítetlen remény
trágya-csömör hegyén átkokat kiáltok az égre.
Ne engedd, légy enyém, hogy megpihenhessek végre!

XXVII.

Más nők ölétől, hogy féltesz, Kedvesem!
De vajon ott a távol
ormok mögül leselkedő haláltól
megóvsz-e engemet?
Vagy a kaszástól talán nem sajnálsz,
ő incselkedhetik velem kedvére,
neki szabad prédául kínálsz,
s nem teszel ellenére?
Vagy nincs hatalmad és erőd;
a sors, mint varjú rebben,
s a keselyű végzet elől
nem menekíthetsz meg engem?
Pedig én ostoba, még hittem,
hogymint gyámola az Isten
engem is segíthet,
s miattad védő kezét
kiterjeszti reám az ég.
De legyűr engem is az átkos,
ám ne hidd, hogy övé lesz
a végső győzelem.
Bár életem elrabolhatja,
hát aztán, mit ér vele?
Hisz nem leszek övé soha,
csak az életharc, kínos gyötremelem
mi véget ér.
Ezért ha majdan fellobognak a máglyák...
Kilógó lábszárcsontomat
lökd beljebb, a tűzbe;
hadd gúnyolja fáhaság gyanánt
szertefoszló embervoltomat!

Epilógus

Mint pingvinek, ha jön a vihar
összebújnak, dacolva a télnek megújuló rohamával...
Ez a szeretet, e szükségszerűség,
s a túlélés egyetlen esélye
emberi nyelven szólva: hűség.

Oktalan teremtmények!
Elpusztul így is némelyik.
De mit számít ez?
Hisz a lényeg:
úgy tettek, mint aki
örökké élnek.

IDEGEN TÁJAKON

1992 – 1994

A kísértés sivatagában

A hideg kék magasból keringnek;
könyörtelen barátok,
vérszopó szelindek
halálmadarak, árnyak,
körém gyűlnek, várnak.
Keselyűk, gyilkos madarak!
Halálhegedűk!
Sivatag: tenger porhüvelyé,
végtelenség ígérete!

Keselyűk, árnyak,
köröznek, szállnak,
különös napóra:
utolsó ítélet mutatója.
Angyalok ha jönnek értem
bálnafog kerítés sűrűjében...

Ez az önző másság,
ez bennünk a halálra szántság.
Vak akarás kényszere
fájdalommal van tele,
s önnön testünk miatt egymásra, mint
idegenre ismerünk.
Valami végső szabadsághoz,
elszegődni a halálhoz.

Az ihlet percei

Az ihlet perceiben
szétdobálom szobám.
A mindenség játszik velem,
a létezés vihara dobál.
S mint húrok díjas hangszeren,
húrok finom hegedűn,
erek feszülnek koponyán;
ezért vagyok szertelen
és ezért vagyok egyedül.

Emberevő csinnadratta

Ahogy rám zúdul a végtelen
elől-hátul gombolós gönce-kolonca...
Fejem felett súlyok leselkednek
és csak ürügyet keresnek
mikor szakadhatna rám ez a roppant ruhatár

Nyitva hagyott ajtó csapkod,
tört madárnak tolla-szárnya
legyezget a délutánban.

Milyen reménytelen ez az alkony!
Boldogtalanabb már nem is lehetne.
A feltépett párnák sóhajával
burkol pihe-fellegekbe,
hogy már csak a semmit tartom,
puszta úrt,
zörgő csontváz-hegedűt.
E nagy emberevő csinnadratta
dobjai könnyeket csálnak szemembe.
Hallgasd te is e néger dallam hörgő jaját,
mily panaszosan nyújtja és cifrázza megint,
míg fekete kezével a vér-ütemet veri!

Nézd e táncot,
hogy kerülgetik egymást a lángok!
összehajolnak, véled incselkednek,
örökre hangolnak,
dalodnak erejét tőlük kölcsönözzed,
hisz úgyis hamu lesz a holnap.
Szítsd újra heveddel
a hunyni készülő parazsat,
ezt kívánja tőled az isteni akarat,
hadd teljesüljön végre
az érthetetlen óhaj,
mely kényére-kedvére
játszik a valóval.

Hol a dob, hol a lárma,
mivé lett a tánc, kacaj, lábdobogás,
mely a tűz mintájára járva
egyre szaporázta?
Már csak por jár a széllel,
s a füstölgő mindenséggel
bezárul az éjjel.
S véres vatta-virág
alvadó borzalmában
ölelkezik a világ
a halálban.

Névtelenül

Nincs erőm, hogy összetartsam
lényemmel, akár szobám.
Ím itt egy könyv, csukni akartam,
s most számárfülesen, mostohán
hever a többi közt.

Ha szél lapoz majd lapjaidban,
vagy tűz olvas a szavaidban
végre igaz olvasódra lelsz.

Éled elemek tánca, lidérces románca,
de máglyák melegében mállik el ez arc,
s tüzes paraszában múlik el a harc.

Tört tükrök mutogatnak téged,
s emelik az égre élhetetlenséged.

Mert az anyag: rabság,
de a benne rejlő erők
tolmácsának lenni: szabadság.

Dáridó

Az élet ez körülem,
sunyi ajnározása magamnak,
emitt egy fotel, amott meg a pamlag,
hol az ember oly kényelmesen terül el.

Az élet ez, halálig tartó dáridó,
hogy inni jó, meg enni jó,
s még egyéb dolgokat
igenis, hogy tenni jó.
Meg, hogy kávémat
három cukorral vedelem,
s, hogy nem vagyok kényes,
de lecsúszott alakokkal
ugye mégse érintkezhetem,
s én így látom, ez a véleményem:
ez mind-mind az én személyeskedésem.
S én magam is csak ez vagyok:
hiúságok, hazugságok
egymásba szőtt laza halmaza.

Pedig túl a fákon sárga ősz kúszik a kék hegyekre,
az édenekre, az elérhetetlenekre.
A csoda ez, s én látom
de nem értem mi végre ez örök
ragyogás a levelek között.

A kancsal hold

Fogyó hold kancsalít a ferde világra,
miért teszel úgy, mintha nem fájna,
miért hitegeted magad egyre
elveszvetten a végtelenben?
Sötét hold, fordítsd felém orcád!

Hadd lássam, mint érik fénné az árnyék,
hisz nincsen sötét, csak a vakság képzelet,
hogy hitvány rabság kínja vár még.

Játék a szavakkal

Még írok, de mintha nem is írnék;
hidd el, így van igazán,
nem mondanám, ha nem hinném,
míg latolgat elmém,
bizony csak olcsón dalol a száj,
mintha nem is írnék igazán.

Néha egészen úgy teszek
mintha mondanék valami érdemlegeset,
pedig belülről hallgatok,
mert süket vagyok s néma.

Játszok a szóval, de nem komolyan.
Mit is csinálhatnék a valóval
ha egyszer olyan komolytalan,
mint egy sóhaj?

De bevallom néha már unom,
mit írtam, lassacskán visszavonom,
nem, mert akarom,
hanem, mert tudom mi lesz belőlem
ha a szenvedély elpártol tőlem.

Képnek látom a világot,
milliárd felvillanó képnek,
de már nem találok szépnek.
Se jónak, se rossznak,
se ilyennek, se másnak,
az én hangulatomnak gondolom el,
csalásnak.

S míg becsületes közönyöm
kertjét könnyel öntözöm,
új hang vegyül a hallgatásba;
valaki ajtómon dörömböl,
nem tudom ki az, de érzem,
majdnem megszakadok az örömtől.

Az élet ajándéka

Nem érdemeltem az életet.
Kaptam, hogy nem is akartam,
nem kérték ki a véleményemet.

Nem érdemelted ki az életet, mondom magamnak,
értelmét keresve a szavaknak.
Kinek köszönjem, hogy létezem, vagyok,
hogyan van két kezem meg lábam
s, hogy mozoghatok.

Kinek köszönjem, minek köszönjem?
Bár nem teszik, de köszönöm szépen,
csak, hogy nagyobb baj ne essen,
illő, hogy az Istent féljem.

Nem érdemeltem az életet;
mégis vagyok,
ezernyi „véletlen”, millió ok
szövetkezett az érdekemben,
hogyan legyek, ha csak egy percre is
a végtelen világegyetemben.
És legalább ennyi fog
majd életemre törni;
nem értem az egészet,
minek ezt megköszönni?

Nem érdemeltem az életet,
hogyan halálom jutalom lesz?
Nem tudhatom,
s nem érdekel mikor kapom.
De nem lehet rossz, gondolom,
ha egyszer már élni mertem,
hisz az életet sem érdemeltem.

A hűség sóvárgása

Milyen korban éltem én?
Hol júdás volt a csók és hazug a remény,
s hol csak az volt elégedett, boldog
ki beérte állati örömmel, szegény!

Elnéztem a nagy ünnepet, sötét karnevált,
hol minden igaz megcsúfolása folyt,
s a gonoszság pártolókra talált;
elnéztem, s bár nem tudtam mindez mi végre;
talán, mert közel az ítélet, hogy Isten akarata teljesüljön végre.

S azt hittem megőrülök hamar,
s leszek amolyan csendes bolond
ki elfelejti a bánatot,
a kígyót, amely sarkába mar.

De nem jött el e könnyű béke,
s úgy látszik néznem kell tovább,
mint híznak a bűnök képzelt erényen,
s mint lesz az élet egyre mostohább.

De én most már hű szeretnék lenni végleg
valami nagy jóhoz, széphez,
s téged Isten arra kérlek:
amíg élek, hadd reméljek!

Nem akarok másként élni;
elveszetten, hitek nélkül
elbújni a sötétbe s félni,
jót hívni ki ellenségül,
nem akarok akkor már élni!

A szökevény idő

Tehetnék ezt is, azt is;
sok tortát ehetnék,
vagy más egyebeket
igenis, hogy tehetnék.

Van még lehetőségem, bizonygatom,
lesz még rá mód meg alkalom.
Futkoshatnék a lányok után,
vagy bámulhatnék a világba bután.

Igen, sok minden lehet még,
de mégis egyre kevesebb,
s egyre több lesz az emlék,
s az öröm egyre nehezebb.

Nem kívülről, belülről korlátoz az élet,
a tudásom, a megismerésem.
Tegnap még megtettem volna,
de holnap vágyam már nem akarja.

Perceimből gyakran kimaradok,
s napjaimban sem vagyok jelen,
elfut az idő, rossz ízt hagyva számban, de nélkülem.
Engem már csak a halál ringat naphosszat;
fekete melléből keserűséggel szoptat, dajkál.

Mindig egészen

Szavainkban egykor annyi szellem,
igazság, nagyság, mélység fért meg,
hogymondani is szégyeltem
a nagyszerű múlt mivé lett.
Most is tavasz van, mint egykor.
Virágzik a fa, nincs oka,
csak, hogy ürügy legyen egy szebb kor
idézésére, mely a süket időben tűnt tova.

De oly jó volna,
ha nem csak egy perc,
egy röpke óra
sikerülne megmaradóra;
ha éltem nem csak egy pillanatra
szabadna teljesen élnem,
hanem mindig: egészen.

Nosztalgia

Újra itt, ebben a szobában,
most is kedves félhomály van.
Hányszor hörpölgettem teám
nagy álmokba merülve tán?

Hányszor tört itt vágyam égre?
Hej, sok reményem tanúja voltál
s most itt járok szőnyeged-hamuban,
s holtnál élettelenebb széked az oltár.

Hány reménység égett itt el,
hány ujjongás, jövő nélkül?
Elmondanám talán, s hidd el,
úgy sincs, ki jegyezze végül.

Álmaim szigete, te édes
meghitt zúg, hova a mérges
világ elől bújtam, éhes
gerjedelmével a megismerésnek.
S egy boldogságról álmodtam;
hogyan is magyarázzam néked
névtelen helyen ezt a békességet?

Lehet, hogy nincs is e hely,
s nem is létezett soha,
s csak rögeszmék, kényszerképzetek sora
mi sóvár szemem előtt vonul el.
De akkor igénye mégis miért makacs?
Hisz egyre tisztul a kép mi a kamasz
ábrándok után szép egyszerűségben maradt.

Tanács

Most, hogy az ifjúság kapuit zárulni látom,
újra csak azt mondom: maradjunk hűek, barátom
az álmokhoz s a vágyhoz,
mely szenvedéllyel ölelt magához.
Hisz létünk szegényes keretét,
mint rámát a kép,
tartamot tartalommal,
álmaink feszítik okkal.

S oly mindegy mikor omlik össze,
elmondani úgysem tudnánk
a sok versengve készített tervet,
a sok befejezetlen munkát.
E világon semmi sem végleges.
Időnként még jó, ha
egy-két fejezetre futja,
de pontot tenni, nem érdemes.

A csapdába került állat

Sorsod elől nem menekülhetsz.
– Halál-hóhér hurka nyakadon. –
Tenger mély fenekére merülhetsz,
vagy, mint vergődő Absalom
lóghatsz ringva az életfán,
ingaként ütve gyilkos ütemet,
mérve az órát, lesve a végzetet.
„Fogyó életem növekvő lázában”
Szép szavak, de én életem teszem rája,
hogy legyen neki vérrel írt igazsága,
s mi jár kinek igaza van? a szája.
Hisz a valóságban mindig meghátráltam,
s visszatáncoltam, mint aki
ez izgalmas mutatványt,
a kötéláncot, már nem akarja folytatni,
s két pont közt ringva, egyensúlyozva,
legszívesebben eloldalogna.
Vagy inkább egy helyben állna,
se előre, se hátra.
Mert, mint csapdába került állat, tudja:
a hurok annál inkább fojtja,
minél jobban húzza, vonja,
s inkább kushad megjuhászodva, amíg meg nem unja.
S csak azért is rángatja, tépi az ösztökét,
feledve életösztönét,
tékozva erőt is vért is.
Nézzétek a bátrát,
hogy nekifeszül a halálnak!
Élet vegetatív bambasága,
öregék agyérelmeszes boldogsága!
Jobb szeretnék bátran élni,
és soha semmitől se félni,
inkább készen a halálra,
mint a féreg-mód lakozásra.

Ahogy a szökött fegyenc,
ki karjára tetovált
a „megölhettek, de meg nem törhettek”
jelszavát, bele az eleven húsba égette,
hogy ne feledje, ha lusta teste
kísértést érezne engedni
és gyávának lenni.

Élet kiszáradt medre!
Emlékek, megüledések,
rég homokba temetve,
s én itt, a parton;
megfeneklettem.

Pedig ott messze vitorlák integetnek.
Lehet, rám váraкоznak
s egyszer majd engedeк hívásuknak.

Hasonlat

Azt mondják, hogy mindenre valami rímel.
Az égnek tavakban tündöklіk a mása,
a holdnak meg napfény a ragyogása.
Semmi sincsen egyedül,
s magányod ha vasmagként
nehezül ott legbelül,
tudd: ez tested nehézkedése.
S ha elhiszed, talán megérted
milyen nagyon egyszerű
a tömegvonzás törvénye.

Minden annyira sok az egyben,
s a sok annyira mégis egy,
hogy e kettő gyakorta
megkülönböztethetetlen.

Akár a hal, egyetlen vízre hangolt ideg;
hogy nem tudni ki kit mozgat, víz a halat vagy hal a vizet.

Idegen tájakon

Minden emberit taszít el,
minden vigasztalást, könnyeket,
légy a háborgó kedélybeteg,
akinek már semmi sem kell!

Ints nemet az ölelő karoknak!
Nem tudod, hogy elnyelni, legyőzni akar,
azért kapkod utánad a kar.

Barátság, mit!
Ha ajándékozol, én visszafizetem.
E kényes egyensúlyt hívod így,
alkuszok irigy és embertelen
kötését mered így nevezni,
tényleg ez a barátság, ennyi?

Minden emberit, maszkot
ránts le, mert csak álca,
mibe a boldog vesző kincseit bezárja.

Minden hitet, elvet,
jóságot és szerelmet,
s ami benned szép volt,
és saját egeden tündökölt,
mint vélt hold;
e képzelt égbolt aranyát most vedd el,
ne mondd, hogy szeretem!

Ki járhat e tájon,
ahol a téboly
játszik a még oly
erősek szemében is olykor.
Ki járhat büntetlen e helyen,
hol nagy fák vetik vállait az erős égnek,
s a fenyők komor fenséggel fénylenek?

Átalakulás

Ablakon becsapó arany-láng;
a nap, a nap, a nap vakít,
s elmossa a tárgyak körvonalait,
s e különös kohóban
már fényben égek,
magam is lassankint átalakulóban.

Valami kívül van készülőben, betüremkedőben,
s a kapu szárnyas pántjai engednek
a roppant szorításnak,
mert a küszöbön, ím a tenger,
mintha a tenger hulláma ömlene el.

S már lábam ostromozza, már mellemet veri;
halálra sápadt arcomat mossza,
oldja, bogozza...

S én többé nem én vagyok,
hanem része egy nagyobb egésznek,
csak égi törvények példázata,
akit most egy időre
egybefog valami laza
szövésű test-ruha.

Mert nagyon furcsa, hogy ember vagyok;
mint pók terjeszti hálóját, a testem.
S mily nagyszerű, hogy jární tudok,
s el se esem, pedig ha mozgom, testem inog;
de én ügyesen egyensúlyozom.

Én, nem én vagyok, csak játszom,
a földből túllontúl kilátszom,
túllontúl kimeredek,
s hiába bámulnak, néznek,
tekintetük keresztjére
hiába idéznek,
úgyse értenek
az emberek.

S hogy Isten mire tart engem?
Nem tudom. Az ő nézőpontját
még nem sikerült magamévá tennem.

Mondom, más létbe
vagyok átlényegülőbe.

Két életem

Mostanában két életet élek;
egyiket adva a sötétnek,
s a másikat áldozva a fénynek.

S ha elvonulnak sivár nappalok,
mikor nem lehetek az, aki vagyok,
mert a megszokás, hétköznapiak
álnokul uralkodnak rajtam;
jaj, nem ezt akartam,
nem ezt akartam!

Minden csak megtörtént velem,
nem arcom, csak jelmezem.

S hogy ez vagyok, immár nem vitás,
de ha meghalok, ki hal meg,
én? Vagy valaki más?

A villámsújtott fa

Virágát a rétnak, ha téped,
gondolj rám, testvérem!
Húr ha pattan, én vagyok abban,
s láng ha lobban, már én vagyok kialvóban,
megüledőben, kiüresedőben,
Istenem, mi marad belőlem?

Csak a szó maradt nekem:
játszi kacat.

Emlékek becézgetéséhez
egy-két tucat furcsa szó.

S ha néha alakoskodom,
színlelek, mentegetőzőm,
igazolom tetteimet,
ne higgy nekem!
Sokkal lényegesebb
a szél álma a sivatag felett.

Kidöntött fa,
mit a vihar hátrahagyott emlékül,
hogyan tanúskodjon:
villámot látott vendégül.

Okozat csupán, tanulság, s nem példa.
Utalás csupán, nem valaki,
inkább valami, a nagy ár hordaléka,
eleven tárgy, álmok maradéka.

S ha láttok így szégyenszemre,
ne ítéljetelek felettem!

Júdás-nap aranyát hiába szórja rám,
neki már nem hiszek.
Vagyok, mint a mélytengeri vizek,
hallgatag, fénytelen,
sötét és névtelen.

Létminőségek

Bogár ha meglepik,
meredtté dermed,
s mint élettelen tárgy, olyan,
mert nem lenni könnyebb,
a megadás ősi gesztusát
gyakorolja boldogan.

S én, kit a halál megtűr,
de csak, mint idegent,
mert a Láthatatlanhoz
jobban hasonlítanak a kövek.

Bárcsak lennék kő!
Szikla, amely naptól hevül,
de ő maga hideg belül.
De az orkán még több,
e fénnel kevert örvény közepe: csönd.
Csak kiben szenvedéllyé vált a lét,
abban feszül az ősi ellentét.

De régibb törvény a semmi,
ezért a valakiség fájdalma
előbb-utóbb kikezdi...
Mint rozsdá a vasat,
úgy bomlasztja a semmi az agyat.

S akár a vas, mely kohóban hevül,
hogya a tűz megeddze, acéllá csak úgy nemesül
ha utána vízbe kerül.

A legnagyobb élet: halál.
De nincsen halál,
csak több és még több élet.
Élet és halál,
csak létminőségek.

Ismeretlen csúcsokon

Hulló szirmok havában
fenn jártam a hegyen,
rózsabimbók nyíltak,
mint élő türelem.
S egy parkban magam hanyatt vágtam,
mint kumiszivó őseim hajdanában,
s elámultam, mit láttam.

Rohanó felhőknek intettek az ágak,
mintha leláncolt paripáknak
sörényét rázta volna vadul
a szél, e kóbor elem,
tajtékosan, szabadul....

De olykor az égnek fátyla lebben;
hogya perzsel az ég szemérme,
s a pompával vert szemekben
az égnek tisztasága, kékje
ragyog, önkívületben.

Mindig föl és egyre följebb,
hová madár se ér,
s hova ki feljutott,
veszeten küzd lélegzetért.
Mindig föl és egyre följebb,
hol megvakít a hó, megöl a fény,
s hová ki eljutott
már soha nem ér földet,
s mert nincs visszaút,
vissza sosem tér.

Ó fény, te tócsákon villanó
simogató értelem,
légy velem!

Te játszol a késes kézben
csillanó pengeélben,
s te vagy ott az aranyos
kristály-tündöklésben.
De e hideg kövek óriásoknak valók,
gombócvacsorára,
s nem tékozolják magukat parányra.

Bárcsak cseppnyi öröklét
mutatkozna onnét!

Folyton ugyanazt a vak háborgást
ismételgetem, akár a tenger,
s nem tudom meddig kell.

Csak árny vagyunk,
önmagunk takarása,
nem valós lét,
csigaházba rejtőzés.
Csak parázs vagyunk, s bár pislá
fényünk még világítna;
ha ránk ragyog a nap
e fény is elhamvad,
az új izzás oly nagyon vakítja
szemünk, hogy menekülünk,
a tűz elűz.
Az emberlét akármi lehet,
mert a világ nem emberi
léptékre méretezett.

Kiáltás az óceánhoz

1.

A halandóság partjairól
kiáltok hozzád, tenger!
Jöjj, nyelj el!
Izgága türelemmel
az apály verte porban
idézlek téged újra.

Te könyörtelen türelemmel
sziklákat örölsz az idő-malomban,
s mintha a világban az Isten lakozna,
olyan vagy te, tenger!

S ha minden halad az emberpiszokba hal,
átok-óceánná változol, mely az ember ellen vall,
s ha a szél fölötted,
mert „nincs-többé-szél” leszen, megáll,
hát akkor leszel te nagy hallgatás-óceán.

2.

Vigyél el engem nagy vizeknek árja,
hogy hullám-bölcsők ringassanak halálra,
vigyél messzire, a hallgatás partjára.

Hol néma halaknak tátogja szája:
el kell, el kell menni innen,
mert maradandó hajlékunk itt nincsen.

Vagy add szennyes melled!
E lány idomok örök anyaságot ünnepelnek.
S én érzem, hogy hívnak, hogy kellek,
a fél karéj hold s a csillagok hívogatnak
s a mélység vizei hátukra vesznek,
hogy velük szinte egy vagyok.
Már tudom, tudom, meghalok.

Fagyhalál

Hómező asztalon fagyhalállal sakkozom.
Kék az ég, jég unalom, pár perc múlva megfagyom.

Míg a végső ernyedés a szívemig hatol, a kés,
csak addig fáj míg a zsibbadás
ágyamhoz szögez.

Ágyam, mely hó-puha párna,
telik benne jó alvásra,
szél cibálja, jól fölrázza,
s engednek a szögek.

Az ég csak engem öl,
túl nehéznek talál,

hogy lassan elszabadul
bennem a boldog halál.

S lassan elönt a melegség,
fa vagyok, láng-eleség.

Szívem utolsó dobbanása,
hevem utolsó lobbanása...

Arcom, kezem, ajkam kívül,
s végre, a tűz hevében égek,
fájdalom nélkül.

Amor fati

Ha félelmemet a sorstól
harag, megvetés váltja fel,
mely, mint ingembe rejtett
kígyó mardos, nem érdekel.

Hisz van mérgére ellenszerem,
s úgy tudom, úgy hiszem,
úgy fogadom a sorsot, mint orvost
ki úgy gyógyít, hogy kínoz.

Hogy ne legyek reménytelen eset,
élet, én gondviselésnek
tudom be minden szeszélyedet.

Mindegy mi, csak változtasson rajtam,
s így a rossz sem rossz többé,
hisz én akartam.

Marana tha

Szárba szökkenő kalászkok,
napban aranyló határok,
napban aranyló vetések;
mikor, hogy már aratásra érett?
Mikor jön már el a gazda,
hogy a szénát csűrébe rakja,
s a pelyvát onnan kiséprűzze
a falánk és olthatatlan tűzre?

Nincs már, nincs már maradása annak, kinek van lámpása,
de jaj, jaj, fogytán az olaj;
jöjj el Uram, jöjj el hamar!

Miért késel, mért váratsz magadra?
Mint erdőtűz, ha szárazságban
lángra lobban, s nincs megállása
míg bé nem telik mohósága;
mikor, hogy már jön a gazda?

In memóriam: Fr. Nietzsche

I.

A sivatagba menekülnék mostan.
Vesznék tág terekbe,
hogy, mint denevér, csak tükröződésekben
érezzem a testem.

Reám vetülven az ég halál-ingája;
nap kondul delet.
A legrövidebb árnyék napszakában
láttál már gombostűre tűzött legyet

vergődni a halni akarásban?
Nem én vagyok, csak a mása
annak aki voltam.

Életre-halálra kereshetnek,
de többé föl nem lelhetnek,
mert már minden alól felszabadultam.

II.

Sakálok vonyítanak így;
ily velőt, dobhártyát tépőn
kalapálnak a villám-vésőn,
mely bénult érzékeinkbe hasít.

Megmásztad a némaság oszlopait?
Vagy harangok tőgyén csüngtél függve,
Quasimodóként elsüketülve?,
mert itt már semmi sem segít.

Mettől vagyunk ember,
s honnantól már csapda,
önmagunknak foglya?

Kő, mely táguló köröket ver
a tóra alattomban,
elhalványulóban

PANEL 3. EMELET

1997

Panel harmadik emelet /montázs/

I.

Kutyák csaholnak, az éjnek,
e nyári éjnek hiányzik valami,
e lakótelep nyomornegyedének....
Pedig lakása jó áron kóstál,
de mégis, a lelki nyomor ki-be jár,
közönyös döngését lépcsőházakban hallani,
– ajtó csapódik, veszekszik valaki, –
kutyák csaholnak s rám töri ajtómat ez az éj,
s nem hagy aludni ágyam rejtekén.

Itt, e panel harmadik emeletén
láthatatlan korlátok tartanak,
s nem ez átlátszó, áttetsző falak;
mert be az agyba, az idegekbe szöve,
elhárító mechanizmusok beépítve.
De most cafatokban, szeletkében
foszlik le rólam sok hazug álarcom s valóban
lehull a fátyol s tartózkodásom,
bölcs mérsékletem, valakiségem,
minden elfoly, aláfolly.
Még szomszédomat sem ismerem,
mert így oly egyszerű,
s e világ törvénye könyörtelenül
vicsorítja fogát reám.
De mi lesz ha netán ellene mondok,
s úgy gondolom, változtatni kéne?
csak jó elhatározás, nem futja egyébre,
mert ahogy ajtómon kilépek:
ugyanaz a szervusz, jó napot.
Ilyen alapon köszönni se kéne,
papagájok is betaníthatók ily beszédre.
De minek e megakadt lemez bennem?
Örökös ismétlését unom.
Törjük össze e rossz lemezt bennem,
hogy ne kelljen folyton ismételnem, iszonyodom!
S a legszörnyűbb az, hogy mindezt értem.
Be vagyok illesztve e nagy jelentés-összefüggésbe.
Ilyen a világ, többen is mondják,
ahelyett, hogy megváltoztatnák.
S ha erkélyemről kinézek,
gödörben homokot látok,
s tudom: ez egy homokozó gyerekeknek;
s nem távolugráshoz készítették oda,
sem pedig azért, hogy Jóbnak legyen
fejére szórni hamuja.

Mondom, ez egy homokozó,
 s azt is tudom mire való,
 s tudom, nem szabad,
 sőt, szigorúan tilos
 erkélyemről vizelni a mélybe;
 mert ez zavarná a szomszédokat,
 mindezt megértem.
 A játékszabályokat betartom.
 Tudom, itt ebet sétáltatni tilos,
 meg fűre lépni szintén tilos,
 meg „állj”-t jelez a lámpa ha piros.
 És ismerem a hetedik kerület
 fülledt éjeiben párolgó kutyavizeleteket,
 s tudom a lányok miért állnak kihívó ruhában
 este a Bérkocsis utcában.
 /Épp itt fakad egy szennypatak,
 mily szépen gyöngyözik,
 csak inni belőle nem szabad./
 Része a nagy egésznek: én, én!
 Megőrölnék a kerekek a végén.
 A szabályokat kényszerrel betartom,
 s játszom, hogy én vagyok a jólfésült úri gyerek,
 a nagy beilleszkedett;
 legalábbis játszani próbálom,
 de szenvedek.

S a másik a fal túlsó végén,
 tán ugyanúgy vergődik, mint én.
 Itt, e bábeli toronyban,
 – melynek minden zaját ismerem –
 magam meglehetősen jól kiismerem.
 S tudom, gyermek ha konnektorba
 ujját dugja, csak azért teszi,
 mert nem tudja, hogy megrázza
 majd az áram.

És, hogy csóró gyerkőcök a patkánymérget
 csak egyszer nézhetik édességnek,
 s, hogy öblös klotyókürtőknek tett okádás-vallomás
 néha igazabbul hat, mint annyi más csűrés-csavarás.

De még élek, itt a harmadikon és falazok,
 dobjatok ki ha akartok,
 mert a téglá én vagyok,
 és Istent áruhom el ha hallgatok;
 ezért kiáltanom kell s ordítanom.
 Hajnalban meglestem a kelő napot
 ahogy a villanyvezetékekbe gabalyodott,
 és tudom, hogy nincs emberi torok
 mely kiénekelhetné a dallamot
 mit a vezetékek közt a nap hagyott.

Sebaj, majd én lekottázom,
nem megy, legalább megpróbálom.

II.

Megtalálhatsz mindent itt:
aprópénzre váltott álmok
szűkre szabott boldogságát,
és dédelgetett remények világát.
Minden a tiéd és van időd még belakni,
s e betonbunker harmadik emeletén
féregmód húzom meg magamat én.
De már fenemód unom.
Nem is tudom, valahogy undorít,
s ha kinyitom tévémet
a sorozatokra már hányinger kerülget.
S húsz csatornámat ide-oda kapcsolom,
de már torkig vagyok vele, unom
Az evés is untat, kényszere, megszokása,
a rágás, nyelés szabályos üteme,
megannyi üresjárat.
Trükkös kis szerkezet,
embergép, emberállomány,
ki nem ismert mintára jár.
Kárhozat-pokolgép ketyeg,
műtücsök cirpel;
de az újabb kísérletekhez pénz kell.
És robotok kellenek,
és maszkok és álarcok,
de nem emberek.
Termeszvár s Bábel egeket verdeső tornya.
Az égben lakó csak mosolyog,
s úgy tűnik, hogy nincs ránk gondja.
A három kiló alattiakat
be kell dobni a Taigetoszba!
És manipulálni kell a géneket,
hogy kiszűrjük a betegségeket.
Itt, e hangyabolyban,
e természetvár harmadik emeletén,
név nélkül e kockalabirintusban,
igaz valómtól megfosztva...
Folyik a „per”, még szabadlábbon,
s ítélete lesz a halálom.

Itt élek, nézek naplemente-sorozatokat,
de túléltem, még szabadlábbon;
pedig egyetlen villanása is halálos.
Nem mertek Mózes arcára nézni,
kerubok pajzsa: a szárnyuk.

Mikor a leplek lehullnak....
Itt, e panel-rengetegben,
egy gyermekrajz-vázlat!
Lenn az aszfalton láttam gyerekek rajzait,
a géniusz tétova vonásait.
De majd megszervezzük az egészet!
Lesz gyermekrajz-kiállítás,
mily esztétikai élvezet,
de már nem értik a lényegét.

Itt és most e panel harmadik emeletén
gúzsba kötve megértem én
az öreg hölgy csontos kezét,
amint a karfán idegesen babrál.
De ősszel a fecskék elszállnak,
délnek repülnek, Afrikának,
s szemükben engem is elvisznek
tengeren túlra, piramisok honába,
de majd visszatérnek nemsokára.
S akkor majd beduinok álmait hozzák,
s utánuk ott is sóvárogva néznek
a helyi „kozmetopoliták”.
S mérföldet ezret, hogy hazataláljon,
mert otthon csak egy van,
két helyen, álmokba temetve;
itt és most meg kell találnom.
Itt és most, az idők beteltek.
„Térjete meg, mert elközelgett a mennyek országa!”
S a természet is sóvárogva vár a szabadulásra.
Ki törheti fel a pecsétet, ki olvashatja az Írást,
ki mondhatja, hogy minden jól van?
Órá hagyom, a Legutolsóra.

III.

Egykor gyűlöltem az ebürüléssel
szegélyezett betonszigetet:
a hetedik kerületet.
S utáltam az összepisált
lépcsőházak hűgyszagát,
hogy majdnem hánytam.
És félelem zsibbasztott,
hogy földbe gyökereztem,
ha sötét alakok kapualjakból előjöttek.

De mostanában néha,
hogy az ég kék folyója
előbukkan a szürke, poros
házfalak koszos meredélyein túl,
s kilátszik az ég kék karéja,
ott a felhők híg torlaszain túl.....

S túl e nyomorult élet üszkén,
ott fenn fényesség van és dicsfény,
oda emelem tekintetem büszkén.
Mert ott fenn, barátom, lássad!,
valami nagy ragyogás árad,
hogy percekre szinte felejteni tudom
a kemény szürke beton
kérlelhetetlen igazságát,
a föld aljas árulását.

/Mert nem kell hozzá sok,
csak egy kis elmerülés
az ég kékjébe és
fékcsikorgás, hiába.

A rendőr tárgyilagosan konstatálja,
hogy a gyalogost gondatlansága
vitte halálba./

De ott fenn a kékség, a nagy varázslat,
áldott mélység hívogat egyre
csodás vizekre.

S valami furcsa tériszony
nem lefelé, de fölfele von,
s különös hömpölygő szédület
örvénye tetejébe ültet;
taszigál, lökdös, rángat,
s gyöngé vagyok, hogy ellenálljak.
Le, le a fenékre, jó mélyre,
beleveszni a kékbe!

Mert tudom, ott az alján
már nincs örvény és hullám.
Ott mélyen, az egek alján,
ott lakik ám a szabadság.
Örvény szorítása enged,
s én boldognak érzem magam, könnyűnek.

S onnan néha vigasz pereg le
a kormos, füstös ereszekre,
reménysugár, mit mosolyra válthat
a szűkölködő, komor gondok közt ülő
szerencsétlen ember-állat.

Mert itt is, itt is emberek élnek.
Nyirkos, penészes lakások odván
ücsörögnek naphosszat a pudván,
s titkon jobb sorsot remélnek.
Vagy engednek a kétségbeesésnek
és pénzüket a kocsmán
váltják be folyékony kenyérnek.
És gyerekek, kik játszani grundokat
itt már bajosan találnak,
mert az üres telkeket jó pénzért eladták a kapitalistáknak.
A gitt-egylet a múlté, barátom,

oda az egykori gyerekszabadság,
s helyette számítógép, videó rabság
tűnik fel a láthatáron.

Minden tied lehet ömlesztve, készen,
a szexboltban kukkolhatsz észrevétlen,
csak előbb az árát leperkáld,
mert nem ingyen van ám e festett mennyország,
e rohadt fogyasztói társadalom,
hol mindennek az árát tudom.
E hányadék tudomány-világ,
hol az ember vakarék
korcs, torzszülött, nyomorék
gondolatát valóra váltja a tudomány.
/S a technika, az egekig magasztalt,
majd kerek asztalt rendeznek
annak megvitatására,
hogy a vízi erőmű beindítása
mennyiben lehet a környezet kárára!/

Gyermekálmok gyilkosai!
Úgyse tudtok önmagatok fölé nőni.
S ha tudástok az ember minden bajára
a hatásos gyógyszert feltalálja,
akkor se tud gyógyírt a halálra!
Még most is oly fénylő a hold
mintha ember nem tapodta volna,
s oly gyönyörűek a csillagok,
mint gyémántok egy fekete dobozban.
Mennyei honvágyat már csak
az ég ölelése támaszt.
Mert erős az égnek boltozatja,
nincs ember ki oly magasra tartsa;
és csörgedez az égnek folyója,
s még talán áldás is forrásozik onnan
az alatt élő földlakókra.

EMLÉKKÖNYVBE

1995 – 1998

Népmesék királya

Véeres jobb szemem,
nem tudja senki sem:
sok virrasztástól véres.
És könnyezik, ha a reggeli
fényár meglepi,
s ahogy apácák kisírt szemükre
kendőt nyomnak;
úgy én is leplezem
zsebkendővel e könnyeket,
ez csak a hagymától van.
Már így marad, már így halok,
örökös virrasztó vagyok,
s bizonyára megmaradok
afféle éjjeli bagolynak,
könyv felett virrasztani
és huhogni a holdnak.
Vonítani veszett ebként
világ kínját vicsorítva,
s a nappalok szűk pórázára fogva
átvirrasztani az éjt.

A jobb szemem sírástól könnyes,
a bal meg mindig nevetésre görbed.
Különös alak, népmesék királya,
egyik szeme sír, másik nevet,
ki oldja meg rejtélyemet?

Mert őrzök súlyos titkokat
hét lakat alá zárva,
ahogy őriznek óborokat
viaszpecséttel ellátva,
s pincék hűvös rejtekén
ízeket érlel a mély.

S így érlelek csókokat is
titokban, féltő csendben,
hogy jusson neked majdan
a szerelmes csókszüretre.
S tudom, becsülni kell
sírók párnába fojtott könnyét.
Adjátok e könnybe fulladt párnát
s én őrizni fogom örökké.
S tudom, züllött csavargónak
újságpapír is megteszi
szemfedőnek, takarónak.
Adjátok ide a Népszabadságot,
mivel a vén részegest letakartátok,
s én féltő szeretettel fogom óvni.

/Mily nagy becsre tehet szert
egy hétköznapi holmi!/
Így gyűjtök sok kacatnak látszó dolgot,
párnákat, újságokat, sötétben érlelt csókot.
De kinek adhatnám mind e
felmérhetetlen kincset,
a sok ember közül mindezt
ki érti meg?
Mostan hát rád tesztálok
és szívemből kívánom,
hogy szerelmem neked
olyannak bizonyuljon,
mint hús pincék aszú bora,
mely mennél tovább érik
annál ízesebb a zamata.
És annyi mindent szeretnék még adni:
hajnali madárzsivajt vitrinbe zárva,
s elmondani, hogy a cigányok miért
járnak tarka ruhákba,
és muskátlit, kibelezett lovat
és aszfaltra rótt gyermekrajzokat.
Félek, nem lesz időm mindent elmondani,
mindegy, belekezdek, csak győzzed elfogadni!

Gyermekkor

Mesebeli kútnak peremén
lesem mit mutat a mély.
Álom kútjának kapuján
felcsillan e még a szivárvány?
De először csak tintapacát látok,
s egy irkája fölé görnyedő diákot,
s nyakamon érzem a hideg nyaklevest,
a fenyítésemre siető tanárkezet.
Majd talán vigasztalásképpen
felöltlik halott Nagyanyám képe,
s Nénémé is, a két jó öreget
volt szerencsém kiismerni módfelett,
még gyermekkoromban,
mert nyaranta náluk vendégeskedtem gyakorta.
Elkényeztetett gyerek voltam,
a meleghez, világosságához voltam szokva,
s ezért nagyon meglepett
hogy esténként nem gyújtottak villanyt,
félhomályban ültek az öregek.

Ólmos ég alatt, ha megdermed,
sűrűsödik a homály,
kályhában a tűz kialszik,
gyermek alszik halovány,
sűrűsödik a homály...
A gyermek szunnyad,
s testét dunna puha pelyhe
ringatja álomba estére.

Mennyi jót kaptam számolatlan,
nem érdemeltem én a háládatlan.
Azóta sem ettem oly jó pirítóst
mit nagyanyám süített a sparhelten,
s oly finom kakaó sem simogatta szám
mit ő készített, bíz ám!

Azok a pompás reggelek
hogy tízkor kelhetek,
mire már kialudtam a baltanyelet,
s ráadásul ágyba hozzák a reggelimet!

S tetejébe még a piacok!
Az erzsébeti szombati vásárok,
mikor lovak orrlíkán iramlott meleg pára
akár ha teázva, forró füst bodorán
keverés közben hirtelen megáll a kanál.

Igen, a lovak oldalt álltak.
Pokróccal a hátukon
és készségesen vártak.
Kivárták Nagyanyám alkudozását,
míg kerültünk egyet,
hátha engedi kufárja az árát.

A lovak csak álltak és vártak,
s még azért se nehezteltek,
hogy Nagyanyám a hentesnél lóhúst vett.
A sápadt gyerekek, ki voltam,
mert a doktor vérszegénységemre ajánlotta.

Azok a piacok voltak valamik,
lármájuk idáig elhallik,
s annyi évnek távolán át,
most is hallom zsibongását.
S látom a szűk kis bérház udvaron
spárgára kötve a tyúkot
amint odavetett magokat szemelget.

S láttam vasárnap reggelente
Nagyanyám a kést fente,
tyúknak torkát nyisszantotta
kopasztotta, tépte,
hogy legyen csibehús ebédre.

S idézek tikkasztó deleket,
olajjal felöntött utcákat,
rekkenő nyári meleget,
hogy orromba csap az olajszag,
s mint kloroform kábít és altat,
szédít bele gyermekkoromba,
hogy újra ott ülök fapados mozikba,
hős Ivánok tetteit ámulom,
s a Jégmező lovagját bámulom.

Majd reggel Nénikém visz el kézen fogva
száraz kenyeret örölni a „malomba”,
hol széllapátot sosem láttam,
az időt örölték ott halomba,
s pattogott százfelé perc-szilánkja.

S vonatfütty darabolta éjek
zakatoltak az idő árján,
s dunna alatt szorult szívvel
kisgyermek, én,
hallgattam kábán.

S most szemelgetem emlékek morzsáit,
valamikor nagy kémény állt itt,
de a kémények,
zsiráfjai az éjnek hazamentek,
talán Afrikába?
Nem tudom hová lettek.
Egész biztos megfeneklettek
vonatfüttyös éj iszapján,
s kettétört árbocként merednek
valahol az égre talán.

De az a nagy malom öröl,
az a titokzatos malom,
s múltat csinál a jövőből,
s én tehetetlenül hagyom,
tegye a dolgát,
mit tennie kell,
s, hogy életem örli, már az sem érdekel.

Belenyugszom én már abba.
Nagyanyám s Néném rég a sírban.
De nem vehetik tőlem el
mi már annyira enyém,
hogy a lelkembe ivódott, és szinte előbb, mint a vér.
S megeshet mégis talán,
hogy egyszer újraéled a mesevilág,
mi volt gyermekkoromban,
s ők is ott lesznek, Néném s Nagyanyám,
s minden eljön ami volt és ami régi,
de nem földi kegy lesz az hanem égi.

A nap árulása

E hamu és sár fölé emelkedni könnyedén
a zene ütemén,
szárnyalni messze vivő égbe,
földöntúli békességbe...
A kamaszkori hajnalok azok voltak nagyok!
Átvirrasztott éjek után
lámpák mesterséges holdja
fák lombjába sugarát ontotta.
És szép volt, ahogy jött a hajnal
vidám madárzsivajjal.
Az átolvasott éjszaka után
kibelezett dinnyehéjban oltottam el
kőrmömre égett cigarettám.

A szürke hajnalt szerettem én mindég,
ahogy a fény kioltotta a lámpák üstökösét.
De még félhomály, de még fél sötét,
gyémánthamu fénytelen ezüstje,
illatozó lila akácok csöndje...

De nem szeretem a fényes napot,
mert már annyit hazudott,
s utálom ha a szószátyár nap
e nagy világ-zsibvásárra virrad.
Akkor már sokkal jobb a hold,
segít a dolgok mögé látni,
mert, hogy mi szenvedés vagyok
a világ szívében, azt a nap
nem mondhatja meg semmiképpen.

Ismerek egy kis púpost.
/Szorgalmas ember, szép felesége van,
három gyereket nevelt fel./
De, hogy mit szeret benne az asszony, nem tudom,
ez az amin becsapódom,
mert a nap szüntelenül hazudik,
s forró hevével reggelre
felszárítja a csillagok könnyeit.
Hisz a csillagok éjente könnyeket harmatoznak a füvekre.
Ők a nagyok, távoli napok,
a füvekre, a legesendőbbekre ontják könnyeik.

Takarjátok el a halált a nap szeme elől!
Mert lehet, hogy nincs is halál,
csak mi érik az emberszív mélyén, homályán,
az lesz a halálban nyilvánvalóvá.
Mondom, ne higgyetek többé a napnak,
a mindeneket meghazudtolónak!

Titkolódzó

Ha szép ruhában látom a kedvest...
Ezt nem értheti senki ki nem látta,
olyan akár egy japán lányka,
s így őrzöm őt emlékezetemben.
Így szeretem s a hajdani
epedést szeretném újrajátszani,
mikor még nem volt feleségem,
s annyi mindent szerettem volna
bevallani sorjában, szépen,
hogy az én szememmel lássa, nézze
az őszi kék eget, hulló falevelet,
mind e titkokat s, hogy végre ő megértse
az alkonyatba hajló délutánokat.

Bár talán felesleges,
hisz nem kell senkinek,
s az ősszel elégetett avar? –
talán csak az én orromba mar
a fanyar füst szaga,
őszi avar illata,
s csak én keresem talán
magányos sétáim során
– rejtőzve ernyőm lombja mögé
egy akárki járókelő, én –
a meghitt őszi hangulatot,
varjakat csupasz ágon,
már évek óta ezt látom,
s ilyenkor szürke, barna
ruhát öltök s gyűlölöm mi tarka.

De meg akarom vele osztani!
Mi eddig enyém volt, hadd legyen övé!
E lombja sárgult gesztenyefasorban,
hol annyit jártunk te meg én.
Emlékszel? A szerelmes néma séták.
Mi felejtünk, de a fák őriznek téged,
s ha őket látom eszembe jutsz
s a megejtő egykori délután....
de mindent újra lehet játszani, talán.

Jer, induljunk el s vedd a hajnali ködöket
miket átvirrasztott éjek után haraptam,
titkoljuk el mindezt,
maradjon titokban!
S még sok mindent mit elmondani árulás,
hallgassuk el titok gyanánt,
hogy majd mikor egymásra nézünk,
szavak nélkül is mindent értsünk.

Áldáskérés

Itthon vagyok és söröm
habját hörpölöm.
De nélküled
nem otthon az itthon,
nélküled egyáltalán
nincs otthon.

Pedig hisz most jött a szabadság,
legényélet, vénasszonyok nyara,
hogy esne belé a nyavalya.
Mert hisz te ott a kórház
folyosóit rovod
egykedvű, unott körökben
és nagyon haza vágysz.

Babánkat várod
s addig nem jöhetsz haza,
míg méhed magzata
ott van a hasadban.
Féltelek, drágám, féltelek,
kérlelem az Istent,
hogy neked most segítsen.

Lehet, hogy lusta vagyok
és keveset imádkozom,
de akkor is felszakad jajom,
hogy az egekbe hasítson,
hátha meghallgatásra talál
könyörgő imám.

Bízni benned, Uram jobban!
Ne tovább ily megátalkodottan,
mert mi oly fontos nekem, végtére is a te játékszered.

Ezért csak azt kérem
ha lehet még valami szavam,
hogy e nagy kártyavetésben
jó lapokat adj, Uram!

E gyermeknek ki holnap fog születni,
neki ez halál az anyaméh biztonsága után,
s a felsírás, az első lélegzet
tanúja mindennek.

Vak véletlen, vak szerencse
ahogy a gének keverednek,
de te kevered a lapokat, Uram!
s áldásoddal pecsételd meg

Adj neki sok-sok szerencsét,
egészséget, teli erszényt,
égi, földi boldogságot,
add reája az áldásod!
És tetejébe kegyelmeddel tetézzed,
mert nélküle por az ember egészen.

De jaj, súlyos a te áldásod,
és nehéz a te szorításod.
Véletlen keverte kártya,
mondom, ha rossz a lapok járása.

Pedig lehet, hogy tévedek,
s akkor vagy közel mikor távol,
és úgy érezzük sújt a kezed
mikor épp áldó mozdulatra emeled.
De akkor is, reá áldásod kérem,
mindenre készen!

Kérlek tehát, viseld gondját!
Mi rajtam múlik megteszem,
hogymint jó élete legyen.

Asszonyomat is megóvjad,
tartsd meg nekem, istápoljad!
S ha gondolod, hogy sokat kérek
és nincsen mivel fizetnem,
e sok jótéteményed
add csak azért,
mert te vagy az Isten!

Testamentum

Gyermekeink arcára vannak vonásaink írva,
indivisibiliter ac inseparabiliter,
s még annál is százszorta
elválaszthatatlanabbul,
mint ahogy Magyarország
tartozott egykor a Birodalomba.

S hiába, ha mérlegeled:
e gyermek rám ütött,
a másik meg apja szakasztott mása,
csak magad csalod meg,
hisz e két gyermek
roppantul hasonlít egymásra.

Hasonlítanak, mégis különbözőek,
mert kettőnkre egyformán ütöttek.
De már nem akarom visszavenni
mi belőlük enyém,
s balgaság is volna, ha megkísérelném.

De kik vagyunk mi, kinek fia-borja,
s hány félbe is vagyunk szakítva?

Csak szem vagyunk a láncban,
– szerény szerep –
s gyermekeink mindennek
csak folytatódása?
Maglehet.

S mégis, arcunk legsajátabb vonásai
már csak a miénk,
s az évek során ránk rakódott életbölcesség,
de másként, mint fán a kéreg,
máshogyan él mibennünk a Lélek.
Mert, mint lepkének szárnya rezdülése,
olyan a lélek húrjainak pendülése.
Finoman az Isten játszik rajtuk,
s mi lassacskán ráhangolódunk.
S jaj, nekünk ha a Lélek megszomorodik,
mert talmi lelkünk rosszul van hangolva,
nem lesz abból sehogy szimfónia.

A fiatalság kegyetlen szépsége,
a génekbe örökített pogányság,
nem ez tetszik már nekem,
hanem az a folyó partján
kuporgó csavargó
ki a Duna hús vizében
bámulta csodálkozva arcát,
ámulta a vizet, a természet rajzát.

És mélységet sejtetett a felszín,
a hullámok alatt sötétek lakoztak,
s mi partra vetve: a fák
gírbegurba törzseikbe szívták
az áldó magasoknak,
gyötrő szeleknek
szabad szárnyalását,
a magasságbeli bőkezű áldását.

De itt minden visszájára fordul,
s a visszhang is valahogy megbolondul.
Isten hangját, jaj, meg ne halljuk,
mert abba menten belehalunk.

S a csavargó a Duna parton,
s a ráncok mikor folyni kezdenek?
De mégis, mégis, mi tart össze engemet?
Hisz mindez nem a gének hanem a Lélek műve valamiképpen.

A lelket szeretném örökíteni rátok,
mindazt mi nem enyém.
Lássátok gyermekeim, lássátok
apátok mily szegény!

Homok pereg ujjaim közt,
s televény tömi el a számat,
de én prófétája maradok
az örök virágba borulásnak.

A lelket, mert csak ő fog túlélni,
mi végtelenül szegények vagyunk,
már nem akarok tovább élni,
szeretnék a sorok közt henyélni,
s megbújni pataksobogásba
világoskodni holdfény-ragyogásban,
én már nem is számítok.

Most ti vagytok a jók, az újjak,
de ha szabott időtök lejár
mégis ki az ki túlél életet, halált?,
ő, ő, az Isten, talán.

Ki gyermekkézzel játszódik
az élet-tenger partján,
s ha mit rakott nem tetszik, tapossa,
hogyan aztán megint újragyúrja,
s lélek lakik immár abban
mihez hozzáér az ujjja.

Egy gyermek álma van rekesztve belé,
az Isten álma, ki örök gyermek,
s ha tipor, zokon vehetem-é?
hisz meg kell bocsátani a gyermeknek.

Karácsonyok faggatása

Már harminchárom karácsonyt megéltem,
de ez ünnep lényegét még igazán nem értem.
Bár voltam gyerek
aki izgatottan várja mit hoz neki
karácsonyra a „Jézuska”,
hisz a játékot nagyon szereti.
S a fa alatt játék katonákkal
játszottam háborúsdit, s műanyagpuskákkal.
S dús ebédek után
narancsot, hó kiflit majszolt a szám.
Apámmal akkor szánkózni mentünk,
hű Mackó kutyám ott rohant mellettünk,
s apám gyakorta hóba hempergetett,
hogyan a nyakamba hullott a hideg
puha hó pelyhe, pihéje,
s hóval töltöttem dunnámat az éjre.
S mintha a világ minden békéje
az én dunnámban volna,
a gyerekek nagy álmát aludtam,

s a csillagok tündöklő ékszerét
hallottam fülemben visszhangzani még.

S lettem ifjú, ki könyvek fölé görnyed
hosszú téli éjszakákon,
gyakorta így lepett meg a karácsony.
És esténként nagy sétákat tettem
a csontig hatoló hidegben,
s ilyenkor Nietzsche versét idézgettem:
„A varjúraj a város felé surrog tova,
hó lesz hamar, jaj akinek nincs otthona.”
S ködökbe burkolóztam ha téli hajnalok
varázsa az utakra csalogatott.

Mondom, idén harmincharmadik
karácsonyom ütem,
s még most is oly izgalommal készültem,
mint egykor rég gyermekkoromban,
hogyan vártam, csengessen a „Jézuska”,
mikor toppanhatok már a fa elébe! –
Csakhogy mára a szereposztás változott némiképpen.
Most csöpp lányom volt kit tartóztatni kellett,
s én voltam az angyal aki csengetett;
s a „Jézuska” is, ki a karácsonyfát hozta,
de nem az aki küldte, mert a feladó az Isten,
az Isten segedelme, nélküle
nem lett volna fa
s a fa alatt nem lett volna
ajándék, játék
min a gyermek jót kacag.
Nélküle nem lett volna terített asztal,
s karácsonyi bejglimet se
majszolhattam volna réveteg.

Gyémánt havakban hemperegni vágytam.
Ezüst hóban és ólom hóban,
s lám e locspocs karácsony
minderre rácáfolt valóban.
Nem hozott havat csak ködöket
és nyirkos hideget,
s még elő se húzhattuk a szánkót,
hogyan a gyereket szórakoztatom ürügyén
jó nagyokat játszunk.
S rejtőzésem e ködökbe,
e pára redőkbe, mintha
a láthatatlan ember én volnék
aki a varázsszert megitta,
s e vastag ködfüggöny mögött
voltaképp én rejtőzőm.
S nem szeretném ha lelepleznének,
s holmi cudar világot a nyakamba kerítenének.

Élni, élni vágytam a karácsonyt,
s lelki szemeim előtt a földre szállott
Isten fiát látom jászolban feküdni
Betlehemben szalmán,
a megvilágítás semmit se változtat
szobor-nyugalmán.

De én már nem érem be ennyivel,
jászolba fektetett szobor-kisdeddel,
agyagpásztorokkal, gipszbetlehemmel!
Idézem ama greccio-i jászolt
mit Ferenc atyánk tákolt,
s a megéledt kisdedet
kit karjaira fektetett.
S eszembe ötlik Szent Antal
karján a gyermek Jézussal.

De ma már ily csodák nincsenek,
szobrok, melyek megelevenednek,
mi ezt nem érdemeljük meg.

S karácsonyomból vajon mi marad,
süteménytörmelék, egy-két megszáradt ínyenc falat,
de hol a megterített asztal,
s a vendég hol marad?

Csak a hiábavaló várakozás,
elszalasztott találkozás,
öleléseinkből kilopott kezek,
csupa véres hamuban fetrengnek.
Öleléseinkből kilopott szerelem,
hűségés háziasszonnyá idomult Kedvesem.
Csak fosztott tollak pelyhe,
hangtompító, hogy sikolyunk
halkítsa reggelre.
De én már nem érem be ennyivel:
szolga bérivel.

Mert itt minden csak ígéret.
Virág, melynek szirma pereg
s foszlik, hogyha téped.
Minden csak ígéret,
íze de nem méze,
mert más lesz az Isten dicsősége!

Varázspálcádat készítsed, Isten,
a kín szűrő tövisét változtasd át,
hogy az akasztófák tövén is
nyíljék eztán virág!
S engedj engem leborulni
szent fiad jászla elé,
s tőle szabadjon kegyelmet koldulni
ahogy egykor rég
a pásztorok és királyok tették.

Karácsonykor szeretnék majd meghalni,
mikor a fák hófehérek,
akkor szeretnék Simeon sorsára jutni
ha az ámulattól égis érnek.
Akkor szeretném szemeim lehunyni,
mikor a fák hófehérek.

Életem delén

Ha naplót vezetnék, talán
most azt írnám, hogy 1995 dús karácsonyán...

Mert hisz gazdag volt az idei,
kétségbe vonni senki se meri.
Konyhánkban bőven akadt
majszolni sok finom falat,
s meglepődsz ha elmesélem
mit ettem, ittam sorjában szépen.

Kinn a hó fehér batisztján
akadt elég sárfolt is, biz ám!
De a benti hófehér abrosza,
a makulátlan, tiszta;
narancsot, hó kiflit,
tormás húst, halat
dédelgetett roskatag.
S réz gyertyatartóm súlyos csillanása
árnyékot vetett a komoly pompára.

Ünnepi hangulat!
Az éjféli misének illatos tömjénje
lengi be az évvéget,
s elkísér engem egészen ama magaslatig,
a csúcsig, az utolsó napig.

Mikor az év fordul
én is öregszem egy évet,
akkor leszek harmincegy éves.

Pedig most kellene
megállítani a napot az egen.
Most, mikor minden oly fenséges,
feleségem arcán álom szárnya rebben,
s oly jó itt a karácsonyfa alatt
hanyatt fekvé bámulni a díszeket,
mint egykor, gyermekkoromban

Most, életem delén!
Vigyázz! Hamar estébe fordul a dél.
Fogyó életem növekvő lázában...
Ezt ismételve magamban százszámra.

Pogány lakomákon régen
az első kortyot áldozatképpen
az istenek a földre löttyintették,
de én most az utolsó kortyot hagyom
érintetlenül az asztalon.

Szerelmi zálog

Most már, hogy fogam belevásik,
hiába a sok finom falat,
nem akarom zabálni többé
a rogyásig terített asztalokat.

Ó bárcsak eltehetnéd télre
elmúlt évek íze-zamatát,
belesűrítethnéd az idei lekvárba
az egykoriak illatát

Elmúlt évek ízét-mézét
sajtold a mostaniba,
hogyan végre azt mondhasam:
megérte.

S minden múltak örömét, mámorát
párold e kompótba, a múlt zálogát,
préseld e birsalmasajtba
azt a másikat is, amit
még gyermekfővel haraptam,
ismételd az örömeiket sorozatban!

Harminckét évem, mint Demoklész kardja
lebeg felettem,
már így is túl sokat éltem,
itt a földön túl sok időt töltöttem.

Minden csak ígéret volt, zálog,
egy íz, egy csók, egy ölelés,
folytonos Isten hozzátok,
Isten veletek, én már elmegyek.

S néha még hittem, mind enyém e pompa,
gyűjtöttem, bele-bele habzsoltam,
élvezni akartam alattomban,
holott csak vendég voltam e lakodalomban.

A csúcson, a csúcson
kellett volna halnom,
s nem ily hitványul
világba árvulnom!

Pedig harcokban sokat öldököltem,
s a bikát ügyesen sokszor megböködtem.
S fogadtam jutalmul szerelem zálogát:
szívem hölgyének keszkenő-fátyolát.
S hittem, már enyém győzelmemért a babér!

De ne szakítsd le a nyíló rózsát,
nehogy szűrő tüskéje
kezedet véresre csipkézze!

S ne tégy el, kedvesem
kompótot telekre,
mert nekem már az is elég
ha emlékezhetem a régi ízekre!

Búcsú a Balatontól

A vonaton a monoton kattogás,
ahogy az idő elkopik
az olajozott talpfák közén,
kisül és megszűnik, semmi más
csak ez a kattogás, mely szuggerál,
s a piszkos ablakon beszűrődő táj:
esőben a Balaton.

Tudjátok e mi az a fenséges?
Ő a végképp megszeliédítetlen.
S most suhanok partjaid mellett
sóváran bámulva a szürke vizekbe.

Nádasok ékelődnek a tóba mélyen,
s ingatag stégek pusztá váza
mered ki a vízből kopáran.

Tó, te örök leigázhatatlan,
csodálatos nagy szépség, te!
Ámultalak sokszor hegyről verőfényben,
s láttam éjszaka partod fényeit,
s éreztem éjjelen hajaid simogatását,
s láttam tükrödbe merülni
a hold csorba tányérját.

/Drótostót tömpe ujjai közt
ami törött, látod, hogy épül,
megvilágítja holdsugár a szegények éjét,
s mindaz mi törött, kiegészül./

S te hold, oly pimaszul,
ahogy drótostót arcodba vigyorog,
úgy világítod meg esténként a Balatont.

Mert mindaz miért itt még élni érdemes
nem közeli vagy távoli,
hisz jószágosan magához emel,
szinte elnyel, majd visszaad magadnak,
hogy megtanulj úgy vágyódni,
mint a lankás hegyoldalra
ültetett szomjas tőkék,
hogy úgy vágyódj az élet után, mint ők és

itt e monoton kattogásba,
túl a mocskos ablakon
a tó csöndjét hallgatom, vallatom.

Tó, te ádáz vesszőparipám,
olyan, mint Cézanne hegye
Hokusai hegye, száz s ezer
vázlaton túl is kimeríthetetlen
önfeledt boldog ragyogás,
nagyszerű csoda!

De hol van az ember otthona,
s mily boldogságnak van hatalma
kezes állattá idomítani a halált?
Balaton, ittam szőlőid borát,
a nap-áldotta arany nedűt,
csak, hogy vérem ajzza
s, hogy érezzem az életet,
mert az igazságot akartam.
S mikor már úgy tetszett,
hogyan kiereszteltem,
cserbenhagynak mindennek.

A Valóság arcáról
minden leplet letéphetsz,
de aki szemben áll: szemérmes!

Nem ver téged, nem átkoz és nem bánt,
csak tekinteted elől elrejtí az arcát.
S kényszerítheted böjtökkel, imákkal
marasztalhatod hallgatással.....

Hirtelen fenemód sötét lett.
De a tóparti mulatókban lampionok égnek,
s innen a vonatról, kivilágított ablakból
megleheted, ahogy szerelmesek
a drága vacsora mellett
egymásra tett kézzel
méltóságteljesen ülnek.
S mert hitvesi kötések itt kötődnek,
miattuk megbocsátok a kerítőknek.

S e parti zsibvásár filléres kacatját
majd elviszi az ősz, ha vége a szezonnak,
s a vadászok kilövik a hattyúkat
ha túlságosan elszaporodnak
De itt Füreden, a Tagore sétányon
szívbeteg – sok riadt szárnycsapás –
lejárnak a tóra, tömnek a hattyúkat
mert nekik a hattyú egészen mást jelent,
üzenetet hordoz, rejtjeleket,
nekik a hattyúk hieroglifák.

Csak ússzatok, csak ringjatok
keccsel hasítva a habot
különös teremtmények!
Mi belőletek mulandó,
idő rágja, a romboló,
de ti mégis túléltek.

Túléltek s vajon mi él túl,
a tó, a fény vagy a hattyú?
S a levelek, a levél-kezek,
mint rajtakapott szökevények
kiket fegyverrel a földre kényszerítenek.
Megadják magukat, de kinek,
kinek adhatják magukat meg?

Tudod az egy éjjel megsárgult fa titkát?
Tegnap még itt állt zölden és derűsen,
most meg halálsápadt keserűen
vesztegeti lombkoronáját.
Mit láthatott, hogy beleőszült,
hogyan egy éj alatt beleőrült,
mint azok a katonák
kik a fronton szemtől szembe
látták a halált?

Túlerő, nincsen még neve,
a szépség mindig valaminek az átmenete,
ugrás a szépség, szakadék,
véget nem érő meglepetés.
/És te tennéd csillogó vitrinbe
csak, hogy gyönyörködhessél benne/

Teremtés a semmiből
mindig megint előről kezdve,
mert a nagy munkának nincsen szünete.
Mert nincsen halál, csak változás,
de minden átmenet halálugrás

Emlékezés régi tavaszokra

Már harminckét húsvétom oda van,
s a harmincharmadik épp most telik.
És Húsvétvasárnap estelén
a sonkák és a sok sütemény
után engedek szíjam ostorán.
Elégedetten? Inkább fáradtan
elnyűtten. A sok mise, tömeg, figyelés
kimerült idegemnek
volt épp elég megterhelés.

Mert hol a régi kamasz tavasz?
Midőn a felengedő, párolgó
föld illatát
csavargással töltött éjek során
szomjas tudómba szívtam, biz ám!
Az volt ám valami
nagyszerű, reménnyel teli!
Langy tavaszi éjben
virrasztani tétlen,
s hinni áldott csikókoromban,
hogyan is elérem,
nem tudom mit,
de minden enyém lesz,
s tavaszoknak titka
feltáru előttem:
szezám tárulj, tárulj!
Jaj, a varázsigét elfelejtettem.
És most ha a hajdani tavaszéji
csatangolások emlékét idézni
újra az utaknak vágok,
nem merek megállni, mert tudom, hogy ott
az utca sarába vetült árnyam
meredt botként látom viszont.

Most a tavaszok
üres markukat tárják,
s betegséget hoznak s lázat,
hogyan kimerülten dőlnek ágynak,
és virágillatot, mely többé nem
andalító és részegítő
hanem inkább émelyítő.
S kimerült idegek játékát,
és sorvasztó vitaminhiányt,
és ezt a Húsvétot
mely most az idek,
különösen hideg és korai.
Még hogy a természet
Krisztussal együtt éled?
Nem most nincs meg a szinkron
s a való hideg szele mindent meghazudtol.
De reménysugárnak
a Halley üstökös csóváját láttam
Nagyszombat este a körmenetben,
mikor a kezemben pislákoló gyertya
szélben táncoló fénye
arcomba villant.
Krisztus világossága! Dehogy.
A hepehupás úton majd fel bukom,
s a húsvéti gyertya kihunyó fénye
utolsót lobban,
s nem szentelt tűzről, de öngyújtóval

élesztjük valóban.
Engem már ez sem zavar.
Sok pompás processziót láttam.
De valahogy mindig elvitettem a lényeket,
mindig mást kerestem,
érzelmeket, élményeket.
Virágot az oltárra, virágot,
hogymég átélhessem a szabadságot,
s kell az arany, a pompa
a kürt a harsona,
Csak hogy a fenségről
nagyot tudjak gondolni
s a nagyszombati öröm
kézzel fogható és valódi
legyen számomra.

De mindezt kellék csupán.
Bár egykor ez jelentette a mindent,
nem kell ma már,
hogymég megidézzem az Istent.
Milyen mély a Nagypéntek!
A passió drámai előadása
megteremti az egyidejűséget,
s mi megindultan nézünk
a fára szegezett Isten Fiára,
s a jámbor hívek mind kivonulnak
kereszteléd elébe leborulnak.
De nekem ez nem elég!
Kell még valami, ami tudatja,
hogymég nekem ez már kevés,
gesztus mely mutatja,
hogymég nem véletlenül tévedtem én ide
a kereszt elejibe.

/Ó Istennek mélysége!
Nincs se széle, se vége se hossza,
felmérni csak a lélek tudja,
emberi szív szédül belé,
mert igencsak gyenge cserépedény,
s a test majdnem beleroppan./
Jöjj le, jöjj el örök bölcsesség!
Az örök advent refrénje
ebben a Húsvétban is felzeng még.

S én okos filozófer!
Könyvek előtt éjeken át,
mert tudni vágytam mi az igazság,
most a haldokló Napkirályt
idézem zengem: „senki se nagy, csak az Isten”
S itt kereszteléd előtt?
– nem csókolom, csak megfogom
csak megérintem a keresztet. –

Uram! Én mindig elvétettem,
mert oltárodhoz túl közel merészkedtem.
Túl közel, ezért túl messze,
ott hátul az utolsó padban
kellett volna térdre roskadnom,
ahogy egykor a bűnös vámos tette,
s nem a jószágos farizeust játszandom.....

Hazafelé

Fény-pászták közt botorkálok haza,
lombok mögül lámpa fénye vetül rám,
én, utas, érkezem valahonnan
s az éjszaka cinkosan eltakarja orcám.

Összesúgnak a fák a lombjukkal
és betakarnak mézes virágillattal,
s én, a fekete, ha valaki meglát:
csak elfordított fejű arc-nélküli árny!

Kivilágított vonatablaktól kikönyöklő
örökös ez vagyok, s ki tartana számon?
Csak statiszta, tömeg, jelentéktelen alak,
kire senki se figyel fel a mozivásznon.

S, hogy ez vagyok: névtelen szerep,
nem rovom fel én már senkinek,
hisz én is így látok, ilyen kimerevítetten,
a jelenségeket már réges-rég rögzítettem,
s ha felriadok valamikor éjjel,
s az úton végig autó csörömpöl,
alkalom csupán, hogy idézzek
a Kosztolányi versből:

Minden zajról, hogy mit jelent, tudom
én is „sírtam, nevettem az úton”.
Mit lehet még ehhez hozzátenni
ha éjjel egyszer fölébredsz
aztán sokáig nem tudsz elaludni?

Ó, már régóta vágyódom haza,
s most, hogy cipőm e köveken kopog,
e védett völgynek nagy a visszhangja,
csak e patak, mely itt, az út közepén csorog,
csak ez oldhatja cipőm kopogását
rebbentve az éj néma-nehéz árnyát.

Mennyi illatot loptam és mennyi mosolyt,
s némely arcnak ránca
nekem, mint szarkalábak,
sok kedves arc meghitt vonása,
ilyeneket gyakran látok.

És csokorba gyűjtöm.
De kinek az asztalán
virulhatna ez élő
arc-virág-tömkeleg,
s ha nincs Isten
kinek nyílhatna meg
e sok könny és ránc-talány,
e sok névtelen gyötrellem
tövén nyíló virág-rejtelem?

Ha nincs Isten,
földrengés okán
romok alá temetetten
ki hantolná el a sok hullát
illő kegyeletben?
S ki emelné fel
metálos fényű kocsi csodák
és biztonsági őrékkel körülvett
kacsalábon forgó paloták
és több száz decibeles diszko-bolydulások
örületein túlra azt az akárki
jelentéktelen figurát,
ki mellesleg már hullá?

S ki szolgáltatna igazságot
/amilyet még senki se látott/
e nagy rongyrázás cafrangjait letépve
a roncsderbi rendezőknek
belelátva a vesékbe?
Reá dobbanva a koporsó fedélre,
hogy kelj fel szegény Lázár!
s menj be Urad örömébe, aki már terád vár!

S e hányadékhalom
közepébe hol volna oltalom?,
Mert megvizsgál, mint aranyat a kohóban,
s mindent tud az egek alkotója.

Csak késő éjjel érkeztem haza
illatokkal terhes pataksobogásban,
a hitvesi s gyermeki ölelésekből
rakott fészekbe: e házba,
s könnyű hideg étel várt vacsorára.

Kisebb lányom pedig, hogy a motozásra felébredt,
s kiült az asztal sarkára,
s kérdezte: hol a hold,
mondd meg nekem apa!
Elbújt a hold gyermekem, elbújt,
én akkor ezt hazudtam.

Levél a budafoki patriótákhoz

Rég tudott dolog, hogy kelme megfakul
s az enyészet mindenbe belezabál szakadatlanul.
S mégis meglep, hogy a gesztenyefák lombja
elsárgult levelét hullatja már augusztusban,
mert óvatlanul kártékony férgek
prédájává lett.

Ültess barackot!
Már pár év múlva terem,
s behozza az árát;
de, hogy egy ilyen gesztenyefa
árnyékában sétálj,
ahhoz több idő kell ám, barátocskám,
ahhoz legalább egy emberöltő dukál.
Ahhoz türelem kell, s évek hosszú sora, míg ekkorára
nőnek a fák, nemsokára?
Úgy kiáltok hát hozzátok, mint a kitelepítettek,
kiket elhurcoltak egy éjszakán idegenek,
s kiknek csak annyit engedtek meg,
hogy magukhoz vegyék mit annyira szerettek,
s vigyék.
Ekként kiáltok én is hozzátok,
a gesztenyefákat óvjátok!

Hova is mehetnék?
Hogyan is vihetném?
E sok égiségig érő vendég
itt lakozik nálunk
ameddig nap süt még,
míg áldó melegét reánk pazarolja,
s míg az emberi gondosság
a hiányzót hozzá toldja.

Mentsétek meg e fákat!
Mert e fák lombja talán
már nagyapámat, dédapámat
óvta hajdanán.

És ne higgyétek, hogy én egy „patrióta” vagyok,
a szónak abban az értelmében
ahogy az ilyen ember fontoskodik, sűrög-forog.
S legszívesebben a múlt minden kacatját
elevenen konzerválná, ahogy lepkéket szokás,
valóságos élve boncolás!
Helytörténeti múzeumot,
vagy csináljunk inkább skanzen
ebből a Péter Pál utcából,
vagy egy második grinzinget?

/Az ilyesmi idegenforgalmi látványosság,
mely vonzza a turistát
busás haszonnal kecsegtet, és
igazán jövedelmező befektetés./

Ne múzeumot, ne skanzent,
leheljete a romokba életet!
Mert a ti életek
körültek ez a világ,
ezek az ódon házak,
ezek a gesztenyefák,
s a te dédapád sétált egykor erre,
s a nyári meleg elől pincék hűs
borozóiba tért be delente
egy fröccsre, egy házmesterre.
Elnyűtt öltönye makulátlan volt, tiszta,
mert szegénységét méltósággal viselte,
arra volt büszke, meg a két kezére, kérges tenyerére,
vincellérek, iparosok nemzedéke élte
ez utcában életét le.
De nem múlt, mi elmúlt,
nem holt csak áthullt
az utána jövőkbe.
S jó a fának, mert
az idő múlását évgyűrűkben
számlálja s nem unokákban,
hálátlan utódban,
ki tán azt se tudja
nagyapja sírja hol van.
Jó a fának, a hosszú életűnek,
mert törzse erős sudarába
gyűjti az évgyűrűket.
S ha él kétszáz évet,
több emberöltőnyt,
legalább magában
meg nem hasonlik.

Nagy gesztenyék, kik láttátok dédapámat,
kérlék, maradjatok meg élő példának!
Mert mi eltelt, az nem múlt,
hanem örök jelen,
a gesztenyék árnyékában
ekként töltekezem.
Maradjatok, mert bár szép lombja, törzse,
gyökér nélkül nem élhet mégse;
belegyökerezve a honi földbe,
hiába, budafokinak születtem.

S dicsekedhetnék, hogy az ükapám
virilista volt itt ám,
s, hogy mikor építették a budafoki templomot,
ahhoz őseim krajcárja is hozzáadott.

Dicsekedhetnék, ámde nem dicsekszem,
mert szerénytelenség, ha magát
dicséri az ember.

Mert hisz ők és én rég egyek vagyunk,
még akkor is ha múzeumi
tárgynak számítunk,
még akkor is ha rezerválnak minket,
tessék: világörökség,
vagy természetvédelmi terület.

Mindegy minek nyilvánítotok,
csak őrizzétek a fákat, legyen rá gondotok!
Jelei ők az összetartozásnak,
s ki tudja?, tán majd tanúskodnak rólunk
Isten előtt, hogy egyszer „ember voltunk”.

Mélység és magasság

Ó ez az utca!
Száz évvel ezelőtti napokba
szeretnék szárnyalni ama időgépén,
mely elvinne engem elmúlt messzeségbe.

Mert álltak itt már házak,
s a pince, a mi pincénk is megvolt
s előtte kőből rakott kerek kút,
hogy szüret előtt a hordókat elmossák,
s az utca közepén kis csermely csordogált,
s a gesztenyék lombja
száz évvel ezelőtt hasonlóan susogott, mint ma.
Susogott és ígéretet,
csendes, boldog, egyszerű életet.

Csak én nem voltam még itt,
de lehet, hogy Dédapám ült itt helyettem egy forró vasárnap délután
valamelyik pince árnyékos udvarán
beszélgetve pohár bora mellett,
ünneplőbe öltözve, ahogy illett.

A pince boltíve néhol már megroggyant,
s a kút visszabontva, lebetonozva
vészelte át a rossz napokat,
míg egy bontási munka során
véletlenül rá nem leltünk minap.

De szerettem volna ezen kút csobbanó vizéből
tanulni meg, mi a víz s a fodrozódó mélyből
szerettem volna szomjam oltani,
és nem csak csillapítani,
ahogy manapság tanuljuk,
mert vizünket nem elég mélyről,

nem a föld méhéből merítjük,
hanem millió szűrőn keresztül
szűrjük és fertőtlenítjük.

Már nem víz ez, csak víz-utánzat;
s az ég a repülőknél csak légi útvonal,
mit bármikor feltérképezhet a radar,
csak ég-utánzat.
És olcsó kis örömök a testi kielégülések,
ha lelkünkben híja van a mélynek.

Minden hamis mi nem belül él,
s előbb-utóbb meghal, elalél.
S mikor úgy tűnt, hogy mélység és magasság
elérhetővé vált,
épp akkor fordul a kocka
s elmenekülnek mindenk
a „nem is tudom hova”,
oda, a fekete lyukba.

Keresd a szív szigeteit,
hogyan kút vizében egek tükröződnek,
hány hajdani szerelmespár
ámulta elbűvölten.
S ott lenn, vajon mit látott?
Egymás arcát lenn a mélyben,
vagy fenn az égben?
S mikor a csobbanó vödör ráncokat gyűrt a vízre,
szép volt ahogy a fodrozódó víz képüket törölte.
S mint Zeusz papjai Dodonában,
hallották a suttogást a szent tölgy lombjában,
úgy nekik is a hűvös mélyből
saját sorsuk derengett föl.
S átölelték egymás vállát,
s nem féltek és nem voltak árvák.

A SZEGÉNY BOLOND

1999 – 2003

Kamasz emlék

Kamasz koromban a rendelést
én adtam le a csaposnak,
egy-két sört kihoztam ekként
nagy öröme a haveroknak.
Nagy öröme a sihedereknek
a férfit már kinézték belőlem,
s, mert államon legénytoll pelyhedzett,
tartottak idő előtt felnőtnék.

S ma is, ha fortélyom fitogtatom,
hogy sörömet szinte bárhol kinyitom,
bármilyen élen, szegleten, kiszögellésen
söröm kupakját én levésem.
Így emlékezem a régi szép időkre,
mert nem semmi volt az
ahogy én felnőttem.

S láttam egyet-mást életemben,
pár mondatot megtanultam cigány nyelven,
és ámbár bátor sosem voltam,
de nem fél az kinek már nincs vesztenivalója,
s kinek bőrén csattan az ostor,
s szeme közé korbácsot vernek
az megtanul lenni: Embernek.
Nagybetűvel írva!

Még akkor is ha fogytán a tinta,
s némelyek kisbetűvel írják, hogy isten,
akkor is helyt kell állni itten!

Állni a sarat, no nem derékig,
csak térdig, de állni,
mert térdre roskadásig
kell itt helytállni.

(De nem úgy, mint a sorköteles magyarok,
kikbe beleszuggesták az „itt élned halnod kell”
nyilvánvaló hazugságát)

De nem kell, hogy az ember
csicska-miska legyen.
Mennyit ér az életem,
mit ér az én életem?

Talán egy lyukas garast sem.
Mint kinek fejére vérdíjat tűztek,
célba vesznek, üldöznek, agyonlőnek....

De sokat láttam már életemben,
hogyan abba szinte beleszomorul a szem.
Láttam tébolyult anyát,
kinek lányát megette a rák,
s ki az erkélyről akarta magát levetni.

Jaj a gyerek, a gyerek, sikoltotta,
úgy kellett őt lefogni.

S láttam korecsolyázónők izmos combjait
rövid szoknyájuk alól villanni.
S ha műsoruk néha gyönyörködtetett
az csak azért volt, mert tetszett
ahogy véletlenségből a palánknak verődtek,
ahogy a hideg jégen hemperegtek.

Már csak őket szeretem,
vesztett csatát kik vívnak,
s a jó alakú lányokat
kik szemérmesen maxi szoknyát húznak.

S már igenis szánom a perverz kis öreget
ki a klotyó ajtó mögött magában élvezkedett,
s bánom, hogy az ajtót oly durván rácsaptam,
hogy feje koppant,
ezt talán mégsem kellett volna.

Mert még velem is könnyen megeshet
hogy majd örülni fogok a hátsóm alá
kerített papundeklinek,
s hálás leszek azért, ha este zsebre vághatom
a szájharmonikámmal koldult pénzt,
hiába áltatom magam,
még igenis megeshet,
hogy kerülnek, mint tetvest,
s a járművön mellőlem elülnek.

De akkor legalább, majd a rakparton,
a Duna vizében fürkészhetem arcom,
s nem kell oly kínosan ügyelnem az etiketre;
hogy nem piszkos e a kabátom,
mit egy kukáról ingyen és bérmentve
saját használatra csak úgy leemeltem.

S nem kell haját mosnom naponta,
s folyton aggódni amiatt,
hogy ruházatommal valakit megbotránkoztattam,
mert az nem volt alkalomhoz illő
és megbocsáthatatlan, de félrecsúszott a nyakkendőm.
És nem kell figyelnem mit gondolnak rólam,
vagy önmagamnak szemrehányást tennem,
mert ügyetlenül hajbókoltam.

S akkor majd végre
nem kell megfelelnem az elvárásoknak,
nem kritizálják a teljesítményem,
s nem kell rettegve tükörbe nézni
azért hogy meglássam az üres bohóc arcot,
s a magamra kínlódott sok maszkot és álarcot.

Minden maszkok túlján,
csak azt az idegek drótján
rángatott figurát ne látnám,
ki én voltam s vagyok,
félúton meg nem állhatok.

Én már nagyon mélyre jutottam,
A mélyben, talán egy árok partján,
kolduskenyerem ha madarakkal osztom,
talán megtapasztalhatom mit úgy kíván
minden porcikám, hogy szinte fáj.
Akkor talán megérthetem a mondást,
mely szerint, ki semmivé lett,
annak már semmi sem hiányzik.

Városi séta

Csak járok itt a szürke városon,
s a koldusok, kik könnyeik
gyöngyeit morzsolgatják
szenvédéseik vizét reám loccsantják.

Miféle tenger alatti világ?
– Sok tátogó éhes száj
nem beszél és nem kiabál. –
Fájdalom-kabátban baktatok tovább,
néha egy-egy villamos megáll,
de erről is csak az, az ember jut eszembe,
kinek lábát a villamos lemetszette.
Mindegy, nem nekem fáj.

Folytatom utam, tovább a városon,
s engedem, hogy előntsön a könny
s engedem, hogy előntsön a szenny,
már nem tiltakozom, beleegyezem,
s már ürügyet se keresek,
hogy valakinél különb lehessek.

Hajléktalanok búzló cihában
húzzák meg magukat a
pályaudvarok alagsorában.
Mint kivándorlók, útra készen,
útra készen, de hova?
– hisz egynek sincs otthona
hogy hazatérjen. –

Kattognak a kerekek s mi itt rekedtünk,
már csak az álmokat menesztjük,
már csak az álmokat eresztjük
– szép színes papírsárkány –
messze föl a domboknak fölébe,
– Anya! Sárkány, nézd: sárkány! –
gyerek-kiáltások kíséretében.

El, távol, ki innen, mert igen mogorva ország
az mit úgy hívunk: valóság.

Útra kel az öreg hobó, ingó, kattogó otthona
az igazi, ez a sehol.

Már nem azért, hogy megérkezzen
hanem csak, hogy úton legyen.

Én is így járok, ilyen szívvel
s áltatásul semmi sem kell,
s lehántom arcomról a mázat,
a hajbókoló udvaronc fátylat,
s alatta ott lüktet az érző
piros meleg hús, a vérző...

Kalandra fel! S kalandnak majd jó lesz
ha gépkocsik közt cikázva
kockáztatom életem nagy bátran.
Ki, el innen, kifelé mindenből!
De magam elől hova menekedhetnék
ha mindenfelől vakít az üresség?

Rovom köreimet tovább,
nap, mint nap utazom
a menetrendszerinti járatokon,
keresztül az ádáz városon.
S örülök ha aluljárók langyos zsivajában
melegíthetem a téli hidegtől átfázott hátam.

S ha leróva már a kötelesség,
túl a józan roboton,
hogyan nem érhet a restség
vádja, bevallom
utam néha a rakpart felé kanyarítom.
S elnézem, ahogy a csöves pecások
botjuk szorongatva az ebédjükre várnak,
s a szennyvíz-kifolyók körül
olajos halra vadásznak.

A hangok lassan elhalnak fülemben,
s mint valami szakadt kukkoló, ha a dolgot már unja
szedi sátorfáját, odébb áll, mert tudja
mily ocsmány és illetlen
más titkaiba bámulni kéretlen.
Ilyen vagyok én, igen, ilyen vagyok én,
ilyen rideg és arcátlan
közömbös és néha kegyetlen.

S ha azt mondom, hogy sok mindent megérték
sőt tolerálok, el nem ítélek,
de azért tartom a két lépés távolságot,
hát hazudok, alakoskodom, érted?

Ó nem, nem a pénzem,
a lelkemet spórolom ki,
s a nagy szegénység perselyében
bizony csak alig hallhatóan
koppan a fillérem.

A júdás-pénz, csak hogy megválthassam magam,
s mondhassam: én is adtam, adakoztam.
De nem hiszi el ezt immár senki se
s magam se tudom becsapni vele.

Járok a szürke városon,
hol a fehér hó csak sár és mocsok
s a szerelem pénzen vett élvezet s ábrándozom.
S szemembe vakít a nap,
hogy a járókelőknek csak árnyait láthatom
amint mellettem elsuhanak.

S galambokat gyűjtök magam köré,
kezemben a morzsolódó kenyér
galambok begyében ég felé rebben.
Így emelkedni könnyedén
a sár fölé, ahogy ők
kik a szemétben táplálékra leltek,
ki mutathat ennél többet?

Egyelőre még készülök,
még szoktatom magam a gondolathoz,
hogy majd lemerülök.
/Ahogy az ingyenc, ki sajtját
bura alatt érleli s a bűdös sajt
annál jobban ízlik majd neki./

Én is ilyen ingyenc,
mindig és mindenben ingyenckedő,
ki bele-bele kóstol
de semmit se fenékig,
mert nem akar lenni a szenvedő.

Itt már nincs költészet
és semmi sincs mi fennkölt,
itt már az Isten adja hatalmasan
s ezért tart a mélység oly magasan!

Az eladott haza

Szegény hazám! Mivé aljasult az ősi dicső vér?
Szent István jobbja,
mely az utat mutatja.
Hányszor megbámultam én!

Már csak jelenetekben élhetek.
Csapó, felvétel indul!
Túl sokat nem remélhetek.
Egy-két színpadias gesztus, kirohanás,
nem marad semmi más.

Ahogy Zrínyi egykor a várból,
hadd ömöljön a drága magyar vér
mindhiába százszor.
Mert a haza fel az égbe,
felköltözött a végtelenségbe.

S engem csak féreg-módra enged élnem
számrét görnyedt hangyalétre kárhoztatván,
vagy letaszít a mélybe, a föld alá,
mert át kell lábolni a holtak birodalmán.

Kereket oldani, ha lehet,
mindenáron menekülni.
De akkor mégis, mi az, amit szeretek?
A lelkemet, a véretem, jaj, nem tudom kerülni.

De mit is keresek, mit is akarok,
mindenütt korom és szurok,
hányadék és sörszagú vizelet,
korsóm talpával dobbantok:
eszméljete emberek!
S mondjátok, ki ma a magyar,
ki iskolában néptánc szakkörre jár,
vagy ki holtan halomra hull, mint ágyúöltelék,
vagy talonban meglapul, mint emberanyag-tartalék
és csak sorsára vár?

Vagy nincsen már magyar?
Felszállott az égbe s e halott fényű istentelenségben
mindenki azt csinál, amit akar?

S bennem e szittya vér,
belém rekesztett vérem,
e komor ázsiai vér,
s örökké sápadt arcom,
megközelíthetlenségem?

Magyarságom csak nyelvi kényszer,
de édes anyanyelvem hálójában eszméltem
először a világra,
s magyar költők versét szíttam lelkembe,
velük azonosultam, őket szerettem,
s ha ködös téli hajnalok
hűvös szele a rendező pályaudvarra csalogatott,
József Attila verseit idéztem s üvöltöttem szélbe,
kinek apja unta a szagos szappant kevergetni idétlen,
s inkább a tajtékos habokra hányt,
csak, hogy meglássa milyen az új világ.

Itt majd hibátlanul írják síromra nevemet,
ha eltemet, aki eltemet.

S majd eljönnek az „ösmagyarok”,
a mintás mentés magyarkodók,
de téged meg ne tévesszenek,
hisz mindez csak protokoll.
A külföldi vendég előtt játszani az agyunkat, haver.
S hozzá ropni a csárdást, mert a vendégnek pusztaidill kell,
hogy elégedetten falhassa a „gulasch-t”
mellékelt gipszi zenével.
Vagy mert ma amerikai a módi,
Mac Donalds-ban kell
blackmaneledelen nagyozolni,
s mit ott utálkozva kajál a fekete fenegyerek,
azt te itt többszörös áron veszed meg.

Ó hazám, te névtelen, vajon hova süllyedsz?
Magyarok leszünk e attól,
hogy a Himnuszra kidüllesztjük a mellünket?
Hősök méltó utódai?
S én, mint valami köztiszteletben álló
költő ügyeletes zseni
fülsiklandón a szelekbe kiáltom,
amit a kormánypárti képviselő szeretne hallani?

Nem, ezt mégsem, erre nem vagyok hajlandó,
annak ellenére, hogy itt már minden eladó.
Nem kunkorítom a nyelvemet alájuk,
csak, hogy kényelmesebben essék nyugovásuk,
s nem éneklek énekét Sionnak,
ki lakója lettem immár a Seolnak.

Hazámban hontalan, s ha dől az égi sátor
betakar majd a mennyből alászálló
nem is tudom, hogy hívják,
de eljön biztos, hisz már annyian szólítják.

Hazám, te csalfa álomország, te soha eljövendő,
s, mert nem maradhatnak temetetlen a holtak,
te óriás temető!
Térj meg országodba!
Hova Antigonét parancsolta
Kreón szava, a halál-honba:

„Szeretetre, nem gyűlöletre lettél.
Szeresd a holtakat a másvilágon!”
Ez az én örökös nagy hazátlanságom,
ezt értsd meg testvér!

Az éjszaka faggatása

Ahogy a hold lassú járását
fenn az égen, szobámban óra idézi
majmolásképpen....
Számláljuk az éjszakát,
hasítjuk, daraboljuk;
toldjuk-foldjuk
a csönd bázisát
előretolt helyőrségét
eszkábáljuk, tákoljuk,
vödrünkkel a tenger mélyét
gödröcskénkbe merjük, merítjük;
játszó gyermekek a parton,
azok vagyunk éppen,
kavicsokkal kacsázunk
s nem hederítünk a mélyre.
Életem túláradoz rajtam
s megcsúfol, hogy felette híddá válni akartam.
Életem terjesztem, mint filléres füzetet,
szinte ingyen adom, kipellengérezem.
Szegények világtalan éje,
a testi-lelki nyomor jegenyéje
sudarul-cudarul, növekszik szépen.

Bajtársaim, cinkosaim!
A közös nyomor nyomdokain
haladjunk hát előre!
Úttörővasút, Előre állomás.
Mintha tudnánk,
hogymi a haladás,
s tudnánk, hogy merre van előre,
s nem a vak éjben
tapodnánk dőréen
holtra és előre.

E nagy világ-éjszaka
csizmámra száradt sara-szara.
Vakarom, kaparom,
de feketül, mint a korom.
Mert éj kell, amely ködökbe mártott,
hogymelfedjem a világot
és ne lássam, ne tudjam,
hogyma szemközti házfalon a nap
alkonyatkor szégyenpírban égett,
mint erőszakkal megejtett cselédek
s mint vállba süttött szégyenbélyeg.

Jaj, mit is akartam, mit is akartam?
A nagy éj ülepéről vakarni le
a megbűzhödt trágyát,
az ár hordalékát,
az éj morzsalékát,
s guanó árán váltani be
a szénből születő gyémántot,
a sötétből és fényből összegyúrt árnyékot.

Íme az aranycsinálás!
Könnyen megy ha az
aranytojást tojó tyúk
jól tojik,
s az ember itt mindenfelé
aranytojásokba botlik.
S a hold, mint óra üt:
szívem dobbanása,
s egy koldus halál-hegedűn
a haláltáncot játssza.
Szívszagató e zene,
szorongató az üteme,
a végső dobbanása.

Ama ködökbe mártott
szalmazsákokra gondolok mostan
mik ott úsznak az éjjel árján
penészesen és bomlottan.
S légópincékre s göthös
tbc-sek nyomorult fekhelyére,
és tehervagonokra hova fekhelyül
már nem jutott szalma,
s hova a hold téli éjeken beugat,
s ha az ember orrát kidugja, hát harap!

De mi lesz ha azon éj
lélegzetelállító csöndje
libben küszöbünkre
mit mérőn már nem mér?
Mi lesz ha belénk dobban
a mindenség mélye,
s minden dolgok veleje, zenéje?
Mit csinálunk majd akkor,
hova menekülhetnénk
a hullámok vakító lángja elől,
a lángok hullámozó csápja elől,
mit is tehetnénk?

Zsebemben cigaretta után
kotorászok szórakozottan,
s hátamra paplan gyanánt
az örök éjszakát
kerítem mostan.

A kintornás

Két kupica árán
hadd szabadjon hazudnom
ha már kintornám elromlott,
s a talpalávalót sehogy se húzhatom.

Sehogy se húzhatom ezt az
idegtépő örökké ugyanaz nótát,
mire a nép gépiesen rángatja
minden tagját.

Mert ez az ének
csak annak tűnhet szépnek
ki mámorba hazudta magát;
annak talán még szemfényveszt
ki megitta már az áldomást,
és azt talán még feldobja
miközben a táncot ropja.

Amúgy jobb a tücsök-hegedű,
kazlak árnyékában a csillagok,
mondhatom, csupa derű.

Mert régóta nem tudom
utána csinálni a bolondos tücsöknek;
cirpel egyre, hogy a mezők zengenek.

Nem tudom őt utánozni,
ezért én szavakkal festek jeleneteket
és mondatokkal színezek helyszíneket.

Mímelem a varázst,
űzöm a nagy ámítást
csak, hogy mulasson a nép,
hogy szórakozzon ekként.
S néha engem is lebilincsel,
magával ragad
festett díszletek közt
bolyongni álmatag.

Mert jobb köztük otthon lenni.
De mit adhat nekem szobám?
Kávézacc s borfoltok
asztalom abroszán,
s kifordított könyvek szerteszéjjel,
sok dúlt, haja-tépett éjjel,
mint hadvezér csatatéren
úgy tekintek széjjel,
vagy, mint nyomozó
elhagyott hotel szobán,
ki képzeletében mindent rekonstruál.

S ha valami belőlem még igaz,
hát kudarcom az!
Hogy nem sikerült
mímelnem a fenségést, nagyszerűt.
Felsültem és most kiderült.
Megszégyenülten eloldaloghatnék,
de nem lehet.
Játszanom kell a szerepet,
s tele tüdővel fújom a dudát,
s kalapomba gyűjtöm a filléreket,
mert még akadnak jó emberek
kik dobnak némi alamizsnát.

Talán, mert érződik rajtam,
hogy nekem minden mosoly küzdelem.
Végasztalan éjeken könnyes arccal fekszem,
türelem, ez is elmúlik,
s a türelem rózsát terem.

Érzik jókedvem súlyát.
Mert mélyről fakad,
rózsát terem,
tövisek között virág,
tanítgat a türelem...

Az udvari bolond

Csörgősapkás bolondnak
kellek én ide, ha kellek,
nevettető bohócnak,
különcnek, koloncnak,
talán még elkelek.
Udvari bolondnak a király udvarába,
törpék közé, hol megannyi
hátborzongató furcsaság van.

Mintha erőm száz fogaskeréken
gördülne ide, ezernyi áttét
közvetítésével az uralkodó elejibe.
S mintha már többre nem futná
egy-egy kipréselt mosolynál, gesztusnál,
de ebbe mindent belesűrítetek,
gyertek ide, nézzétek!

Nevettek bolond, ha nyelvét ölti,
neki szabad incselkedni, viccelődni,
mert ő nem a bőrét viszi a vásárra,
tessék: ilyen vagyok, mindenki lássa.
És semmit sem veszthetek,
hisz bolondot fővesztésre
itt már nem ítélnék.

Ki vagyok állítva e rabszolgavásárra,
király urunk kénye-kedvére,
s a csőcselék nagy mulatságára.

S a sok festék alatt, ha arcom fájdalomtól torzul,
azt hiszik mosolygom,
mást nem várnak a bolondtól,
s ha festett arcomat elmaszatozja a könnyem,
hát megbotránkoznak, mert a szerepemből kiestem,
vagy híven, hogy mímelem, nevetik a tréfát,
hisz amit a bolond tesz, az csupa bolondság.

De ha színültig búval töltöm a kupám,
fenéig örömmel ürítem majd, bíz ám!
S ha pohár aljáról nézem a világot,
látok olyat, mit senki sem látott.

Én, az eljövendő világ hírnöke,
próféta sorsra kárhoztatva ülök itten,
s nem hisz nekem senki sem.

Mindenki királyát, bálványát bámulja,
nem ismernek engem,
ha rájuk köszönök, vissza nem köszönnek,
szemükben semmi lettem.

De tudom, hogy a király: báb!
A király, mindenki csodáltja
bábu csupán, kifosztott árva,
kit elvetett az Isten.

Uzija király agóniája

Esténként, ha a keselyűk leszállnak
Uzija király, élő dögtetem,
ott fekszik holtra váltan
az elátkozott házban
és talán kötelet rejteget
szekrénye valamelyik fiókjában.

Kötelet, mit a pusztában talált
– akasztott emberé lehetett –
vélte a király, nem biztos de meglehet.

S, hogy baljós jel, azt tudta,
hurok és csomó, ékes nyakravaló,
de vajon hol a hulla?

Bizonynal kirohadt belőle!
S lám, ez ócska kötél
ez túlélte áldozatát,
a zakatoló tüdő-kazánt,
mert minden pára-lehelet

mit a tükörre tapaszt ajkunk
előbb-utóbb semmivé lesz
s mi majd elevenen rohadunk
a lélegzet-nélküli csöndben,
vagy a tükörök felszíne mögé
rejtezőnk örökre.

Ezt tudta a király: elevenen rohadni,
ehhez értett,
a lepra egyetlen porcikáját sem kímélte,
s, mint ujjak közül pergő homok,
ez volt a király,
fordíthatlan homokóra
elveszett ember
ki nem számíthat
semmilyen fórumra,
mert nincs senki
aki felmenthetné,
csak az Isten,
de ő hallgat
s, egyre nagyobb s vészterhesebb
csapatokban gyűlnek a varjak....

S a király tudta, azt mi hátra van,
hogy szárnyaikkal lassan betakarják,
mert keselyűtoll-legyezőt
érdemelnek a hullák.

S mindez már meghittnek
tűnhetett neki, fényűzésnek,
A hurkolt kötelet csecsebecsének
tartotta s a dögkeselyűt
kedves vendégnek,
s a halált már megváltásnak:
és akkor történt, hogy a kerubszárnyak
nesztelen rezzenéssel
fülébe csendültek Izajásnak.

Akkor, mikor a király
tüzes leheletét nyelte vissza,
mint kutya a hányadékát,
s burnusza csücskével takarta a száját.

Akkor történt, hogy Izajás
A templomban valamit látott!
Valami olyast, hogy kerubok és szeráfok
riadt rebbenéssel
magasba emelkednek,
aztán hirtelen nagy csend lett.

Már régóta...

I.

Már régóta, hogy nem élek soká
s mindaz mi van, átzuhan rajtam,
árnyként válik ki belőlem,
nem így gondoltam, nem így akartam,
hanem majd, hogy dédelgetem,
de minden elfolyik.
Perc-folyókkal játszom nagyban
de valamely ismeretlen lyukban
minden eltűnik.

Gördül, mint kavics az árban,
nem én szakítok,
de ő hagy itt apátlan anyátlan
sótlan és ízetlen
öregen és hitetlen,
S ha már egyszer semmi sem enyém
akkor végtére is, ki vagyok én?
S ki lehetek még?
Örökös röptető,
kalitka-feszegető.

Ki lehetek még,
s kell e valakinek lennem?
Alagút, melyen átszalad
időnként egy gyors vonat
s csak zakatolását hagyja
a sötét hidegben.

Minden éltet, táplál, segít,
s olykor-olykor égis emel
de én kellek kimondani,
hogy most már aztán repülni kell.

II.

Már régóta nem ételeken élek,
hanem illatokon, mint a méhek.
S a szagokat facsárom,
mert az illatokat akarom,
de mindenütt csak hamu és korom,
minden leégett.

S valamiként onnan túlról,
– onnan, ami láthatatlan –
valami nem evilági fény
törik meg arcomban.

Valami nagy nem tudom mi
ingyen pazarol engemet
ajándékozza a lélegzetemet,
s én ne tudom ki-miféle lehet.

III.

Már régóta bitangok hányadékan
böjtöltetnek engem,
és százszor visszakérődzött
falatokat kell újra s újra nyelnem.

Már régóta, hogy a szó: szójáték
és szavak helyett csak szólamok,
mindenféle fondorlatok,
ma azok nagyok.

S már nem éhezünk itt semmilyen ígére,
már ott az igazság ahol osztják,
de emelj magadhoz isteni Jóság!
El, fölé a kufárhadból,
már elég a szavakból!
Emelj föl, jóságos Nap
ki jóra s gonoszra
fényt egyként hullatsz,
éltető sugarad
tőlünk el ne vonjad!

Emelj a frázisokon, programokon túlra,
mert minden emberi ígéret csalóka!

A jó az jó s a rossz az rossz,
s ha valaki fordíthat rajta, az te vagy.
Engedd, hogy hozzád fohászkodjam
te Nagy!

Mert semmit sem tudok eltörölni.
S megbocsátani? – azt nem, végképp,
de te vagy a köztünk lakó Isten
aki nagyobb a szívünknel.

Felfohászkodás

Ha tollam a papíron vígan illan
sort sor alá szaporázván
azért meg ne tévesszen
titeket ez az ármány.

Mert végtelenül kifosztott vagyok
– aki szegény az a legszegényebb –,
s csak átfolynak rajtam a gondolatok,
kölcsonbe kapom de nem enyéme.

Semmim sincs, kifosztott koldus, árva,
s még ennél is csóróbb,
mert mindent elvesztek;
s ujjaim közül a homokszemek
baljósan peregnek.

Jaj Istenem, miért tettél ide bolondnak,
ha fejem rázom, sipkámon a csengők bonganak,
s még akad ki ezen jót nevet
holott szánni kellene az ilyet.

Hát nem látjátok?
mint kibe hálni jár a lélek,
ilyen vagyok, csoda, hogy még élek;
de hatalmas az árnyak országa,
közéjük vegyülök nemsokára.

S mégis, ha éjszakánként,
mint vödröt, kiöntöm a lelkem,
látom, hogy a hold
vércseppeket hullat a füvekre.

De miért kell, hogy mint szögesdróthuzalban
a visszahajlított szögek
a csillagok is, beléjük akadva
összevérezzenek?

Hamut szórok a gyémántokra
eltakarom a pazar pompát,
ki emeli fel a lelkem oda
hol egyre tágul a magasság?

Ki emel fel a hazugságból,
mert a galádak folyton hazudnak,
s a csűrés-csavarásra
megragadnak minden alkalmat.

Ők, kik az eget is lehazudják,
csak, hogy magukat igazolják!

Maradok Uram szánalmas bűnösnek,
hogy megtapasztalhassam kegyelmed,
s előtted nem kell nagynak látszanom,
bár néha helyetted kell istent játszaniom,

De sajnós én igen rossz helyettes vagyok,
s olykor megesik, hogy felfuvalkodom.
S ha túl nagy beleéléssel játszaniam szerepem,
hát juttasd eszembe kicsinységemet!

A kötél táncos

Már csak egy szűk kutyaólbán
pár lépés le és föl,
míg felettem gyémánt-meleg
szakadatlan öldököl.

Már csak egy-két vakuvillanás;
múvillámok verklíje,
s a tömörülő sötét rám süttött szégyenbélyege.

Már csak láncomnak csörgése...
ahogy a szemek feszülnek,
szűk pórázra vagyok fogva,
láncára a teremtőnek,
valakinek vagyok a foglya.

Csak láthatnám még, hogy hajnal hasad,
ahogy kirajzanak a bogarak,
ahogy lepke-könnyű pára
illeg-billeg az ágra.
S ne, hogy szügyembe
sarkantyú hasítson,
hogy, szemem szadisták ostorozzák;
ne vegyétek el tőlem az eget
ti álnok haramiák!

De itt, a királydinnyés porban,
a vérissza gáncsos homokban,
testvérgyilkosok földjén;
én nem emberi emlő tejét szoptam.

Megnyílt az ég, mint szakadék,
mint mélység amely elnyel.
Most csinálj be kötél táncos!
Botoddal hiába ügyeskedel,
a mélység áldozatokat követel.
Táncolj hát és egyensúlyozz,
köteleden óvatosan aprózz,
lábaddal előre tapodva;
de miféle „fekete lyuk” erőterében
élünk mi itt, mit se tudva?

Miféle excentrikus pozícióba
vagyunk beékelve,
ég és föld közé keresztre feszítve,
lecövekelve?

S miféle megnyílás az élet;
s mégis, kinek a kegyéből?
Fura innen a rálátás,
a kötél táncos szemszögéből.

Egyszerre vonz és taszít a mély;
ellentétes erők holtpontján,
ügyesen egyensúlyozván,
azt mondom neked: ne félj!

Hisz annyira képtelen a léted,
hogym lehetetlen neked már
nem élned!

Fehér vitorlák

A költészet, a játszi könnyed,
hogym szinte papíron táncoltatom a betűket,
s az írás, majdhogynem táncra perdül,
s minden oly érthető, egyszerű...

A költészet az ígézet,
hogym téli havakat idézek,
s ott a fehér hóesésben
látom disznót vágnak éppen.

S öt-hat férfi markos-dolgos
a disznót lefogni szorgos,
de mielőtt nekilátnak,
pálinkával jó reggelt kívánnak.

S a böllér, hogym a disznót leszúrja,
kezdődik a „haláltusa”,
szegény pára, s a visítás,
s én őrajta, szegény flótás!

Majd vége lesz mindennek,
s a végbelet záró izmok kiengednek,
s megym minden a maga útján,
a disznó kettéhasítva a rénfán,
s az asszonyok sűrögnek-forognak,
főznek, darálnak, fűszereznek hurkának, kolbásznak.
S a kondérban, fő puhára
a sok hús, mi kell a hurkába.
Majd, hogym a gyomor teletöltve,
főhet disznósajt végre belőle,
hogym, aztán kő kerüljön rája,
s alatta lapuljon formásra.

Mihaszna kölkök, míg a felnőttek dolgoztak,
ők a húgyhólyaggal odább fociztak,
s köztük voltam én is, én is rúgtam a labdát,
a disznó húgyhólyagját.

S talán épp ezért ütött szíven,
mikor az ultrahang vizsgálaton,
– miközben feleségem hasán matatott –
a nővérke lelkendezve mutatott a képernyőre:

látják, itt a gerince, itt dobog a szíve,
és a hólyagja is tele, van vizelete.

Jaj, az élet csak ennyi?
Szerelmesek nászából születő parányi
magzat, kiből gyermekem lesz,
ki tud ennél nagyobbbat, többet?

Vagy ez csak a gép, ez csak a váz,
s ha minden jól működik: a szabadság?
De mi a szabadság?
Ha nem, hogy a gyümölcs érjen, a halhatatlanság

E rossz csont-bőr testbe belerekesztve
most a nyarakat vallatom,
könyöklöm vonatablakon,
s a párás fényben felsejlik előttem a Balaton.

S fehér vitorlák integetnek, de olyasfélén,
mint mikor egy nő előttem elmegy,
s tarkójáról a haját félrelebbenti,
úgy, hogy nyakszirtjét engedi látni,
mintha biztatna: gyere, kövessél,
ha utánam jössz, többet is láthatsz még.
De ez most nem ingerel, semmire se csábít,
mindenhol ott van, látni vitorláit.
Nem hívogat, nem ígéret, nem áztat,
de csak nézd a széltől dagadó fehér vitorlákat!
Valahogy mindez derűre hangol,
s boldogan intek felétek a vonatablakból.

Láttam lecsupaszított karó-póreségtek,
ahogy a kikötőben fenyegetően meredtek az égnek,
s most látom, hogy lobognak feszülőn a vásznak,
üdv néktek, a feszülő vitorláknak!

Betegszoba

A beteg sápadt feje magasan felpolcolva,
lázás szeme csak az ablakon beszűrődő bágyadt
fényt bogozza egyre,
hogy lassan belegabalyodik a nehéz függönyökbe,
melyek előle elzárják a tág tért, ami a világ,
s a világ minden gondját, baját....

S itt benn a betegszobában
a beteg, mint pók a hálójában
moccanatlan prédára les,
s emlékezetébe idéz képeket, emlékeket.
Itt már minden az övé,
a teáskanál kongása a pohárban,
s a fanyar, szinte ihatatlan cukrozott lé,

s övé a kristályok ón-ezüstje,
s az óra két kattánása közé ékelődő halál nagy csöndje.

Minden övé már, meghitt,
belülről imaginál, bűvöl, varázsol,
mint a hallgatásból a szoba padlatára
terített súlyos szőnyegek,
melyeken az aggódó rokon hölgyek
most lábujjhegyen, vigyázva lépnek.

s a beteg most kék egekről álmodik,
s ablakon beszűrődő madárricsajról,
s gyermekzsivajról, mely a tömör falak
repedéseiben raktározódik, raktározódott,
s most hirtelen valahonnan előtör,
mint hullámvész árad és egyszer csak parttalan,
kezdeté nincs, csak örökös vége van.

Már a gyerekek is öszülnek!
Istenem, ez jut eszébe a betegnek,
s engedi, hogy az áradás magával ragadja,
eszmélet zátonyán fennakadva már akarja,
hogy végre elmerülhessen a mélybe.

S a nagy ártól tovasodortatva,
már azt sem látja, hogy a rokonság,
mint sóvárog az örökségre,
annyira vágyik elmerülni a habban,
annyira hív a hínáros mély,
hogy a szekrény alatt bujkáló porcicák,
s a szőnyegen szerteszét a sok ősz hajszál,
már az se bánt, már az se fáj,
s a betegszobát megülő nehéz szag,
Akkor jó ha mindennek vége van.

Bármi áron, de ki a szabadba,
mi veszhet el ha mindenhol ott van?
S ha szétfoszlik a múlt szövéténeke
a hullámot ki tartja egybe?

Szellőztessétek ki a szobát,
mert már nincs és nem is lesz többé halál!

A riksakuli

Már gyakorta gondolok reá,
ha a város szürke utcáit rovom,
s ha a hónom alá csapott táskám,
mint mankó nyom,
gyakorta gondolok a kis kínaira,
a riksakulira, s úgy érzem
gondja az én gondom.

Ki fogata rúdját hóna alá kapja
a veszélyes masinát mozgásba lendítvén,
s a rudat lefelé nyomja
ekként kényszerítvén rá akaratát,
hogyan meginduljon az a fene-batár.

S, hogy miért teszi, bérért, semmiért,
azért a marék rizsért, hogy legyen mit ennie?
s amint itt sétálok, félek,
majd engem is leintenek,
mert valakinek fuvar kell,
s megindulok végtelen utcák során,
kis megalázott alak,
ki ló híján éppen
csak megfelel az utasoknak.

Megindulok, s, hogy a ritmust felveszem,
én nyomom s engem emel a fura szerkezet.
/Mint mikor gyermekfővel a toronyban harangoztam,
én húztam s a kötél emelt, fel a magasba./
Szórakoztató volt e játék,
s most itt, én, a fogat lelke,
s a vak tömeg erőmmel párosulva,
mintha szárnyakra kelne.

És repít az ördög kereke.
Jaj, de, hogy lesz a megállás?
Csak maga alá ne teperjen,
mert itt már nincs kiszállás,
s ha csontom roppan, fejem koppan,
gyenge volt a kis kínai,
valamelyik utas mondja,
s akkor majd beáll helyemre más,
de ha jobbat nem találunk,
hát kocsimat felaprítják tűzifának.

Mire jó, ha nincsen lelke?
Hisz lélek nélkül az anyag halott.
Te is így gondolod nemde?

Quasimodó

Az emberek világa kusza világ,
átláthatatlan viszonyok,
és nincs sehol egy cseppnyi biztonság,
mert ami belül szorít, nem ül ki az arcra,
Quasimodó mindezt nagyon jól tudta,
s mint perselyben a fillérek,
úgy csörögtek lelkében az események.

s menekült a süket csöndbe,
a hallgatótoronyba s hintáztatni
gyakorta felmászott a harangokra.
És szóra bírta a néma ércet,
a harangoknak megoldódott a nyelve,
neki, csak neki mind beszéltek,
s ő csak himbálózott önfeledten
a város fölött ide-oda,
s, hogy ő itt az úr, nagyon jól tudta.

Igen, innen mindent belátott.
Látta Párizst s látta a gazdagok palotái mellett,
mint sorakoznak a szegény viskók,
s látta felkövezett utcák labirintját,
és a szűk árnyas udvarok kövére hányt szalmát.

S látta ahogy a részegek
a kocsmajátékokon kihemperedtek,
egymásba karoltak, énekeltek,
majd hazabotorkáltak Isten tudja hogyan
a rengeteg nagy városra át
az éj csöndjében lebegő szobáikba.
Valami elfeledett világvégi házba,
hol jutott hely akármi szalmazsákon
annak, ki mámorba hazudta magát,
csak, hogy könnyebb legyen és ne fájjon
a bánat, mely még így is fáj.

S megcsodálta a „szép boszorka” táncát,
a kis kacsókat s ahogy a bokáján fény villant,
ahogy keccsel jártas, tüzesen szaporázta,
perdült-fordult újra, furulyára.

Quasimodó látta, s tudta a cigánylány szerelmes a kapitányba,
hogy viszonzást hiába vár, szintén tudta,
de nagyon sajnált, mert ez a kis fruska
más volt, mint az a sok szája,
kik tükreik előtt cicomázkodnak unottan,
Esmeralda ártatlan volt s tiszta.

/A tiszta szívek, megesik, néha rosszat kívánnak,
de kisebb baj, ha nem kapják meg mire vágnak,
mintha a csömörben kielégülésre találnak./

És gazdája sötét szenvedélyét is ismerte:
boszorkányt csinál a lányból,
mert az nem lehet övé, hogy így megégethesse.
És Quasimodó sírt, sokat sírt éjente,
nem csak a lányt, gazdáját is siratta,
s éjszakánként a temetőbe
virágot vitt a névtelen sírokra.

Menteni a menthetetlent,
legfeljebb ideig-óraig feltartóztatni a végzetet.
Quasimodó ennyi volt csak:
a sors orv fogaskerekei közé került piszok.
Ki a dolgok folyását egy pillanatra megakasztotta,
de feltartóztatni nem tudta.
Kinek halni kell, hát halál rá,
lakoljon bitón a boszorkány!
S a sötét pap művelte tovább az alkímiát,
s tanulmányozta a fekete tudományt.
Ő, a fennkölt! Kit a szerelem szenvedélye
nem égbe emelt, de letaszított a mélybe.

S ki magasba hágott, nagy lesz zuhanása,
a Notre-Dame tornyából le, a felkövezett utcára,
s Quasimodó sírt, hangosan zokogott,
mert látta a toronyból lezuhanni a papot,
s látta Esmeraldát bitón függeni,
s mindazt mit szeretett semmibe tünni...

A többit már tudjuk,
azt, hogy miként találtak reá
a sírkamrában évekkel később.
Csontváza a cigánylányt ölelve tartotta,
s mikor hozzáérték, szétporlott nyomban.

Téli elszállásoláson

Mint Velencében a hidak,
topog topánok és, hogy a gondolás
a szabott árnál olcsóbban nem adja,
mert a kellékeket csak búsás áron
vásárolhatod itt meg, barátom.

A díszleteket, de mihez? A holdfényes éjszaka belekalkulálva.
S a szerelmet, mint élményt átélheted, az is benne van az árban.
S ha akarod, a kedvedért aranyhal-halászlét főznek vacsorára.

Minden tied lehet,
s ujjaid közt pergő homok: eleven homokóra
az igaztól csak abban különbözik,
hogy nincs aki megfordítsa.

És most valami nagy havazásra vágyom,
mely elárasztja a világot.
És én itt rekedtem, mint valami elátkozott házban,
csavargók és koldusok lakában,
megfeneklettem.

És hangtompítók a párnák, miket a fülemre szorítok,
hogy ne halljak semmiféle hangot.
De lent a tűznél melegednek
koldusok és mihaszna csavargók,
felengednek.

Őket már elviselem,
nem zavar a csendjük,
a hogy a tűz melegénél kienged
a tél fagyától elgémberedett csontjuk

Miféle hómezőkön át
értek ők ide, miféle nagy idegenségen?
Ők maradhatnak, ők már átjutottak az idegenségen,
és különben is, hallgatagok, őket megértem.

De szűz hó hullása kell,
fehér és még fehérebb,
hogy hópihék hullását ácsolja közém
s a város mocskos hava közé,
mely soha nem lehet tiszta,
hisz láncaltapokon a szűz havat tapossa.

Miért van az, hogy mi oly szép,
mint lehet, hogy gyilkoljon?
Mert nem mindenki lábalhat át a hó falon.
S nem mindenki lépi át házunk küszöbét,
a csont fehér, agyonkoptatottat,
mibe az ereszről gördülő cseppek
két forint nagyságú mélyedéseket vájtak.

Itt élek e világvégi házban,
martalócok vesznek körül,
s vigaszt keresek az elmúlásban.

S a hó, e nem pihékből álló,
éppen olyan porhanyós,
mint amilyen formában jó
a viccekben az anyós.
S épp oly valószínűtlen
e vakító semmilyen,
mely a fényt viasszasugározza,
vissza a világűrbe.

Itt élek ez elátkozott házban,
hol a falak nem egy
Kőmíves Kelemennét takarnak,
s vigaszt keresek az elmúlásban.

Az ötödik elem

Tudáséhes az ifjúság és mohó,
s múltán, ha az elhaló
zizegő avarban járok,
már nagyon várom, hogy
jöjjön a hó, a hó, a hó.
Mely mindent behavaz, befalaz
ebbe a fehér szépség-köntösbe,
ebbe a furcsa hangtompító cihába, göncbe.

Múltat és jelent összezárja,
s életem feltorlódva,
mint rakás összekotort bucka:
úgy fekszik ottan,
úgy hever felpúpozva egy halomba.
S a hó most nem az a sárba barnuló göröngy,
hanem az a mindig fehér és örök,
úgy hull alá az életemre,
múltamra, az emlékekre,
mintha mindig jelen lenne.
Örök jelen, idő nem szabdalta,
magamba feledkezem,
s ebbe a méter vastag hóba.
Minden itt van, osztatlan és egész.
Holdas éjjel virágzó mandula alatt
a merész égre sírás is itt van és
a sok fekete, mely végigfolyt életemen,
meg a sok hajnal, madárricsaj, megalkuvások,
ennyi volt és kész.

Belehempergőzni e különös elembe,
mint állat a dögtetembe,
mint elefánt az elefánttemetőben,
hát megérkeztem!

Könyvek sárgult lapja, mint halottak csontja
zörög a szélben, libben a lámpafényben.
S a sok avított fóliáns mégiscsak glóriás,
s én szegény flótás
oly megilletődötten könyöklök
húsz évvel előbb olvasott könyvek fölött,
mint kamasz koromban,
mert nem a tudás, de a vágyódás örök.
Ugyanaz maradtam, aki voltam,
s ezt már semmi el nem rabolja.

De már nem készülök, mint lázas kisdíák,
s ha sokszor forgatott könyveket újraolvasok,
csak azért van, mert belőlük életet szívok.
Életet, mindig újat,

mert az élet mindig megújulhat,
s már nem kell újakezdeni:
hiszen minden itt van egyben,
ez volt és ennyi.
S e szakadatlan hóesésben
mely életemet behavazza szépen,
emlékezem.

A sok klasszikus is örök.
Immár nem embereknek írva.
Ágoston egy-egy mondata
többet ér, mint a kis ujjam.
Vagy akár az egész kezem,
bárcsak én írhattam volna!
E nagy magam-árverezésbe
belefeledkezem.

S hétköznapiak romjai alól,
innen az ablakomból aggódva lesem,
kezd e már hullani,
hogyan tanítson hogyan kell múlni
a hó, az ötödik elem.

Egy konvertita kérdései

A világ mocska, nyűge, aggodalma
mint hamu-vékony por belep.
Nem ismersz fel ha rám nézel barátom,
pedig nagyon vékony hártya ez.

Olyan vékony, hogy jó volna letépni,
de a bőrön túl, a csontig kell kaparni,
hozzám nőtt, már nem lehet elintézni,
s egész biztos velem fog meghalni.

Aranyfüst vagy radioaktív eső,
milyen szép atombomba-gomba nő!
Ha egyszer megint ledobják,
az lesz majd a grandiózus látványosság!

Ha nem rajtam múlik, miért, hogy nekem fáj?
A személytelen miért érint személyesen?
Annyi nem nekem szánt pokolgép,
de, hogy épp én nem voltam ott, nem lehet véletlen.

Én vagyok a győztes, a túlélő.
Mire jó túlélni, mi végre?
Hisz szabadlábbon járkal a merénylő,
s mért védekezzem, ha okait megértem.

Igen, megértem, mert okos vagyok,
s a társadalmi szükségszerűségre hivatkozom.

A pénz most az Isten, őt imádják.
Mindennek van ára, de nincs értéke.
S úgy tűnik, nincs más Isten ki megvédjen.

S mégis fáj. Nekem, nekem,
mert az ember a gyűlölettel szemben
tehetetlen.

Vagy jobb ha visszavág,
kevesebb lesz a kín,
ha trónol majd az igazság
a holtak csontjain?

Van még más igazság, mint a Krisztus igazsága,
ki bűneinket felvitte a keresztfára,
s bűneinkért épp az lakolt, aki ártatlan volt?

Egyre megy

Már vártam ez évben,
rügyfakasztó, szírombontogató idényben,
hogy cseresznyefát lássak virágba borulni,
a sok szirmot hullni...

S most itt áll előttem a fa
kócos lombkoronásan.
Hófehér szírom-fürtjeit szél borzogatja,
s az ég mélykék háttéréből
felsejlik lassan a Névtelen alakja.

Miért kellene újabb ráadás?
Elsőpri a rohanó idő a virágba borult fát,
s levélbe, gyümölcsbe hajszolja,
s a gyermek majd kenyérrel majszolja,
miért izgat mégis e szirmos látomás?

Ki az a Láthatatlan, ki rejtőzik előlem a szíromfátylakban,
s én a tettenérő vajon nem vagyok merénylő?
Ó Istenem, millió alakban rejtőző kegyelem!
Ó Istenem, a tükör másik oldalán lakozó rejtelem, légy velem!
Álmaim, terveim, jövőm pazaroltam,
s ahogy múlt az idő mindenem szétszórtam,
s most itt várok félig kifosztottan,
s mondhatnám: ez enyém, ezt nem adom,
ahhoz meg feltétlen ragaszkodom,
amahoz meg, úgy vélem, jogom van,
mondhatnám, de nem mondom,
lemondtam.

Mert mindezt Tőled lopkodom. Én, a bitorló!
Szívdobbanásaimmal szüntelen elorzó,
Tőled veszem el, Tőled, aki jobbat érdemel.

S mit adtam, néha visszalopom,
s e csalásban olykor megátalkodom,
s hiszem: az élet enyém,
s ha veszélybe kerül megvásárolni szeretném,
mindegy kitől, Istentől, orvostól,
csak, hogy megóvjon engem a haláltól.

De az ingyen lét isteni kegy.
S ahogy az élet, a halál is egyre megy.
Ki pénzen vagy imákkal venni akarja,
annak hitelez, de egyre nő kamatja.
Isten türelmes, csak vár, vár,
s majd időben behajtja.

A galacsinhajtó bogár

Kár, hogy rest és lomha elmém
nem vette be a tudományt,
pedig a kórusra szöktem ha barátom orgonált.
Ha akkor tudtam volna, hogy a sípok hossza
s a hangok magassága leírható fordított arányban,
s, hogy mi engem az egekbe ragad
számokkal kifejezhető adat,
és, hogy az egész teremtetett világ
magán viseli az alkotó keze nyomát!
Akkor talán nem ijeszt a sok szám és adat,
s most beszélhetnék a csillagok nyelvén,
s az esthajnal csillag keltét előre jelezhetném.
Ha nem lettem volna oly balgatag,
most menekülhetnék éteri csendbe,
s távcsővel fürkészhetném az eget rendre.

De nem. Nekem csak ez adatott, hogy
emberlelkek szövevényesebb sűrűjébe bonyolódok.
Sorsokat látok és sokuk fáj és Isten ki a hetedik ég
túlján lakik...Nincs segítség.
Bonyolódok, gubancolódok, kötöttem,
nincs kegyelem!
S e szürke város, ez óriás kocka
már el van vetve, rátelepszik sorsomra.
Menekülnék, jaj énnekem, nincs kegyelem!
S a lélekgyilkosok, élve boncolók engem is elkapnak,
hogy ellessék titkomat, megkínóznak.
Nekem csak ez adatott, hogy emberlelkek mocskát
saját mocskommal mocsokegyveleggé
gyúrjam türelmesen, mint Sziszüphosz a követ,
görgessem, elviselem.
De néha nem bírom és borba nyalint nyelvem,
vagy könyvvel kezemben
fennkölt eszmékkal töltekezem, mert iszonyodom.

De ez már mit se ér, önáltatás csupán,
hisz életelemem a szemét és a sár,
azt gyúrom, görgetem,
mint galacsinhajtó bogár, azt eszem.
Mint kiskakas a szemétdombján, itt én vagyok az úr,
s ha a kloáka maxima megnyitja száját,
dolgozhatok vadul.

Lássad barátom, hogy miből s mibe merítkezem,
hátha példámon majd okulsz.
Csak azt nem értem, miért szent állat
az egyiptomiaknál a skarabeusz.

Nagyanyám halálára

Ne menj a ház túl felére, szükséged végezni se menj!
Mert ott fekszik egy gödörben hófolt-apáca kiterülve,
s karácsony nyolcadán túl Nagyanyám porhüvelyé
halottasházban várja mi lesz vele.

Nagyapám! Már huszonöt éve, hogy szívem elszorult,
a körtefa alatt iskolából jöve senki se ült, senki se volt.
S talán az se véletlen, hogy a rizspinty pár egyike
Nagypénteken zuhant alá, elföldeltem.

Mindig is éreztem, hogy valaki vezekel
értem vagy helyettem.

S e másik madár sovány kosztra fogva,
/még karácsonykor se kapott jó falatot,/
kalitka foglya.

E fura-furcsa lakótárs! Talán a lelkem benne él,
talán vagyok valakié.

S, hogy kalítja ajtaját kitárom. Nagyanyám elköltözött.
Hogy félénken repülni látom,
szívem a gyászba öltözött szárnyal ottan
ég és föld között csapong legottan,
mint fekete rigó társa teteme felett,
kit a macska leterített.

Elnémulás

Ezt az egy verset engedd még, Uram,
ezt az egyet, mert abbahagyom végképp,
s tollam eldobom, érje tenger mélyét.
S többé nem búvölök és nem is igézek,
ott pihen majd alatt a szurok sötétben.

De most, hogy tavaszon diófa zsenge levelét....
beleől minden illatot, ujjaim közt morzsolom szét,
én is még lepárolok, micsoda párlat!
Kifacsart létemből üdítő nedűt az ifjúságnak.

Most, hogy az Úr keze reám nehezült...
Nem ad már bőkezűn, mint gyermekkoromban,
hogy ott volt a kis játék villamos
mikor délután ébredtem, ott az udvarban.
S kérdeztem honnan van, senki se tudta,
csak én, hogy mindezt az Isten művelte miattam.
S aztán még jött sok-sok ajándék,
versenybicikli, megannyi játék,
és betegség, feleség, munka és gyermek,
gyönyör és csömör, úgyhogy elteltem.

Kerítem a létem de kinek ellenébe
határolom magam, minek is élek?
Tépáz és cafrangol, sok mindent visszavesz.
Nekem ez fáj. Kitépi szívemet.
Gonosz és kegyetlen, benne a markában
és neki nem nehéz végső szorítása.
Csak én leszek slussz pász kész, kimurdelt, kiterült,
a beteg belehalt, a kísérlet sikerült.
És mégis érdekes, már-már lebilincsel
és magával ragad, tegye mit tenni kell!
Ad vagy vesz egyre megy, mindegy, az Úr keze.
Pusztít vagy felemel, legalább érezem.
Legalább közel van, hogy emeljen oda
honnan vissza nem tért senki még soha.

A beteg

Beárnyékolja létezésem az a gyógyíthatatlan beteg
akit ágyába emeltem, oly kedvesen köszönte meg.
Ha ordított, toporzékolt volna, tán nem is sajnálom,
de mosolygott mikor áttettem pille-könnyű testét,
úgy mosolygott a másik ágyon,
hogy szívem elszorul, ha reá gondolok.
Hol az Isten? Már benne lakik a betegben,
s a halál tán nem is nagy dolog.

Memento mori

Mint pók élsz meghitt szobádban, behálózod a terepet, de most hirtelen
talánnyá lett minden s fájna
ha ez idegen világban nem találnád a helyedet.

Eltakarta a Mindenható az arcát,
s folyik a vér, a vér, a disznóvér.
S utána majd lemossák a rénfát,
teszel-veszel a szobádban semmiért.

S ahogy te itt akkurátusan, téged is így takarítanak el,
halálodra teszed, ahogy rendezgeted a könyveket,
de ki teszi ezt, erre felelj!

Ki teszi ezt, én vagy te?
A könyvek felsorakozott katonák.
Egyiket beljebb tolom, hogy vitézül állja sorát.

S ásom a gödröt, mibe belelőnek. Saját sírom ásom
S a könyveket a regálon porolgom, rendezgetem,
temetésemre teszem.

Amor fati még egyszer

S a jó bor ha néhány önfeledt percet,
mint kenet ínyemen olyan,
de ez a löre, ez is szerezhetsz részegséget s mámorosan,
bár hidegrázás és undor árán,
de végül, ha a gyomor bevette
tántorítatlan halad a belekbe
és nem is vettem drágán.
Így vagyunk a nagy eszmékkal.
Szemben ezer veszéllyel,
vesszőparipák hátán, s ami fennkölt és magasztos
eltávozik a bélszéllal.
Mert mi világosba tarka: sötétben fekete,
akár a macska farka.
S a jó és rossz megváltozott előjele:
enyém, mert rám szabatott,
Isten engedte, akarta.
Már nem én vagyok a fontos,
Hanem, hogy Ő tegye amit akar.
S én eltűröm, elszenvedem,
passzióból passzió, más az előjele,
amor fati, sors szeretete,
Ő az Isten, tegye amit akar.

EGY VÁLÁS MARGÓJÁRA

2004

I.

Őszi esők zokogása behallik szobámba
S a szél, ahogy a fákat rázza
bedöbben éjszakámba.
Szél verte esőfutamok kopognak az ablakon,
szomorú dallamok.
Mintha egy kéz, egy nagy úr keze
dobolna az asztalon idegesen.

Már nincsen semmi ének, mert lelked madara
kiröppent s a kalitka ajtaja: tárva,
szemem rámered orgonádra.
Le kellene takarni s mintha meghaltál volna
úgy kellene, hogy gyászoljalak téged,
mert eltávozott házamból az ének.

Gyermekeim hangja: hajnali madárzsivaj,
még hallatszík fülembe, de a te zenéd más volt,
éjszakáim megfűszerezte s, mint vándor útját a hold,
beragyogta lelkem éjét elhozva a boldog békét.
Lelked éneke volt szívem közepe
s, hogy elhagytál és elmúlt az ének
nyoma sincs a szívem közepének
mert a lelkemből lelkedzett jobbik részt elvitted.

S mostanság más madarak: a varjak,
mik feketén a fákon gubbasztanak környékeznek,
s látom, rosszat akarnak.
S ez ősz most nagyon könnyel van tele,
azt se merem kérni, hogy vissza gyere,
mert a madárka hátha magasabbra szökken
és végleg elröppen.

Már nem kérek semmit, néma vagyok,
de még azon túl is elnémulok,
mint aki a hangját vesztette
s hiába, hogy beszélni szeretne
ha a hangot hozzá már nem találja,
csendre van ítélve, örökös némaságra.

Látod, így jártunk.
Sorsunk kötelét a szent kötés egymásba bogozta
S most valami gonosz ármány tépi és feloldja,
hogy soha egymásra ne találjunk.
S én itt, tehetetlenül nézem,
hogy minden lehetetlenül
s csak állok tétlenül és várok

Felfogtam ami történt, de, mint halálos beteg
kivel diagnózisát közölték
nem hiszi el, nem hiszem el, velem ez, hogy eshetett meg?

Pedig dűlva már a fészek, széttűrva
s a lakás, mint óriási urna: kong
visszhangzik benne hiányotok.
De ki köti össze a földet az éggel
ha csókjaink pecsétje alól emlék-lepkék szállnak,
s eltűnnek a homályban valahol.

S hogyan lesz meg a földön a Te akaratod
ha már csak a csillagok hűségeselek
meg a te holdad és napod,
de nem az emberek!

A sok nem-feleség, nem-anya, nem apa,
ne engedd, hogy így hívjalak Drágám,
kérek gyere haza, gyere haza!

II.

Ide jutottunk hát, oly sok az a nyolc év,
mint tört cserép
hever köröttem halomban,
mígnem te azt mondtad: elég, meguntam.
S mindennek csak az ürmét vitted el
mi merő keserűség.
És szavak ragadtak lelked légyfogóján,
indulatból mondott meggondolatlan szavak,
s te most azt hiszed, hogy csak ennyi voltam
s az visszhangzik benned, hogy megbántottalak.
Miféle ember vagyok én,
miféle bűn-mázsás gyötirelem.
Csetlek-botlok s akaratlan
mindent összetörtem.
S belőlem vajon ki beszél?
Mert beszélgetés voltál te nekem,
beszélgetés voltunk mi ketten,
s ez volt az amit szerettem.
S talán még most is hiszem,
hogy ez érzélem-eszme cserébe,
e folytonos én-te kicserélődésbe
majd újra belefeledkezhetem.

Hogy mondjam el mi az mi hiányzik,
s kinek, hiszen csak monologizálok.
Már nem akarok birtokolni.
Csak csodálom, de nem tépem le a virágot.
S a sötét égbe kiáltott imák?
Miféle szörnynek a felhördülése,
ki hátára fordult s most rúgkapál,
de szívet szaggató a vergődése.

Hogy mondjam el mindazt mi jó volt?
Téli sétákat kéz a kézben
s a karácsonyok varázsát gyermekeink körében?
Hogy mondjam el, hogy tudjad s ne feledd,
mint fába karcolt átlőtt szíveket,
úgy írom én most ez üzenetet
lelked falába,
hogymindenre mi szép volt
emlékezzél valahára.

Hiányzik mindened, hiányzik zenéd.
Ahogy ujjad érintésére
hang-gyöngyöket szórtál szerteszét az ámulattól elnémult térbe.
Sok hang-labda, dallam-szilánk, hogy szertepattogott,
hol a sok hang, hol a meghitt órák,
csak alusznak vagy tényleg mind halott?

III.

Valami nagy pincébe szeretnék bújni,
annak is a legmélyébe
napfényt sose látott sötétbe,
mint állat amely sebét nyalogatva
elbúvik a sűrű bozótba.
Elefánt ha készül halni
útját az elefánttemető felé veszi....
Hát megérkeztem, hát meghalhatok,
nem érdekel, közömbös dolog.
S napok úsznak az idő árján
S ez az ünnep, e karácsony
feltorlódik szennyes hullámok dagályán.
Már derekamig, már szívemig ér.
Orromba csap a fenyő s a tömjén illata,
de most valahogy mégis szívemet facsarja.
Itt volt s elillant annyi szép karácsony,
szárnysuhogás gyermekkoromba,
s a gyerekeknek szerzett sok boldog óra!
De most más volt minden.
Hitves nélkül a kialkudott szenteste,
mert, hogy ő elment s a gyerekeket is magával vitte.
Persze a készüllet megvolt, a nagytakarítás,
s a gyermeki öröm se hiányzott,
de gyomromban a tompa szorítás
jelezte, hogy mégis minden más.
Mert nincsen már család, s csak epizódok
miket életükből lophatok,
s nekik én is talán csak egy epizódszereplő vagyok.
S mi még hátra van, említésre se méltó.
A válóper és, hogy elkeseredetten
kényszerülök védeni a saját érdekem.

Mindez nem érdekel már, nincs hozzá közöm,
bár benne vagyok, ezért eltűnök, de lelkemnek mindegy, hisz itt nincs győztes, mert a győző vesz,
s hogy fejem akarja, már az se bánt
hisz határtalan az asszonyi gonoszság.
Ha meghalok, mert eltaposnak,
lehet, hogy én kapom a jobbat.

IV.

Uram, bocsásd meg, ha egy sört legörgetek
s ettől kicsit megmámorosodom,
már nem akarlak kizárni semmi ügyemből,
hanem elébed tárom minden dolgom.
Már feszülettel járkálok körül az elhagyott lakásban,
s akármerre nézek csak hallgatás van.
S a dölgyfösek kik erény-morzsáikat édig tupírozzák,
a jól fészült úri gyerekek,
kik polgári erényeken hizlalt
zsíros lelküket elébed hozzák!
Én is ilyen voltam és most ki vagyok?
Hogy az eke szarvára tettem kezem
már vissza nem fordulhatok.

Álszentség minden mi a világ erénye,
mert roppant törékeny az emberi lélek.
Összeroppan az első szorításra.
Keménység? Mit keménység ahol megátalkodás van!

Lelkem költő lélek, lágy, mint a viasz,
gyengéd érintésre is formát változtat,
s ha szemem a sok csillogó dísz káprázatába,
mi fel van aggatva a karácsonyfára,
de lelkem hova, hova veszik el,
erre felelj Uram, erre felelj!

Hol az én lelkem ha nincsen már családom,
s a gyerekek hozzám látogatóba járnak?
S ha a mennynek égi mását a föld már nem tükrözi,
s a Szentháromságnak mintáját
már nem tudom fellelni?

S mi vigasz volt, most már nincsen.
Úgy látszik, hogy kettő az Isten.
Az egyik jóságos, kiről a papok beszélnek,
a másik pedig gonosz és önkényes.
Vakon zúz, elemi erő,
De nem tudom melyik az igazi,
nem tudom, hogy végül is ki Ő?

V.

Sok év után újra megint
egyedül, mint az ujjam,
elárvultan.

S hazudnék ha mondanám,
mi férfi nő közt gyakorta megesik, ne volna jó!
Hisz asszonyt ölelni néha jól esik,
s az asszony hiánya néha fáj.

De nincs erőm már újrakezdeni,
kifogyott a szívtartalékom,
csak ne kérdezzenek, ne szeressenek,
mert attól iszonyodom.
S mi legalább oly taszító,
mint az arc nélküli rideg szex,
undorító!

Takarjad párnával fejét,
mert alakja jó, de arca csúnya,
így csinálhatjuk, nem bánom,
így nem megy el az ember gusztusa.
Nekem már minden nő ilyen.
Jöhet bármelyik csak arcát ne lássam,
de akkor az egész minnek,
lélek nélkül nincs erőm e tornamutatványra.

Szinte herélten, akár egy eunuch
járok körül a nagy úr háremében,
s teljesen veszélytelenül
a sok fehérszemélyre.
S eszem, iszom, alszom,
szemlélem magam, mint folyamatot
de valahogy ebből az egészből
legsajátabb lényemmel kimaradok.

VI.

Újra egyedül annyi év után megint.
Asszony, gyerek, család, mindez: nincs.
Vonszoló magam keresztül a lakáson.
Vagyok, mint sebesült, belülről vérezem,
s ezért nem látod a szívsebem.

Konyhában gyertyát gyújtok,
szájamban szivar, lassan pöfékelek
s a füst lágy szárnyaival
mindent betakar, mindent beborít,
most oly jó itt, oly jó itt.

S elkapom a dallamot mit a Bach muzsika adott
s kapaszkodom azon felfelé, meghitt magasságba,
s elhiszem, hogy jó a karácsony a népes családban.

/Ahogy az öreg mester szerette,
ki szabad idejében komponált,
hogya családját etesse.
És szép volt neki a mennyország,
otthon asszony, sok gyerek,
otthon várta a boldogság,
s ezt zenéjében írta meg./

S elhiszem, hogy szép lehet az ünnep
szeretteink körében,
ha az ölelés társra talál,
s nem üres leget markolász cserébe.

Utánad kapaszkodom, Isten!
De már lassan nincs amin keresztül,
mert elfoszlottak a szeretetkötelékek
s most halálosabban, közvetlenebbül
a semminek látszó valamin
egyensúlyozom utánad,
borotvaélen mutatványos,
sajnálkozhat, ki láthat.

VII.

Ha füledt nyári éjszakán
az ablakom alatt elkopog egy női topán,
hogya szívem beledobban....
Lám csak, mire űz a vágy,
hogya tegyem a szépet nagyban.
Drága női gyöngédségek!
Egy nyakszirt, kecses vállnak íve,
vagyok a szépnemnek a híve.
Vagy ahogy a hóesésben egy fényes dáma
áttipeg a hídon, a hószakadásban.
Mindez sarkall nagyot mondani,
rohanni, szerelmet vallani,
szerelmet, amely emel,
nevetséges, az én negyven évemmel.
És aztán mi lesz a szerelemből?
Hogya esténként tegye szét a lábát,
de én valami mást keresek,
az áldóját!

Mert a csókban benne lakozik
Valami az ecetből s a mézből,
olyan, mintha innál a Léte vízből,
s a hold, a hold is benne lakik,

vagy ahogy madarak serege rebben,
hogy szárnyukkal sebet ütnek a szívemre.
S ha elárulod meztelen csiga,
kinek a kandi tekintetek elől
nem sikerült visszahúzódnia.

S vannak csókok, tompán csengők,
mint halottra harangozás,
ezekben rejlik sok zokogás.
És csókok, mik a lélekre ködöt lehelnek
és megmámorosítják a szívet.
S én itt, e tengerszem partján.
Mindig, mindig partra vetve,
elárvulva, számkivetve,
valaki megsegít tán!

VIII.

Ki vagy te most nekem, te sassá változott!
Májam falatozod.

Kikopsz belőlem, lényegtelen
senki figurává silányulsz,
kit fordított távcsövön keresztül fürkészek,
vagy, mint strucc, homokba dugom fejem,
hogyan ne lássalak, mert félek.

Dulcineából csak a hagymaszagú parasztlány,
Ez maradt belőled s ha több lettél volna
azt szívemből kiöltöd.

Nulla vagy már és senki,
csak azért nem dupla nulla,
mert az a toalettet jelenti.
Minden érzés mit rád pazaroltam:
semmi volt, a semmibe szórtam.
Gyémánt helyett szén, parázs helyett hamu,
ide már nem kell tanú!

Cinkosom voltál, híztam benned,
s mi neked kell most azt zsíromon veszed meg.
Szegény vagyok, de a kerítés mely kertem határolja
a sünnnek nem akadály, mert ő nem tudja
kinek a földjén bogarászik
s az emberi önkény folytán kinek a földjén vadászik.
Mert ahol ő lyukat talál, bizony, átmászik,
s végzi naponta éjjeli őrzőjárdát
a sün, ez a hasznos barát.
S én hittem, lehet valami enyém,
de mit ketten birtokolunk az már senkié.
Közös lónak túrós a háta még akkor is ha mi magunk
vagyunk egymás tulajdonába.

Senkié vagy az Istené s az Isten tűz, ki éget,
S most felcsapott benned ellenségnek,
Mert még nem tudod, hogy míg bántasz,
önmagad marcangolod s azt hiszed, hogy másnál találhatsz
valamit ami semmi, mert mihez nyúlsz: hamu és sár
és nem tud boldoggá tenni.

IX.

Lassan már semmi kezd lenni
mi köröttem cégéres és talmi
és már nem tud vigasztalni,
mert nékem már nem elég ennyi!
S a világ nekem csak annyi most,
mint Szilvesztterről itt hagyott lampion
mire rászáradt a légy piszok.

Isten, ki látod lelkem kínját.
Akartam mindazt mi magasztos.
A kizsárolt felismerések, ékeskedés más tollával,
öntetszelgés s a gyalázatos
és alávaló úrhatnámkodás, hogy a béka ökröt játszik,
míg végül e bele kilátszik,
mert, hogy megpukkad, az nem vitás.
Undorodom, de jobb a semmi ha a te kezéd adja,
vagy egy akármilyen parányi kis morzsa kegyelem,
már elég nekem.

Legalább valami szerelem, hogy mentséget találjak
arra, hogy élvezkedem, egy kis szerelem, mely áztat
és mindent feléget. Micsoda kis semmiségek!
És mégis, e Bach melódiának a hangjai,
mintha törékeny kristályból volnának
s míg hasad és törik, káprázik, kápráztat.
Így múlik minden el, de addig áztat.
S míg a gondola velünk kilibben a nyílt vizekre,
ringatózunk mi ketten.
Véremben fekszem ottan, Halászkirály a Parsifálból,
meghalni nem tud, vérző sebe kínozza.
Véremben fekszem ottan. Ady utolsó képe: betegszékben de kalapban!
Méltósággal vérembe alvadva,
nem tudok meghalni Uram! Rád maradtam.
Nézd lelkem kínját, Istenszomj gyötör, öldököl.
Istenéhség, hogy ételre találjak,
egy falat kenyér: az Isten teste,
hogy bennünk mi alantas a magasba emelje.
Nincs többé fent és lent, mert az út lefelé
az amely felfelé vezet.

X.

Ama széles országúton, mely tán a pokolba vezet
ámulásra van kirakva sok min jártathatod szemed,
s a júdáscsókók határkövek azoknak kik útja vesztők
s igencsak megtévesztők.

S én e júdáscsókók mentén szemedbe nézni szeretnék.
A sok ígéretések, örök hűség fogadása
meg a hízelkedések, önmagad előtt bizonygatása
annak, hogy szeretsz,
pedig csak hozzám láncolt valamely érdeked.

S a csókod, mely balzsam volt szívemre
árulómmá lett, hogy elhagytál s mi ketten
már nem többé te meg én hanem maga és ön,
de oly nehéz átírnom a szótáram ahogy te tetted,
s nem többé mondanom: kedves.
És mégis alávaló volna ha mindazok után
miket részedről kiálltam játszanám a hősszerelmest
és tovább reménytelenül epekednék,
nem, ebből a szappanoperából elég!

Következik a végkifejlet.

Dermedt csend, hűvös nyugalom,
ahogy II. Fülöp lázadó fiához:
„Ön többé nem gyermekem hanem alattvalóm!”
Fáj amit tettél, síratom, mint apa tékozló fiát,
de többé nem vagy társ, nem egyenrangú fél és ez fáj,
pedig szerettem volna, szeretném!
Mint halálraítélt kit rangjától fosztottan vár a kötél
meg a sósav a szemedbe. Elvakultan tán visszajönnél,
s ez adekvát válasz volna arra amit tettél. Megbosszultam.

De nem többé társ, soha társ csak orv rabszolga.
Csahos eb, ki arra vár gazdája megbotolna.
Miféle dolyf és gyűlölet vett rá arra tégedet
s miféle tág mezőre nyílhatna nem látó szemed?
Asszonyom voltál, veled „vérfertőződtem” mikor még hittem:
lehet valami enyém s derekad átöleltem.
Testvérem voltál és cinkosom,
Majd gyermekeim anyja,
ellenem felbérelt bérgyilkosom,
ki megadta a kegyelemdőfést és itt hagyott magamra.

Elvakultan, halandók közös sorsa,
hogy a látó a vak, ez mindig így van.
Tantaluszi kínok, soha semmi enyém,
mint Ödipusz, ki saját szemét kitolta,
s most körbe bolyong, ilyen vagyok én.

XI.

Hó hullj, hullj, mindent behavazz,
mert fekete árnyak járnak az ablakom alatt,
és fenekednek a bakancs spiccvasak.
Kövezeten kopognak, szikrákat vetnek,
arcomba rúgnak, leterítnek.

De ne nézd az arcom, az arcom már nem számít,
s a szemem is kihunyt, mert nincsen már oázis.
Mostanra én már csak egy kéz vagyok.
Merészen kanyarítom a betűket,
ahogy vitorlázó a tóra ír sok-sok furcsa ívet.

Hó hullj, fehér alabástrom,
s kanyarítsd a vállamra palástod!
Piros szőlő leve, piros bor a vérem,
erjed és forr, feketén alvad,
most hullj rá fehéren!

Magammal hoztam nyár hevét s az ősz fanyarrá érlelt,
de csak az nő mit a hó borít, akár az örökzöldek.

Jer te rég nem látott vendég,
hogyminden legyen hideg jég,
s a szív szakadékát, tátongó torkát
omlaszd be kegyesen,
ahogy nyuszik tapsikolnak,
hó hátán bukdácsolnak nesztelen.
S, mint halaknak szája tátog,
tóra gyűrűzi köreit a farok csobbanásuk.
És torlaszold el, mert egy dzsinn lakik benne,
a ledugaszolt üvegben.
És körös-körül piros húsvirágok,
de te csak a muskátlit látod.
Szeretlek barátom, szeretlek,
De látod amott Nasztaszja Filippovná,
mint fekszik dermedten,
pedig csak egy kanál vér mi a szúrt sebből szivárgott.
De most legyen minden hófehér!
S, mint az ő arca márványos, sápadt és falfehér.

Vagy ahogy Millet Angelusán imára kulcsolt kézzel
lehajtott fejjel állnak. Eredetileg egy gyerekkoporsóra
meredtek szemei a házaspárnak.
De később a festő meggondolta, átfestette, eltakarta,
és oly jó, hogy nem látja a kis sírt a szemem,
s imába merülhetek, mint ők a képen, révetegen.

Ahogy egy régi bölcsődal mondja
a felhők közül kandikáló holdra:
Jó, hogy csak félig látható.

Így vagyunk sok dologgal, mit boldogan nevetünk,
mert az érem másik oldalát nem látja a szemünk.

Ereszkedj le fehér fátyol, hófüggöny, aláfolj!
Maradjon csak a puha párna
mit angyalok ráztak fel éjszakára.

Én olykor már csak egy kéz vagyok.
Kicsiny és jól ápolt s a titkát ki tudja? Dániel, a látnok.
A felséges Isten titkainak tudója.
Nem, ne fejtsd meg kérlek!
Egy kéz, mely ír a hőésben, mit ír, ki tudja?
Ily erővel homokba is írhatta volna!
Mely elomlik az első hullámverésben,
vagy majd a szél odébb sodorja.

XII.

Mint kit elhagytak és most panaszos,
mint öreg aki nyugós és kényes,
minden fáraszt, riaszt, már negyven éve!
Kenyerem javát, hogy megettem
és tovább harapom sajtba a lyukat, falatozom.
Kisegér a hold sajtját, kutyák ugatta holdat,
de nekik valahogy nem adekvát, nekem se, gondolhatsz
amit akarsz, én el nem igazodom,
mint Tézeusz a labirintusba, belegabalyodom.

Mert az égi az mindig más, különös és meglepő.
Sőt olykor már-már ámulatba ejtő.
Ha nem látnám, hogy bilibe lóg a kezem,
olykor szinte belefeledkezem.

Hogy elhagytak már talán könnyebb.
Bár a magam részéről megspórolnám a radikális lépéseket, de nem lehet, mert kettőn áll a vásár.
Mindegy, jó most már így, a szerelem akárhány
cselvetését értem, de nem hittem,
hogymajd a padlón végzem.
Mint farkas aki sebét nyalogatja,
mindegy, csak ki a szabadba.
Még hogy egy nő kénye alá igázva?
Mit menekítesz a süllyedő hajóról?
Minden mi kell, nálam van.
S a nőkkel is csak úgy vagyok,
mint ember kinek két szeretője,
a fiatalabb az ősz, az idősebb pedig,
hogymagához öregítse: a maradékot tépte.
Úgyhogy végül megkopaszodott.
Két szék közé a földre,
végül megkopasztanak az asszonyok.

Szinte már nem is kommunikálok.
Csörrenjen a telefon, talán hívásra várok.
De már nem érdekel miről mit beszélnek.
Nem érek oda, lekésem.
Robinson a szigetén, karthauzi vagy tuareg,
Ilyen vagyok én, nem is értem ezt.
Az Úrnak érthetetlen szörnye.
Kételtű ember, nem otthon sehol se.
Mint ötvenhatos zászlóban a lyuk,
Ilyen vagyok valóban,
fészek helyett kakukk!
S már hiába tiktakol az óra...
Mit, ha már elfogyott,
nem meghalok csak színt változtatok,
mint az élet és halál mezsgyéjén
lakó különös kaméleonok.

XIII.

A máglya már ott áll rakottan,
akárha gyermek kártyavára volna.
De mikor, hogy lángra lobban,
hogy lángja eleméssze,
a tűz martaléka mostan már mi lészen?

Az utolsó adut is kijátszom.
Omlik a kártyavár, rom,
de jaj, kire dől rá és ki az kit tüze, szél és tűz rostál?
Mint aranyat kohóban,
mert megpróbál az egek alkotója.

S mi az mi megmarad, mi igaz, mi talmi?
Mikor már a szomorú mezőkön fogunk bolyongani,
örökös gyászba pólyálva,
rám ismersz-e akkor ott, Dis birodalmában?

Vagy én leszek az elhagyott,
a bosszú sötét poklába bukott engesztelhetetlen?
Ki téged bírák elé citálva...
Mert mi fekete, mi vörös, eldől a szívek birodalmában.

Mit csinálunk akkor ottan, lenge árnyak.
Te, mint Eurüdiké, köddé váltan.
Mert nincs már a dalnok ki életre ígézzen,
Hátrafordultál, mint Lót felesége.
Hátrafordultam. Orfeusz.
Lelkek temetője, túl nem jutsz.
S mi hempergőzünk majd szurkos bugyrokban
míg a harag ki nem ég belőlünk.
Mert nem tud minket más megváltani,
csak a keresztre feszített galileai.

XIV.

Megtilthatom a folyónak, hogy áradjon,
s mondhatom-e, mert folyik, haragszom?
Bár az egyházi szent kötést lábbal tiportad,
nem voltam-e én is olykor hűtlen szolgája az Úrnak?
S most engedi, hogy érezzem saját hűtlenségemet.
Bár nagyon fáj, de az Úr fájdalma,
Ózeás hűtlen asszonyát isteni parancsra visszafogadta.
Vagy-e még valaki, valakik vagyunk-e?
Hogy az Úr a kereszten kiszenvede.
Sakk, sakk és matt, beadta a mattot
a történet végére ekként téve pontot.
Haragszik-e gazduram, vagy az alkut állja?
Vagy ha nem, hát szíjat hasítok a hátába.
Nem haragszom, mondom én, mondom kényszeredetten,
a harag, hogy eltemessen, éljek gyűlöletben?
Ő nem enyém s ha elvette, vajon kire haragudjak?
Visszaszolgáltatom ki adta, az Úrnak.
Megtilthatom a folyónak, hogy áradjon,
s mondhatom-e, mert folyik, haragszom?

BALATONI KÉPEK

2005

A más vonatkozás

Idén Badacsonyan talált az ünnep,
Szent István ünnepe.
Ezért kényszerültem lemondani arról,
hogy megtekintsem a tévében a 20.-ai körmenetet.
Egy jó szokással lám, megint kevesebb!
S bár nem vagyok közéleti személyiség,
sem hivatalos bármely ünnepségre,
mégis sokat jelent nekem az, kérem, hogy
országunk Mária országa,
hisz első királyunk a Szent Szűznek kommandálta.
S vonulnak az előkelőségek az élet napos oldalán,
de talán jobb is ha nem látom,
mert mire tanítasz engem égi édesanyám?
A tanítvány sorsa okulni a mester példáján.
Nem is panaszkodnék néked, hogy más népek gazdagon, boldogan élnek,
de itt már oly nagy a kín,
hogy szinte nem is fáj, s az aljasság jege
fagyaszt mindent iszonyatossá.
Nem hívtak, hát nem is voltam ott,
erről most a gondviselés gondoskodott.
De nem én vagyok a hívatlan vendég a Csipkerózsika meséből, ki mindenféle átkokat szórt,
mert lemaradt a kis királylány keresztelőjéről.
Nem! Én most átlépek a más vonatkozásba.
Bármit mondok, félreértést szül:
Svejk aki egy cseh kocsmában belekotyog a politikába,
hogy azt hitték, összeesküvést sző,
aminek kárát látta.
Rá hivatkozva föllebbezek az Isten, az ember,
a humán nevében. De látom, veletek
nem találom a közös nevezőt semmiképpen.
S itt, a bazaltorgonák alatt,
mert nem vágytam hágni veszélyes magasba,
itt az úton ért utol augusztus 20.-a.
S lenn a tó, mire olykor kiláttam,
S a fölém magasodó hegy.
Talán a táj hasonlósága folytán
Gaspar Friedrich egyik festménye „ugrott be”.
Egy úr, kinek kalapját a szél szakadékperemre sodorta,
s lenn a rügeni krétasziklák s a tenger,
ahogy a festő gondolta.
Ilyen reményvesztett kalap után kapkodás
mindaz, amit az ember itt még tehet.
S hívogat a Balaton, le, le a tó partjára,
s a mólón elnézem ahogy a vadkacsák
rávetik magukat az odavetett kenyérre.

S a tavon látom ahogy a halak fölvetik hasukat.
De ez épp oly ritka pillanat,
mint mikor egy őz megáll az erdőszélen,
rám néz és elszalad.

Vagy amint ámulom madarak szárnyalását,
könnyű nekik, hisz testükben a légszák,
fel, fel a magasba hajtják őket szárnyaik.
S amint így fürkészem a madarak röptét....
Én nem tudok szállni semmiképp,
s ahogy itt a vízben bukdácsolok, elismerem:
a halak között is idegen vagyok.

De nem baj, hogy e kísérletemmel felsülök,
hisz itt a vízben, míg úszom,
nem látjátok? Repülök.

Palackba zárt üzenet

Hattyúk csaltak a bójákon túlra.
Egy kölcsönzött lélekveszejtőn
utánuk vettem magam nyomban.
Bár úszóbajnok nem vagyok,
de, hogy a hullámok magasra csaptak
műanyag krokodilomon nekiiramodtam a haboknak.

Ha aknamezőn lepkét kergetnék!
Az én röppenésem nem ilyen könnyű,
de ahogy a lélek kiszáll
a magasba röppenő tagokon túl és keresztül,
ahogy a lélek kiszáll, az valami hasonló lehet,
mint, ahogy aknamezőn lepkét kergetek.
És ahogy meztelen hullámok hasán hanyódtam,
mert felvetett az ár s a hattyúkhöz közelebb sodródtam
elmémbe ötlött, minek ez a móka,
miért keresem ami nincs sehol,
pontosabban szólva azt ami sehol van?
S vágattam veszélyes habokon életemet kockára téve,
hogy a hattyúkat megleljem,
minő botorság, de megérte!
Dőreség, mert e madarak
félénkségükön felülemelkedve olykor a partra tartanak,
hogy a fürdőzők serege őket etesse.
Balgaság, hogy a hanytorgó hullámok...
Gyomrom is hanytorog, hanyok és okádok,
vagyok a nagy tengeri beteg
ki kiad magából minden fölösleget.
S léghajómból az árba vetem a koloncot hogy emelkedhessem bátran.
De mi fölé és mi alá? Itt csak a hanytorgás öröle.
Hajótöröttek kik napokon át hanyódtak tenger magasán
vagy a Bibliából a hajótörött Jónás és Pál.

S én itt, hogy hallgassam a szirének énekét.
Árbochoz kötözött Odüsszeusz, a titkot tudni akaró
még akkor is ha veszélyes és mélybe csaló.
De mi az igazság? Ezek a vulkán hullatta könnyek
a bazaltorgonák, e nap forrósította kövek,
mik éjjel lehűlnek. Csak a nap csókja a köveken.
S, hogy ez antropomorfizmus? Én szó szerint értettem.
Mert ez nem csak természeti jelenség, fizikai folyamat,
hanem több annál, mert életet ad.
S termi a Badacsony páratlan borát
a lankás hegyoldalon, de ki az aki ad s aki áld,
s engedi, hogy lássam s nézzem
a Badacsony vöröslő szikláit a naplementében?
S ez ingó-mozgó tákolmányról,
ahogy gyermek pancsoló medencében
az ismeretlent vadászom, az ismeretlent idézzem?
S én is próbálgassam szárnyam: ettől-eddig.
Ahogy csínytevő gyerek ki tudni akarja meddig
terjed a türelem, mikor teli a pohár,
próbára teszi szüleit, úgy én is kockáztatom az életem,
de csak játékból, biztos keretek között ám.

S mégis mindig egyre jobban.
Rávetve magam a hullámokra,
s ha hínár gyűrűzi lábam, félve,
de mégis mindig visszatérve.
Hogy érezzem adják, adatik s ne mindenben én legyek,
s ne én legyek a minden, hanem engedjem,
hogy lehessen az: aki, az Isten.
S majd a soha-vissza-nem-térés napján
a palackba zárt üzenet!
Ki írta a ki az aki odaveszett.

A badacsonyi mólón

Itt közelebb a nap.
Hullámonként hajótörött, akár napvasalat.
Mint megannyi tört tükör, hullámokon a nap hanyatt.
S egy lélekveszejtő sziluettje felsejlik a horizonton,
mintha hal lecsupaszított szálkaváza lenne.
Égre meredezik akár dibdáb báb, a tónak senkije,
mert a felszín a mélynek örökös kisemmizettje.
Vagy fakeszt, sírhalomba szúrva,
hullámtemető, hanyatló vitorla.
Elnyeli az ég vagy inkább feloldódik,
felörli a nagy kékség, eloldozódik.
S már csak a halászlányok, kik gyöngyért merülnek,
s az igazgyöngy páncélos fénye,
kis királylány viseli majd születésnap estélyen.

Mennyi könny, bagóért eladott,
csak, hogy legyen mi ebédre,
már ahogy az igazgyöngy fejlődik: kagyló szenvedése.
És valaki csillog, tükrökben táncol, ígéz és varázsol.

Sellőlány haluszonya csobban,
halászlány bukik fel a habban,
s a munka szünetében éhes gyermekét szoptatja éppen.
Sellőlány pikkelye: vert ezüst,
sellőlány pikkelye: napkrajcár,
tarsolyodba tömnéd telhetetlenül,
hogyan meggazdagodjál.
Sellőlány pikkelye: vert ezüst,
sellőlány pikkelye: napkrajcár,
osztozunk, ha megmondod mely banknál
váltják pénzemet árfolyamán!

Vihar előtt

A víztükör most rezzenetlen,
vihar előtti csendben
felhők mögül a nap felbukik
s megvilágít szürkés lilát, kéket,
a nádas is felragyog, ígézet!
S, mint megvilágított színpadon primadonna
mindenki tekintetét magára vonja,
ahogy a hófehér sirály alábukik.
És zuhanása oly valószínűtlen, nem tudja: szerepel.
Mert mögötte a sötét háttér jól kiemel.
Fellépés ez, de ki előtt?
Másképp az ember aki látja.
Mint felismerés zuhant át rajtam a sirály,
heuréka, megtaláltam!
Hol kívül és hol belül ha már egyszer belebújtam?
Hol a táj és hol vagyok én,
küszködő úszó vagy vízi hulla?

Tavasszal Szigligeten

Szigligeten, a dombon, a strandról jól láthatón
káporna tornya fénylik fehérlik,
s az átható léghen felfénylik.
Ott fekszem én hanyatt s elgémberedett csontom
egyengetem, melengetem,
s, hogy szembe vakít a nap, elviselem.
S a jegenyéken túl a tó, a nappal szemben
valahogy visszahúzódó.
Orrát egy hajó nekem szegezte.

Látom vitorláját, olyan, mint egy penge,
hasít felém akár egy cápa,
hogyan fogát húsomba mélyessze.
De az ég, mely épp báránnyelűket legeltet
nyájába fogad, mint eltévedt báránnyokat
a kezes szelindek.

És mostan már hová? A negyedik x túl felén
Valahogy újra kezdeném, valahogy nagy soká.
Most, hogy már zörög a csontom,
de finomult az ízlésem,
mert a vágy már nem annyira követelő elemi szükséglet.
Hanem a sok formából mely napba csillan márványosan, kilép a partra Galatea.
Akár Vénusz, kagylóból született,
csak hogy ő éppen most kövült meg.
S az éteri tiszta formák légies birodalma
szétfoszlik a ködben, mint felszálló pára,
s Eurüdiké sohase léphet az isteni lantos nyomába.

Tavasszal a fűzöld szinte hihetetlen.
Hogy öregszem, látom évről évre intenzívebben,
zöldebbnél zöldebb színekben
pompázik a rét szerteszét.
Honnan ez a zöld, s a szívben a remény örök ifjúsága honnan jött?

2005 Nagypéntek

A tó, hogy fehér ködbe fúlva...
Semmi se volt látható.
Csak a letarolt nádas rendje a kilátást szabaddá téve,
s a tó, a tó, a tó, a tó.
S két ember járkált a vízben, bűvárokodott.
Talán egy vízi hullát kerestek amott.
És sas körözött lejjebb ereszkedve,
szűkebbre szabva köreit,
de, hogy szemem magasba emeltem
megláttam az apátság tornyait.
Valami örök hullámverte, aztán testetlen lebegés,
hogy csak egy-egy fenyő ékelte közénk töviskoronás tűleveleit, rögtönzött ponton hídjait,
mintha közvetíthetne s talán ott, de minek a partján?
S én a névtelen, valaki az összeverődött tömegben
2005 Nagypéntekén, a tihanyi stációkkal szemben.
Ki voltam én ott? Talán a Cirenei,
ki, mert ráparancsoltak segített a keresztet vinni,
vagy a martalóc, ki köntösén osztozott
és számára az egész csak kötelelességteljesítés volt?
Vagy a jobb lator, ki társát megszidta,
mert az Jézust gyalázta, gúnyolta,
vagy a tömegből egy hang?
Szállj le a keresztről ha Isten fia vagy!

Vagy Júdás voltam, ki megbánta tettét,
s a harminc ezüstöt odadobta,
mert elárulta az igaz vért?

Nem tudom én akkor ott ki voltam,
De az egész veszett ügy, mert nincs élet a halottban.
Eleve veszett ügy, egy ember kit Judeából
keresztre feszítettek, miről szólna másról?
Csakhogy akkor a sírok megnyíltak
s rég halott szentek a városba vonultak.
S mikor az angyal a követ eltolta: „miért keresitek
az élőket a holtak közt?” Mondta.

2005 Nagypéntekén, a keresztút után
szivarom füstjébe burkolóztam ámultam a tavat
akár a genezárétit, de nem láttam a halászsókat.
S mellettem elmés szerkezet,
százasaért távcsőül szolgál,
bárki belenézhet, fürkészheti a tavat,
s szinte ingyen, néhány másodpercig
leadhat szemmel verő sorozatokat.
De a tó már alszik, ne zavarjuk álmát!
S álmában öntözget nem egy partjára ültetett platánfát,
ne zavarjuk álmát!

A halott öregúr

Egy ember fekszik a part fűvében,
egy platánfa tövében s a szél,
mely olykor vihart kavart ráhintette az avar
sárga leveleit. Most oly jó neki itt,
hogy már nem kell látnia,
mert őt nézi ez a folyton változó
fény-árnyék harmónia.
S a szél, hóbotos utcaseprő, teszi dolgát, sepr széken,
belekapaszkodik a part fűvébe,
s a halottnak is hajába tűr, mert a szél, itt nagy úr.
De a halott már megadta magát.
Cserébe felborzolja a haját
annak, kinek órája tovább ketyeg,
résztveletlen egy szerkezet!
S az öregúr, ki nem rég bottal sétálgatott a fasorban,
s etette a hattyúkat, immár halott öregúr.
Lényegbevágó változás! De neki minden könnyebb lett
most, hogy már nem kell élnie, nekifeszülnie s néznie
e nagy világcsodát itten, mert visszavette őt a Minden.
Vak erő játékának eredője?
Már nem ő, nem én, nem ez, nem az,
hanem a mondhatatlan összhang!

Az elhagyott pad

Egy elhagyott pad áll a strandon,
egy akármilyen elhagyott pad,
több is van itt, de ez szemet szúr,
mert nincs nála elhagyatottabb.

Szezonvége volt már akkor, hogy utoljára ültek rajta,
nagymama s unokája megpihent egy pillanatra.
De most tavasz van, április vége,
s az április szeszélyes hónap,
vihart korbácsol a szél a vízre,
s a sok habzó hullámtaréjnek tetejébe: fecskemutatvány.
Ahogy cikáznak, le-lecsapnak,
majd hirtelen irányt váltanak...

Lengetvén a kendőt, mint matador,
áll a bál a fecskeviadal,
de az egész olyan nevetséges,
mint Don Quijote a szélmalommal.

És lecsap az irdatlan zápor. Esik-esik egykedvűen,
mintha soha véget nem érne,
mintha most már örökké esne.

Pecások meg tónak fordulva...
Nem biztos, hogy halat fognak.
Nem azért vannak itt, mert pecáznak,
azért pecáznak, mert ácsorognak.

Büfék odább, egyik már nyitva,
virslit, krumplit, kését és villát.
Szívélyes a kiszolgálás de lemaradt a szalvéta!
És a pad még mindig ott áll: üresen és elárvultan.
Szemezést folytat a tóval,
pattog, mint egy pingpong labda.
Bocsánat Pad Úr,
ne vegye zokon, hogy valamikor Önre ültem!
Nem láttam, hogy Ön már foglalt,
csak azért települtem karfái közé, kerevetre,
bocsánat, de megtévedtem!
És a pad még mindig ott áll.
De nem tudom, hogy ki is a pad,
s ki vagyok én, az önazonosság
várfokei meginognak.

Zöldre festett öltözőbódé,
ajtaja kicsapva, a tóra néz.
Mint kerti budi, ha gazda üli,
ajtáját tárja s a hold benéz.

Identitászavar

Hány hajnal! Már csak pohárcsörgés,
s, hogy a szivar szájamba keserült,
fekete reggel, kávé gőze, valami végképp elfeketült.
Kiegett nap, akár a csikk, mit az imént dobtam el,
mert a nap mindig hazudik.

Keresem a végső szót: a tavon már hullám se rebben
és e szinte éteri csendben
végérvényes megfogalmazásra törekszem

Ahogy tavasszal a hold ablakomon bekandikált
s eléhajolt egy gesztenyeág.
Hol volt a hold? Arra ébredtem,
egy ág hajolt, csak nekem szólt, úgy éreztem.
A hold silbakolt.

Egyszerűen nekem címezve.

Már több, mint személyes.

Nekik meglepetés: a holdnak én, meg az ágnak.

Valaki vállam érintette, hogy ébredjek s lássak.

Mint fürdőző lány ki meglepetten
kapja maga elé fátyolát, megértettem!

S a tó itt! Ez a lehetetlen.

Nem én írom versemet hanem ő fogalmaz meg engem!

Hogy mondjak valami biztatót?

A költészet, letisztult formák.

Csak frázisokat puffogatok,

De a többiek csak ezt várják,

hogy elégedetten nyugtázhassák:

okosat mondott, bölcsen beszélt.

Élt, élt, élt, élt.

S amott a nádas! Kifejezhetetlen.

Kripta fedele koppan. Kudarcot vallottam.

Közeledik a végkifejlet.

Amikor magammal sakkozom.

Ha győzöm, vajon kit vertem meg,

s ha vesztek, kitől, hogy kikapok?

TARTALOM

VALAMI ÖREGSÉG 1985-1988 / 3-16 old.

Még akkor is ha nyűtt szívem...
Azt nem lehet kimondani...
Nem akartam zsolozsmázni...
Tűzpróbára vitt a lélek...
Nem akarok alkuban élni...
Törjétek szét arcomat...
Mint skarlátos beteg testén...
Szirmok évadja, ó tavaszunk!
Fekete arcod láttam, Uram!
A falon, a sarokban megtörik az árnyék...
Ki vagyok én...
Borzalmas a világ...
Nem kérlelem tovább a sorsot...
Huszonhárom év, Istenem!
Nikotin-lepelbe pólyált kisdéd!
Palástjait régi mának...
Enyém a legaljasabb kocsmá...
Már nem keresek, mindent megtaláltam...
Öröletek borán élek...
Ha egyszer innen elmegyek...
Miért, hogy a ruha lemeztelenít?
Langy söröm védelem e nyári estén...
Mifelénk hidegek a telek...
Felindulni? Nekem kevés is elég....
Isten, ha vagy, legyél enyém!
Fényarcú! Nekem fáj a hiányod...

VERSEK 1988-1990 / 18-33 old.

Ha ismerni akarsz...
Megvallom mostan, kedvesem...
Nem érdekel már az sem...
Egy szobát gondolok...
Azt hiszem, gonosz ember vagyok...
Azt hiszem, előbb-utóbb megszakad a szívem...
Eljött a nyár...
Tanulni szeretnél, minek?
Fekszem a sötétben mindenféle gonddal megrakottan...
Nékem még túl világos e tájék...
Szétszórt vagyok és gyakorta...
Azt mondom, bár szeretlek belül...
Az odaadás belénk rejtve mélyen...
Belátom, így kell lennie...
Én nem akarlak tíz év múlva látni!
Ha a sötétséget termeimre zárom...
Legszívesebben láthatatlanná válnék!

Csak játékomnak kellenél...
Ha akarsz, hagyj el hűtlen hívem...
Az aljast, nyomorultat, gyávát...
Érintésed nem rideg gyönyör...
Táncolj csak kis idétlen...
Ha kínozni akarom magam...
Ne félj amíg engem látsz!
Szépséged megaláz...
Álmaim kellékeit ne lopjátok meg...
Távol vagy és rád gondolni kín...
Más nők ölétől, hogy féltesz, Kedvesem!
Mint pingvinek, ha jön a vihar...

IDEGEN TÁJAKON 1992-1994 / 35-51 old.

A kísértés sivatagában
Az ihlet percei
Embrevő csinnadratta
Névtelenül
Dáridó
A kancsal hold
Játék a szavakkal
Az élet ajándéka
A hűség sóvárgása
A szökevény idő
Mindig egészen
Nosztalgia
Tanács
A csapdába került állat
Hasonlat
Idegen tájakon
Átalakulás
Két életem
A villámsújtott fa
Létminőségek
Ismeretlen csúcsokon
Kiáltás az óceánhoz
Fagyhalál
Amor fati
Marana tha
In memóriam: F. Nietzsche

PANEL 3. EMELET 1997 / 53-58 old.

Kutyák csaholnak, az éjnek...
Megtalálhatsz mindent itt...
Egykor gyűlöltem az ebürüléssel...

EMLÉKKÖNYVBE 1995-1998 / 60-84 old.

Népmesék királya
Gyermekkor
A nap árulása
Titkolódzó
Áldáskérés
Testamentum
Karácsonyok faggatása
Életem delén
Szerelmi zálog
Búcsú a Balatontól
Emlékezés régi tavaszokra
Hazafelé
Levél a budafoki patriótákhoz
Mélység és magasság

A SZEGÉNY BOLOND 1999-2002 / 86-116 old.

Kamasz emlék
Városi séta
Az eladott haza
Az éjszaka faggatása
A kintornás
Az udvari bolond
Uzija király agóniája
Már régóta...
Felfoházkodás
A kötél táncos
Fehér vitorlák
Betegszoba
A riksakuli
Quasimodó
Téli elszállásoláson
Az ötödik elem
Egy konvertita kérdései
Egyre megy
A galacsinhajtó bogár
Nagyanyám halálára
Elnémulás
A beteg
Memento mori
Amor fati még egyszer

EGY VÁLÁS MARGÓJÁRA 2004 / 118-130 old.

Őszi esők zokogása...
Ide jutottunk hát...
Valami nagy pincébe szeretnék bújni...
Uram bocsásd meg...

Sok év után újra megint...
Újra egyedül...
Ha fülledt nyári éjszakán...
Ki vagy te most nekem...
Lassan már semmi kezd lenni...
Ama széles országúton...
Hó hullj, hullj...
Mint kit elhagytak...
A máglya már ott áll rakottan...
Megtilthatom a folyónak, hogy áradjon...

BALATONI KÉPEK 2005 / 132-139 old.

A más vonatkozás
Palackba zárt üzenet
A badacsonyi mólón
Vihar előtt
Tavasszal Szigligeten
2005 Nagypéntek
A halott öregúr
Az elhagyott pad
Identitászavar